

ALAVUDEN KAUPUNKI

ALAVUDEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2022

Sisällys

1. TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	16
1.1.5. Kaupungin henkilöstö.....	16
1.1.6. Ympäristöasiat.....	16
1.1.7. Muut ei taloudelliset asiat.....	17
1.1.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	18
1.1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	21
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	22
1.3.2. Toiminnan rahoitus	25
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	28
1.5. Kokonaistulot ja menot	33
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	35
1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	35
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	36
1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	36
1.6.4. Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä.....	36
1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	37
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely	42
1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	42
3.1 Hallinto- ja talouspalvelut	43
Kaupunginvaltuusto	43
Kaupunginhallitus	44
Hallintopalvelut	46
Talous- ja tietohallintopalvelut	47
Sote-palvelut	49
Maatalouspalvelut.....	50
3.2 Elinvoimapaalvelut	52
Elinkeino- ja asumisen palvelut	52

Liikuntapalvelut	54
Kulttuuri- ja kirjastopalvelut.....	56
3.3 Sivistyspalvelut	59
Kouluhallinto	59
Varhaiskasvatus.....	60
Peruskoulut	62
Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut.....	64
Kansalaisopisto	66
3.4 Tekniset palvelut	68
Tekninen hallinto.....	68
Yhdyskuntatekniset palvelut	69
Vesihuoltolaitos.....	71
Tilapalvelu	73
Ruoka- ja siivouspalvelut.....	75
3.5 Ympäristöpalvelut	77
Ympäristöpalvelut	77
2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	79
2.2.1. Käyttötalouden toteutuminen	79
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	82
2.2.3. Investointien toteutuminen	84
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	87
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	88
3.1 Tuloslaskelma	88
3.2 Rahoituslaskelma.....	89
3.3 Tase	90
3.4 Konsernilaskelmat	92
3.4.1 Konsernituloslaskelma	92
3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	93
3.4.3 Konsernitase.....	94
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	96
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	96
4.1.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	96
4.1.2. Konsernintilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	97
4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot	98
4.3. Tasetta koskevat liitetiedot	101
4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	101
4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	105
4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	107

4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot	108
5. Eriytetyt tilinpäätökset	110
5.1. Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos	110
5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus.....	110
5.1.3. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	112
5.1.3. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	113
5.1.3. Vesihuoltolaitoksen tase	114
5.2. Muut eriytetyt laskelmat.....	116
6. TYTÄRYHTIÖITTEN TILINPÄÄTÖKSET	119
Alavuden Lämpö Oy	119
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	120
A-Pesu Oy	122
Alavuden Kehitys Oy.....	124
Alavuden Jäähalli Oy.....	126
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	127
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi.....	128
7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	129
7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	129
7.2 Tilinpäätösmerkintä.....	130
8. LUETTELOT JA SELVITYKSET	131
8.1. Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista	131
8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	132
8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat	133

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2022 tilinpäätös kertoo vaikeasta vuodesta, jonka aikana kuntalaisten palvelut pystyttiin kuitenkin hyvin turvaamaan. Toiminta ja käyttötalous pysyivät hyvin suunnitellussa. Suurimmat toiminnalliset poikkeamat syntyivät sote-kuntayhtymän alijäämän kattamisesta ja kaupunkikeskustan tontti- ja infrauudistusten valmistelusta. Noin 2 Milj€ alijäämästä reilut 1,6 Milj € on sijoitusvarallisuuden alaskirjausta, johtuen rahoitusmarkkinan suurista heilahteluista Eurooppaan kohdistuneen hyökkäyssodan vuoksi.

Ukrainassa käytävä sota toi kuntiin uutena tehtävänä ensimmäistä kertaa käyttöön otetun tilapäisen suojelun direktiivin toimeenpanon. Vapaaehtoisjärjestöt, yksityiset kaupunkilaiset ja kaupunki järjestäytyivät nopealla aikataululla monisektorisesti työhön turvaamaan suojelun alaisten ukrainalaisten turvallista asettumista Alavudelle. Sittemmin Maahanmuutoviraston kanssa yhteistyössä toteutetut palvelut ovat toimineet kaupungin tukena, mutta varhaiskasvatuksen, opetuksen, asumisen ja työllistymisen järjestelyt ovat olleet kaupungin henkilöstölle vaativa, joskin palkitseva lisä työhön.

Vuoden 2022 aikana tapahtui paljon hyvinvointialueen valmistelussa. Aluevaalit, toimielinten työn käynnistyminen ja palvelujärjestelmän läpikäynti ammattilaisten johdolla olivat keskeisiä tehtäviä. Syksyllä tultiin myös erään aikakauden päätökseen, kun Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystaloyhtymä Kuusote päätettiin purkaa omistajakuntien yhteisellä päätöksellä. Aiemmissa vaiheissa eri muodoissa toiminut seudullinen yhteistyö päättyi, kun tehtävät siirtyivät maakunnallisen hyvinvointialueen tehtäväksi.

Henkilöstöohjelman toimenpiteenä on perustettu monialainen työhyvinvointiryhmä, ja osana sen työtä on kehitetty mm. henkilöstön koulutusmahdollisuuksia ja tukea rekrytointiprosesseihin. Kaupungin henkilöstömäärä on vuoden kaikkina kuukausina ollut alhaisempi kuin vuonna 2021, johtuen osaksi maatalouslomittajien siirtymisestä Kurikan kaupungin palvelukseen. Vuonna 2022 Alavudella oli useita infektiosairauksien tartunta-aaltoja. Henkilöstöllä oli merkittävän paljon sairausperusteisia poissaoloja, enemmän kuin missään muussa vaiheessa koronapandemian aikana. Tämä lisäsi sijaisten tarvetta.

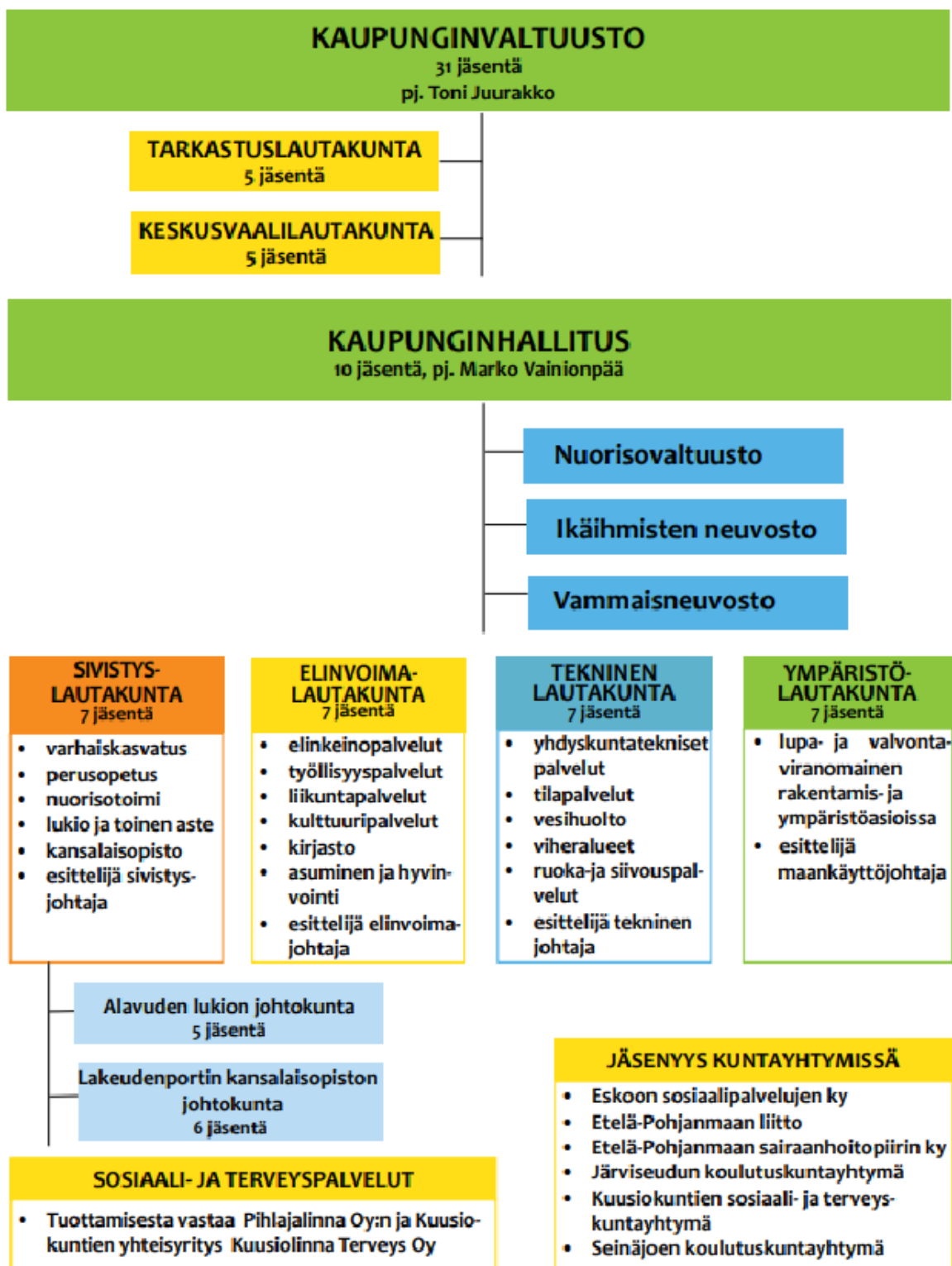
Valtuustokauden lähestyessä puoliväliä voidaan myös todeta, että päätöksenteossa pystytään edistämään Alavudelle tärkeitä yhteisiä tavoitteita ja hankkeita. Tämä on tärkeä voimavara koko kaupungin kannalta.

Alavudella 23.3.2023

Liisa Heinämäki
Kaupunginjohtaja

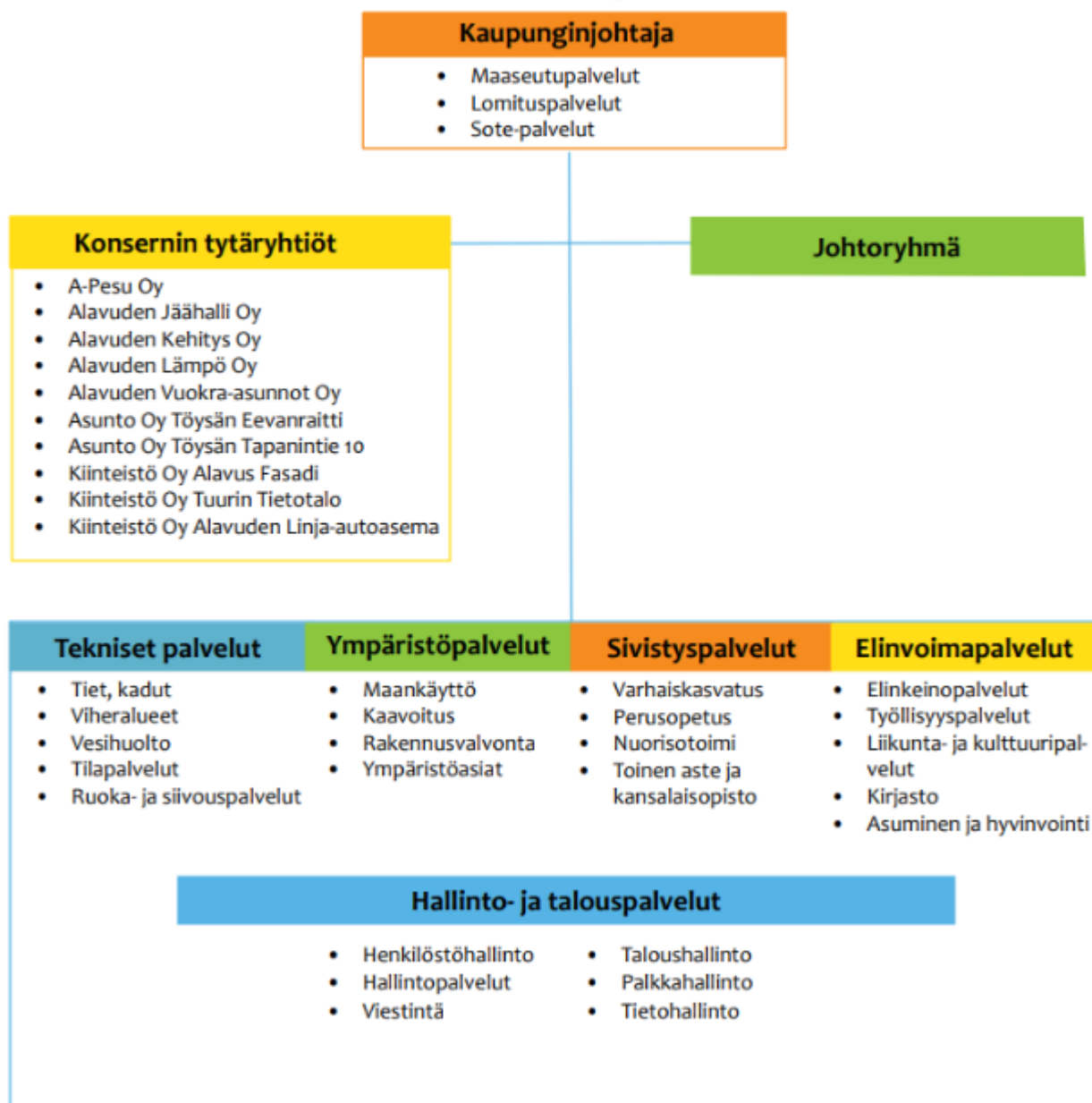
1.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

ALAVUDEN KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

1.7.2021 alkaen

Alavuden kaupungin viranhaltijaorganisaatio

Kaupunginvaltuusto**1.8.2021 - 31.5.2025 (31 valtuutettua)****Suomen Keskusta r.p. (12 valtuutettua)**

Anttila Lasse
 Hakola Ari
 Hiironniemi Silja
 Huhtala Pasi
 Juurakko Toni
 Keto Maria
 Laitila Susanna
 Linna Jarmo
 Peltokangas Kalle
 Perälampi Paula
 Toivola Juha
 Valkama Erja

yrittäjä
 luokanopettaja
 varatuomari, eläkeläinen
 sairaanhoitaja, palveluvastaava
 koulunjohtaja
 palvelupäällikkö
 hallintotieteiden ylioppilas
 maatalousyrittäjä
 kirkkoherra, TM
 hallintojohtaja
 yrittäjä, jalostussuunnittelija
 varhaiskasv. aluepäällikkö

**Perussuomalaiset r.p. ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
r.p. vaaliliitto (11 valtuutettua)**

Aho Jukka
 Ahopelto Pentti
 Asunmaa Tiina
 Hautala Pentti
 Juurakko Petri
 Mäkelä Jukka
 Mäkelä Marianne
 Paukkunen Yrjö
 Pykälänmäki Juho
 Uurinmäki Osmo
 Vainionpää Marko

myyjä
 liikenneyrittäjä
 yrittäjä, rakennusmaalari
 toimittaja
 yrittäjä
 kielenkääntäjä
 tarjoilija, yrittäjä
 lakitoimistoyrittäjä
 yrittäjä
 insinööri, yrittäjä
 yrittäjä

Kansallinen Kokoomus r.p. (4 valtuutettua)

Kortesmäki Jari
 Klemola Eero
 Latvala Jari
 Maijala Jussi

sähköinsinööri, yrittäjä
 OPO, apulaisrehtori
 yrittäjä
 YTM, opinto-ohjaaja

Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p (2 valtuutettua)

Koskinen Eila
 Mäkiranta Jorma

perhepäivähoitaja, pääluottamusmies
 haastemies

Valta kuuluu kansalle VKK r.p.

Tiainen Ilkka

päätoimittaja

Vihreä Liitto r.p.

Laitio Niina

Avopalveluiden ohjaaja, seikkailukasvattaja

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto

Toni Juurakko
Kalle Peltokangas
Eila Koskinen

1.8.2021 -31.5.2023

puheenjohtaja
1. varapuheenjohtaja
2. varapuheenjohtaja

**Kaupunginhallitus toimikaudella
Suomen keskusta r.p.**

Anttila Lasse
Hakola Ari
Hiironiemi SIlja
Keto Maria
Laitila Susanna

1.8.2021-31.5.2023**Kansallinen kokoomus r.p.**

Kortesmäki Jari

**Perussuomalaiset r.p. ja Suomen
Kristillisdemokraatit r.p. (KD vaaliliitto)**

Ahopelto Pentti
Asunmaa Tiina
Juurakko Petri
Vainionpää Marko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto

Vainionpää Marko
Anttila Lasse
Juurakko Petri
Kortesmäki Jari

1.8.2021-31.5.2023

Puheenjohtaja
1. varapuheenjohtaja
2. varapuheenjohtaja
3. varapuheenjohtaja

Kaupunginhallituksen esittelijä

Heinämäki Liisa

1.8.2021 - 31.5.2025

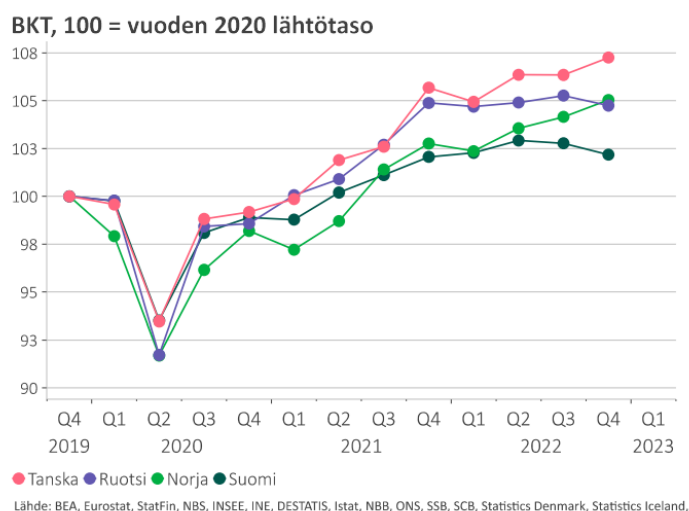
kaupunginjohtaja

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Taloukasvu piristyi maailmanlaajuisesti alkuvuonna 2022, kun koronarajoituksia purettiin ja pandemia alkoi väistyä ihmisten mielistä. Suomenkin talous kasvoi ripeästi koko alkuvuoden. Venäjän hyökkäys Ukrainaan hyydytti kasvua. Talouden kasvu oli Suomessa 2,0 % vuonna 2022. Suomen taloukasvu oli heikointa Pohjoismaissa ja heikompaa kuin euroalueella keskimäärin.

Inflaatio kiihtyi vuonna 2022. Kuluttajahinnat nousivat keskimäärin 7,1 prosenttia. Vuonna 2021 hintojen nousu oli huomattavasti maltillisempaa, sillä silloin keskimääräinen inflaatio oli 2,2 prosenttia. Sodan vuoksi energian saatavuus oli aikaisempaa heikompaa, ja se nosti sähkön ja polttoaineiden hintoja tuntuvasti. Hinnat lähtivät tasaiseen nousuun toukokuussa saavuttaen huippunsa joulukuussa. Nopea inflaatio heikensi kuluttajien ostovoimaa sekä kuluttajien ja yritysten luottamusta talouteen. Suuren taloudellisen epävarmuuden, heikkojen talousnäköymien ja rahoituksen kallistumisen vuoksi yritykset olivat varovaisia investointipäätöksissään.

Kuluttajahintaindeksi 2015 = 100

Hyödykeryhmä	2020	2021	2022	Vuosi muutos 2021–2022, %
Kokonaisindeksi	103,6	105,8	113,4	7,1
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	102,7	103,3	114,2	10,5
Alkoholijuomat ja tupakka	118,5	123,9	128,2	3,5
Vaatetus ja jalkineet	96,1	94,9	96,8	2,0
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	105,5	108,8	118,9	9,3
Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito	98,5	98,2	103,6	5,5
Terveys	111,9	111,7	112,3	0,6
Liikenne	101,7	108,3	120,5	11,3
Viestintä	97,0	99,4	105,4	6,0
Kulttuuri ja vapaa-aika	98,1	98,9	103,2	4,3
Koulutus	107,7	109,0	110,6	1,5
Ravintolat ja hotellit	108,9	111,1	117,9	6,1
Muut tavarat ja palvelut	101,2	101,1	103,8	2,7

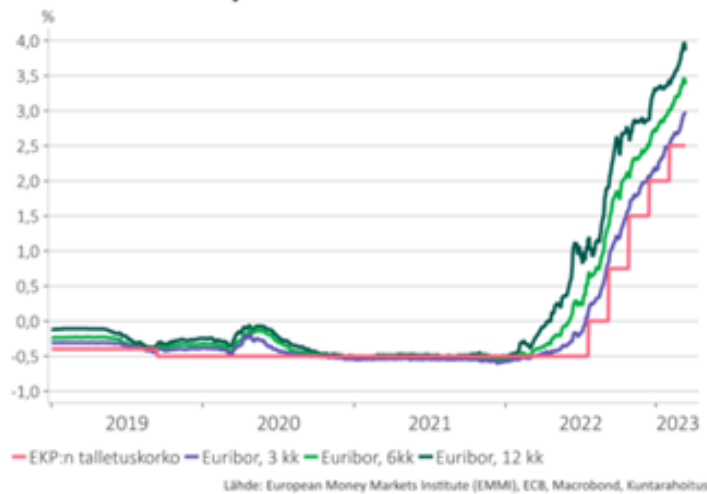
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi

Hyvä työllisyystilanne ja korona-aikana kertyneet säästöt tukivat toistaiseksi kotitalouksien asemaa. Varsinkin palvelualojen yritykset palkkasivat paljon uutta työvoimaa. Monella toimialalla yritykset kärsivät ammattitaitoisen työvoiman puutteesta.

	2021/12, %	2022/12, %	Muutos, 2021/12 - 2022/12, prosenttiyksikköä
Työllisyysaste, 15-64-vuotiaat	73,3	73,4	0,1
Työttömyysaste, 15-74-vuotiaat	6,7	6,7	0,0
Työvoimaosuus, 15-74-vuotiaat	67,5	67,7	0,2

Suomen finanssisektorin toimintaympäristö heikkeni vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä, kun Suomen talous vaipui taantumaan. Samalla finanssisektorin asiakkaiden eli yritysten ja kuluttajien luottamus heikkeni paikoin jopa ennätyksellisen alas. Elinkustannusten nousu ja yleisten viitekorkojen nousu heikensivät kuluttajien ostovoimaa, vaikka työttömyys säilyi matalalla tasolla ja ansiotaso nousi. Korkea inflaatio ja lainakorkojen nopea nousu heikentävät velallisten velanmaksukykyä. Samalla kotitalouksien velkaantuneisuus on ennätyksellisen korkea. Korkea inflaatio ja lainakorkojen nopea nousu heikentävät velallisten velanmaksukykyä.

EKP:n talletuskorko ja euriborit

Kuntatalouden kehitys 2022

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,30 miljardia euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli varsin vahva. Vuosikate oli parin viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2 miljardia euroa, niin verotulojen hyvä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua ja toimintatuotot vähenivät (koronatuotot vähenivät). Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,23 miljardia euroa. Tilikausi oli kuitenkin negatiivinen 93 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Mutta kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi hieman yli 15 miljardin euron. 12 kunnan taseessa oli kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski kahdella vuodesta 2021.

Taulukko 1: Kuntien talouden muutos vuosina 2018-2022a, mrd. euroa

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022a	Muutos mrd. € 2021-2022a	Muutos % 2021-2022a
Toimintatuotot, sis. valm. omaan käyt.	7,81	7,55	7,21	8,35	8,02	-0,33	-4,0
Toimintakulut	36,91	37,90	38,43	40,64	42,34	1,70	4,2
Toimintakate	-29,10	-30,36	-31,22	-32,28	-34,33	-2,05	6,4
Verotulot	22,32	22,91	23,83	25,42	26,77	1,35	5,3
Käyttötal. valtionosuudet	8,46	8,64	11,01	10,08	10,73	0,65	6,4
Verorahoitus yht.	30,78	31,55	34,83	35,50	37,49	1,99	5,6
Rahoituserät, netto	0,39	0,55	0,46	0,57	0,33	-0,24	-42,1
Vuosikate	2,07	1,75	4,07	3,79	3,50	-0,29	-7,7
Poistot ja arvonalentumiset	2,19	2,31	2,40	2,41	2,41	0,00	0,0
Vuosikate - poistot	-0,13	-0,56	1,68	1,38	1,09	-0,29	-21,0
Tilikauden tulos	-0,11	-0,16	1,76	1,49	1,23	-0,26	-17,4
Nettoinvestoinnit	-2,78	-2,73	-3,32	-2,88	-2,24	-0,64	-22,2
Vuosikate - nettoinvestoinnit	-0,72	-0,99	0,75	0,91	1,26	0,35	38,4
Lainakanta	16,73	18,42	19,03	19,13	18,72	-0,41	-2,1
Rahavarat	4,88	5,06	6,45	6,50	6,86	0,36	5,5
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä		11,09	12,58	13,86	15,04	1,18	8,5
Veroprosentti, painotettu	19,87	19,90	19,96	20,02	20,02		+0,00 %-yks.

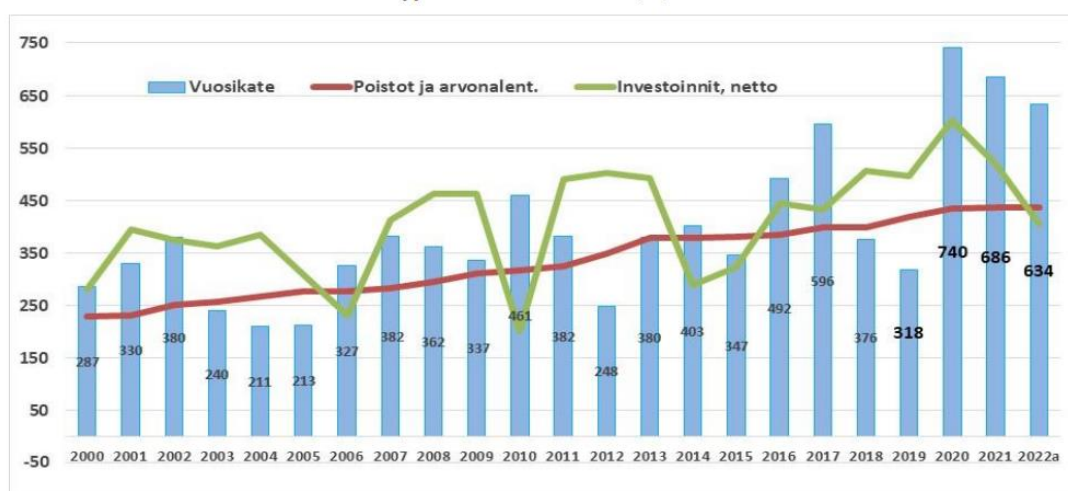
Valtionosuudet kasvoivat noin 650 miljoonalla euroa eli 6,4 prosenttia johtuen pääasiassa hallitusohjelman mukaisista tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta.

Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia. Tästä kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 prosenttia, osuus yhteisöverosta 6,5 prosenttia (kunnilla vuosina 2020 ja 2021 ollut 10 prosenttiyksikön korotus aiheutti

vielä viime vuonna noin 205 miljoonan euron lisätulon) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (6,2 %).

Kuntien nettoinvestoinneissa tapahtui selkeä lasku, joka johtui pääasiassa Helsingin kaupungin erittäin suurista investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen). Helsingin luovutustulot olivat noin 855 milj. euroa viime vuonna. Lisäksi vaikuttivat kuntien suorittamat sosiaali- ja terveystilojen myynnit. (Brutto)investoinnit sen sijaan kasvoivat vuoden 2021 3,94 mrd. eurosta viime vuoden 4,20 mrd. euroon.

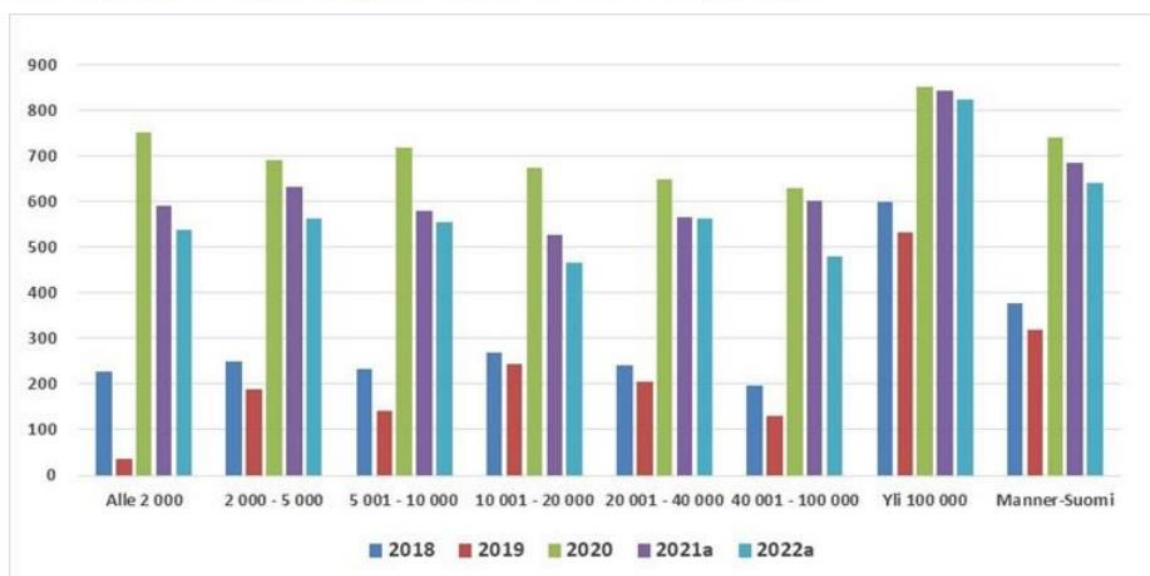
Kuvio 2. Kuntien tulorahoituksen riittävyys vuosina 2000-2022a, €/asukas

Kuntien vuoden 2022a vuosikate (634 €/as.) oli laskusta huolimatta yhä kolmanneksi korkein euroa/asukas – luku kuntien nykyisessä tilinpitojärjestelmässä.

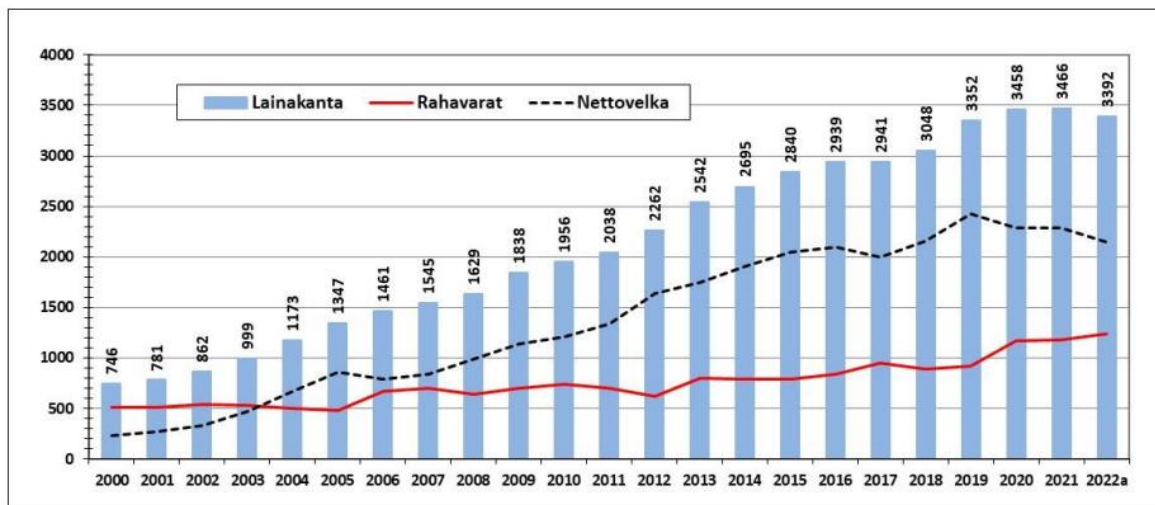
Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, kuten se oli heikentynyt kaikissa ryhmissä vuonna 2021. Kaikissa ryhmissä vuosikate ylitti vielä poistotason. Alin vuosikate oli edelleen 10 001 – 20 000 asukkaan ryhmässä. Tässäkin ryhmässä vuosikate oli noin 466 euroa/asukas ja vuosikate kattoi poistoista noin 140 prosenttia. Kuntakokoryhmien väliset erot vuosikatteen määrässä (euroa/asukas) vaihtelevat suuresti. Suurin pudotus oli 40 000 – 100 000 asukkaan ryhmässä (-121 €/as.) ja pienintä 20 000 - 40 000 ryhmässä (-2 €/as.). Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 14 kappaletta ja niistä 10 oli alle 6 000 asukkaan kuntaa, loput alle 20 000 asukkaan kuntaa.

Kuvio 3. Vuosikate kuntakokoryhmittäin vuosina 2018-2022a, €/asukas

Kuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana. Se väheni poikkeuksellisesti noin 410 milj. euroa eli -2,1 prosenttia vuonna 2022. Lainakanta laski noin 18,719 mrd. euroon eli 3 392 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuosina 2020 ja 2021. Erot kuntien välillä ovat suuret: 0 euroa/asukas - 16 496 euroa/asukas.

Kuvio 4. Kuntien lainakanta ja rahavarat sekä nettovelka 2000-2022a, €/asukas

Euroa/asukas tarkastellen korkein lainakanta on edelleen 40 000-100 000 kokoryhmässä (4 086 €/as.) ja pienin 2 000 – 5 000 asukaan ryhmässä (2 856 €/as.). Kuntien rahavarat pysyivät viime vuosien tasolla, joten näin kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) laski myös vuoden 2021 tasosta.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä jatkoi kasvuaan, määrä nousi 14 kuntaan. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 8 vuonna 2021, kun vuonna 2020 niitä oli vain kaksi. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -10,3 milj. euroa, kun se vuonna 2021 oli -2,0 milj.

Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos sitä oli yli 500 euroa/asukas, niin kuudessa vuodessa eli vuoden 2022 loppuun mennessä. Nyt kuntien on katettava myöhempinä vuosina tullut alijäämä neljässä vuodessa.

Kuntia, joilla oli taseessa kertynyttä alijäämää, on vuoden 2022 tilinpäätösarvion mukaan 12, kun vuonna 2020 niitä oli yli tuplasti enemmän eli 28 (14 vuonna 2021). Mutta alijäämän yhteismäärä nousi kuitenkin edellisvuodesta niiden ollessa vuonna 2022 yhteensä noin -79,6 miljoonaa euroa (-72,8 milj. € vuonna 2020), kun vielä vuonna 2019 määrä oli -252 miljoonaa euroa. Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan konsernien lisäksi myös kuntiin. Kuntien vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien tilinpäätökset arvioidaan sen laatuiseksi, että uusia arviointimenettelyjä konsernitasolla ei tulisi alkamaan vuonna 2023.

(Lähteet: Valtionvarainministeriö, Kuntaliitto, Tilastokeskus)

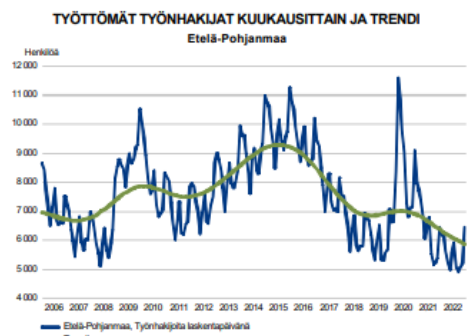
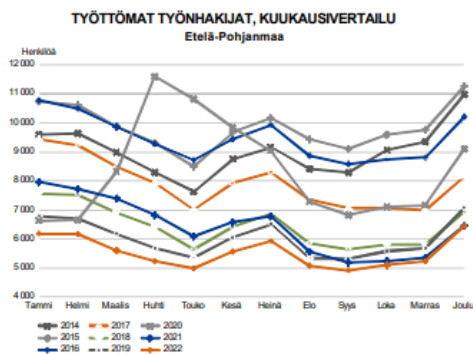
Talousalueen kehitys

Etelä-Pohjanmaan väkiluku oli vuoden 2022 lopussa ennakkotiedon mukaan 190 803 henkilöä. Väkiluku vuoden 2021 lopussa oli 191 762, vähennystä 959 henkilöä; 0,5 %. Asukasmäärä kuitenkin kasvoi Seinäjoella, Ilmajoella ja Karijoella. Alavuden väkiluku vuoden 2022 lopussa oli ennakkotiedon mukaan 11 109 ja vastaava luku vuoden 2021 lopussa oli 11 197. Väkiluvun lasku oli 88 (134) henkilöä eli 0,79 % (1,18 %).

Etelä-Pohjanmaa	Väestö 31.12.2021	Ennakkotieto 31.12.2022	muutos/hlö	muutos%
Alajärvi	9311	9185	-126	-1,35 %
Alavus	11197	11109	-88	-0,79 %
Evijärvi	2404	2345	-59	-2,45 %
Ilmajoki	12366	12369	3	0,02 %
Isojoki	1891	1855	-36	-1,90 %
Isokyrö	4480	4407	-73	-1,63 %
Karjajoki	1192	1200	8	0,67 %
Kauhajoki	12890	12764	-126	-0,98 %
Kauhava	15312	15118	-194	-1,27 %
Kuortane	3528	3438	-90	-2,55 %
Kurikka	20197	19892	-305	-1,51 %
Lappajärvi	2866	2820	-46	-1,61 %
Lapua	14203	14112	-91	-0,64 %
Seinäjoki	64736	65306	570	0,88 %
Soini	1997	1942	-55	-2,75 %
Teuva	4952	4863	-89	-1,80 %
Vimpeli	2756	2672	-84	-3,05 %
Ähtäri	5484	5406	-78	-1,42 %
Yhteensä	191762	190803	-959	-0,50 %

Etelä-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa oli vuoden lopussa 6 454 työntä työnhakijaa, mikä oli 1 (2 652) henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 1073 (935), eli lomautettujen osuus työttömistä työnhakijoista oli 16,6 % (14,5 %). Työttömistä työnhakijoista oli ulkomaiden kansalaisia 418 (279), mikä oli 139 henkilöä enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Työttömyysaste vuoden 2022 lopussa oli Alavudella 6,6 % (6,7 %), Etelä-Pohjanmaalla 7,5 % (7,5 %) ja koko maassa 9,9 % (10,5 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä oli Alavudella 55 (46) henkilöä, ollen vuoden lopussa 18,0 % (14,6 %) työttömistä työnhakijoista ja Etelä-Pohjanmaalla 18,4 % (22,1 %). Alle 25-vuotiaitten työttömien määrä Alavudella oli 45 (42) henkilöä, mikä on 14,7 % (13,3 %) työttömistä työnhakijoista, Etelä-Pohjanmaalla heitä oli 890 (949) henkilöä, osuus työttömistä työnhakijoista 13,8 % (14,7 %).

Patentti- ja rekisterihallituksen tietokannan mukaan vuonna 2022 Alavudelle perustettiin 39 (40) yritystä ja 36 (37) lopetti toimintansa, myös omistajanvaihdoiksi toteutettiin. Aktiivisten maatilojen määrä väheni edellisestä vuodesta 9 kpl eli 1,7 %.

1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Tilikauden aikana ei Alavuden kaupungin toiminnassa tai taloudessa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Toiminta ja talous noudattelivat pääosin talousarvion mukaista linjaa.

Ukrainan sota toi myös Alavudelle, kuten muihinkin kuntiin, uutena tehtävänä tilapäisen suojelun direktiivin toimeenpanon. Aloitettiin työt turvaamaan suojelun alaisten ukrainalaisten turvallista asettumista Alavudelle. Kaupungin toiminnassa tämä aiheutti varsinkin varhaiskasvatuksen, opetuksen, asumisen ja työllistymisen saralla paljon erilaisia järjestelyitä.

Henkilöstön työhyvinvointiin ja saatavuuteen on vuoden aikana kiinnitetty erityistä huomiota. Henkilöstöohjelman toimenpiteenä on perustettu monialainen työhyvinvointiryhmä, ja osana sen työtä on kehitetty mm. henkilöstön koulutusmahdollisuuksia ja tukea rekrytointiprosesseihin. Merkittäviä henkilövaihdoksia vuoden aikana oli uuden sivistysjohtajan rekrytointi.

Vuoden 2022 aikana tapahtui paljon hyvinvointialueen valmistelussa. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukitehtäviä hoitavan henkilöstön ja kuraattoreiden siirtoa valmisteltiin liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023. HVA valmistelua tehtiin paljon myös siirtyvien tilojen selvittelyn osalta.

Syksyllä tultiin myös erään aikakauden päätökseen, kun Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystuntayhtymä Kuussote päätettiin purkaa omistajakuntien yhteisellä päätöksellä. Aiemmissa vaiheissa eri muodoissa toiminut seudullinen yhteistyö päättyi, kun tehtävät siirtyivät maakunnallisen hyvinvointialueen tehtäväksi.

1.1.5. Kaupungin henkilöstö

Alavuden kaupungin henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 592 henkilöä, laskua tilikaudella 57 henkilöä, mikä johtuu pääosin lomituksen siirtymisestä Kurikan paikallisyksikköön. Henkilöstökulujen kokonaissumma oli 23,6 (24,8) miljoonaa euroa.

Henkilöstötyötä ja henkilöstöä koskevat tunnusluvut on tuotu tarkemmin esiin henkilöstöraportissa, jonka valtuusto ja hallitus käsittelevät. Henkilöstöraportti on laadittu noudattaen soveltuvin osin KT Kuntatyönantajien ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen neuvottelemaa henkilöstöraporttisuositusta.

1.1.6. Ympäristöasiat

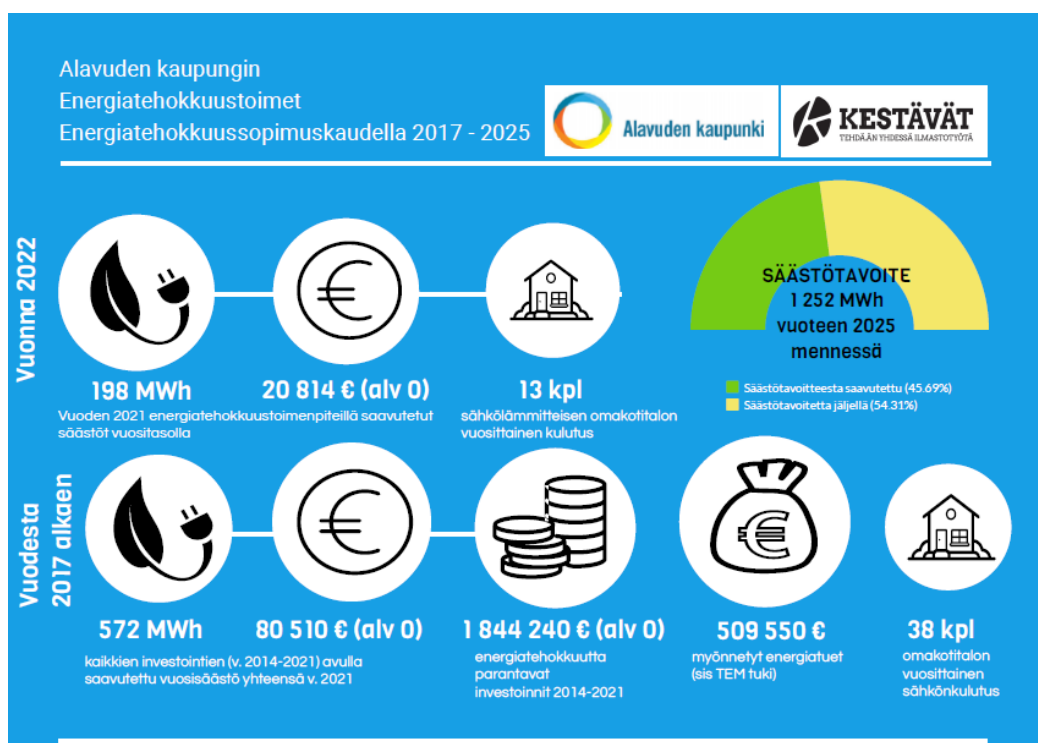
Alavuden kaupungissa ympäristönsuojelun viranomaistehtävät on määrätty ympäristölautakunnalle ja sen alaiselle viranhaltijalle.

Alavuden kaupunki on tehnyt ilmastotyötä vuodesta 2010 alkaen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Kaupunki on liittynyt energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017 – 2025, jossa energiansäästötavoitteeksi on asetettu 7,5 % vuoteen 2025 mennessä. Valtaosa seudun kuntien kasvihuone-kaasupäästöistä muodostuu maataloudesta ja liikenteestä. Alavuden kaupungin energiasäästötavoite on 198 MWh.

Sopimuskaudella koulutetaan kaupungin henkilöstöä ja kiinteistöjen käyttäjiä huomioimaan ympäristöasiat ja energian säästäminen työtehtävissään. Tehdyistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksesta energian kulutukseen ja ympäristön tilaan raportoidaan vuosittain. Hanketta ja toimenpiteitä koordinoi perustettu energiasäästötiimi.

Kiinteistöjen saneeraus, energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvien energiamuotojen suosiminen tarjoavat parhaimmat mahdollisuudet päästö- ja energiavähennysten toteuttamiseen. Kaupungissa siirrytään kestävä kehityksen mukaisiin toimintatapoihin sekä rakennetaan energiatehokkaampaa, taloudellisempaa ja sosiaalisesti kestävämpää kaupunkia.

Ilmastomuutoksesta johtuvan säätilan lämpenemisen vaikutukset tulevat näkymään pidemmällä aikavälillä ja varsinaiset äkilliset riskit aiheuttavat tilanteet (esim. myrskyt) voivat olla mahdollisia. Käytännössä lämpenevä ilmasto tulee lisäämään tiestöä kuormittavia sateita, lumettomia talvikuukausia ja siten mm. tiestön liukkausta ja vesistöjen ravinnepestöjä. Hulevesi- ja viemäriverkoston kuntoa ja kuormitusta seurataan aktiivisesti.

1.1.7. Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto muun muassa siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Korruption ja lahjonnan torjunnassa avainasemassa on esteellisyyskysien ja sidonnaisuuksien huomiointi. Esteelliset henkilöt eivät osallistu asioiden päätöksentekoon. Sidonnaisuusrekisteri pidetään ajan tasalla.

Hankinnat suoritetaan hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti. Hankintojen yhteydessä huolehditaan tilaajavastuulain mukaisista velvoitteista. Tositteet asiastarkistetaan ja hyväksytään kahden eri henkilön toimesta.

Alavuden kaupunki on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joiden mukaan toimiminen edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista.

Alavuden kaupungin laatimassa konserniohjeessa sekä Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on otettu esiin hyvän johtamis- ja hallintotavan noudattaminen ja valvonta.

1.1.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alavuden kaupunkiin ovat muun maailman tavoin vaikuttaneet sekä pitkällinen pandemia-aika että Ukrainan sodan vaikutukset. Näiden seurauksena energiapolitiikka, rahoitusmarkkinat ja yleinen kustannuskehitys tulevat jatkossakin tuottamaan epävarmuutta ja vaikeuttamaan tulevaisuuden arviointia.

Kaupunkikeskustan kehittämistyö yhdessä muun kehittämistoiminnan kanssa on konkreetti toimi, jolla Alavus tulee vaikuttamaan tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Palveluiden, koulutuksen ja asumisen mahdollisuuksien turvaaminen alueella ovat keskeinen tavoite. Tätä tavoitetta tukee Alavuden sote-keskuksen valmistelu yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Tarvitaan myös vaikuttamista liikkumisen infran kunnossapidon varmistamiseksi. Kaupunki ei pysty yksin ratkaisemaan tiestön kuntoa ja rataverkon toimivuutta, vaan nämä on nähtävä laajan yhteistyön tavoitteina.

Yritystoiminnalle epävarmuudet ovat suuri haaste. Kaupunki pyrkii mahdollisimman tiiviisti seuraamaan yritysten toimintamahdollisuuksia ja tukemaan yrityksiä niiden pyrkimyksissä. Esimerkiksi uusiutuvan energian mahdollisuudet ovat avautumassa myös yritystoiminnassa, ja näiden hyödyntämistä on tutkittava yhteistyössä.

Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta. Kaupungin panosta tarvitaan edelleen monissa rajapinta- ja yhteistyökohdissa. Samalla valmistaudutaan työllisyyden palveluiden vastuun siirtymiseen TE -hallinnolta kunnille vuoden 2025 alussa. Nämä tehtävät ovat olennaisia asukkaiden hyvinvoinnin turvaamisessa. Viimeisten 15 vuoden ajan luonnollinen väestökehitys on ollut negatiivista, mikä näkyy sekä työvoiman vähentymisenä että ikääntyneiden määrän kasvuna.

Kaupungin talous on uudessa tilanteessa nyt, kun sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat siirtyneet pois kuntien vastuulta. Samalla kaupungin verotuloista ja valtionosuuksista on siirretty valtaosa hyvinvointialueiden rahoitukseen. Odotettavissa on koko julkisen talouden sopeutus, joka väistämättä tulee myös vaikuttamaan kuntien toimintamahdollisuuksiin. Talouden suunnitelmallisuus ja toteutuksen seuranta käyvät entistä tärkeämmäksi, kun liikkumavara kapenee.

Alavudella on edelleen myös paljon positiivisia näkymiä. Työllisyysaste on jo vuosia ollut maan parhaita, ja verotuotot ovat säilyneet vaikeina vuosinakin hyvällä tasolla. Syntyvyys on pysynyt kohtuullisena, lukuun ottamatta vuoden 2022 kansallista matalan syntyvyyden vuotta. Muuttoliike sekä maan sisältä että ulkopuolelta on hieman vilkastunut, ja monilla yrityksillä näkymät ovat kaikesta huolimatta hyvät.

1.1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toimintaympäristö

Väestön vanheneminen on ennakoitavissa oleva, vähitellen tapahtuva muutos, joka täytyy ottaa huomioon kaupungin toiminnan suunnittelussa. Toisaalta olisi löydettävä keinoja, joilla työikäiset saataisiin pysymään paikkakunnalla sekä muuttamaan tänne, etenkin kun useilla aloilla on työntekijöistä pulaa.

Henkilöstö

Toiminnan jatkuvuuden kannalta henkilöriskinä on tunnistettu ja näitä pyritään vähentämään mm. varahenkilöjärjestelyin, etätyömahdollisuuksin ja henkilöstöeduin. Riskinä nähdään myös eläköitymisten myötä katoava ”hiljainen tieto” sekä ammattitaitoisen henkilöstön löytäminen tilalle.

Tietoturvariskit

Tietoturvariskien välttämiseksi ja mahdollisten vaikutusten minimoimiseksi on olemassa hallinnollisia ja teknisiä menetelmiä.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 25.5.2018 alkaen. Asetusta sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn ja sen tavoitteena on varmistaa, että ihmisten oikeus henkilötietojen suojaan ja sitä kautta yksityisyyteen toteutuu myös digitaaliaikana.

Asetuksen edellyttämäksi tietosuojavastaavaksi kaupunginhallitus on nimennyt hallintojohtajan ja tietoturvavastaavaksi tietohallintopäällikön. Tietoturva- ja tietosuojatyötä varten on perustettu tietoturvatyöryhmä, johon kuuluvat hallintojohtaja ja tietohallintopäällikkö sekä tarvittaessa muita asiantuntijoita.

Tietoturva- ja tietosuojatyöryhmän yksi tehtävä on suunnitella ja toteuttaa myös henkilöstön kouluttamista tietoturva- ja tietosuoja-asioiden osalta. Vuoden 2022 aikana toteutettiin pilottikokeilu itseopiskeluympäristön osalta, jota ei kuitenkaan vielä päätetty ottaa käyttöön.

Lisäksi vuoden 2020 alusta voimaan tulleen tiedonhallintalain vaatimuksien täyttämistä käsitellään tietoturvatyöryhmässä kvartaaleittain joka vuosi ja mm. tiedonhallintamalli ja sen pohjalta asiakirjajulkaisuuskuvaus on toteutettu kaupungilla vuoden 2020 aikana. Tiedonhallintalaissa on vaatimuksia myös tuleville vuosille ja näiden täyttämiseksi tehtävää työtä organisoidaan tietoturvatyöryhmän ja asianhallintatiimin toimesta tulevinakin vuosina. Itse työhön osallistuvat kaikki kaupungin yksiköt.

Tietoturvallisen työympäristön varmistamiseksi on valmisteltu myös ulkopuolista tietoturva-auditointia, jonka toteutusaikataulu on vuosien 2023-2024 aikana.

Sopimusten hallinta

Kaupungin sopimusten määrä lisääntyy jatkuvasti ja sopimuksista tehdään yhä monimutkaisempia. Henkilöstön sopimusosaamisen vahvistaminen on välttämättömiä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Asiakirja – ja asianhallintajärjestelmän käyttö on helpottanut myös sopimusten hallintaa.

Toiminta

Merkittävimmät toimintaan liittyvät riskit sisältyvät konserniyhtiö Alavuden Lämpö Oy:n ja vesilaitoksen toimintaan. Kaukolämmön mahdollisesti lisääntyvä sääntely, turpeen asema polttoaineena, päästörajoitusmekanismien kehitys ja erilaiset veroratkaisut ovat tekijöitä, jotka yhtiön on otettava toiminnan suunnittelussa huomioon. Alkuvuonna eskaloitunut Itä-Euroopan kriisi Venäjän hyökättyä Ukrainaan osoittaa, että polttoaineitten saatavuus ja hintataso saattavat muuttua hyvinkin nopeasti. Toistaiseksi riskejä ei ole laajasti toteutunut.

Raakaveden saastuminen on aina vesilaitoksella riski. Kantatie 66:n pohja-vesisuojaus on ollut viime vuosituhannen puolella suuri riskejä vähentävä toimi. Vesilaitoksella on toteutettu mittava kaukovalvontajärjestelmä riskien vähentämiseksi.

Ulkoistetun palvelutoiminnan asianmukaiseen toimivuuteen ja laatuun liittyy myös riski. Tästä syystä sopimuksen ja toiminnan tarkka seuranta on tarpeen. Epäkohdat ulkoistetussa palvelutoiminnassa saattavat aiheuttaa kaupungille myös maineriskin.

Valmius ym. harjoituksissa on varauduttu erilaisiin luonnonkatastrofeihin sekä evakointi- ym. poikkeustilanteisiin. Valmiussuunnitelmaa on päivitetty vuoden 2022 aikana.

Vahinkoriskit ja palvelutuotannon turvallisuus

Vahinkoriskien osalta merkittävimmät riskit liittyvät kaikille kuntalaisille tuotettaviin palveluihin, kuten vesihuoltoon. Näihin liittyviä merkittäviä vahinkoja ei ole tapahtunut.

Merkittäviä Alavuden kaupungin muuhun palvelutuotannon turvallisuuteen kohdistuvia riskejä ei ole toteutunut. Riskienhallinta on järjestetty toisaalta vakuutusten, toisaalta ohjeiden ja kartoitusten kautta.

Vakuutuksin on vähennetty vahinkoriskien taloudellista realisoitumista. Vahinkovakuutukset, lakisääteiset tapaturmavakuutukset ja muut vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2020.

Talouden ja rahoituksen hallinta

Kaupunki on velkaantunut hieman yli kuntien keskiarvon. Talousarviovuoden aikana maksuvalmiutta hoidetaan tarvittaessa kuntatodistusemissioilla. Maksuvalmiuden hoitoon tämä on ollut joustava ja edullinen rahoitustapa suurien tuloerien, kuten verotulojen ja valtionosuuksien tilitysten välissä.

Kaupungin pitkäaikaisista lainoista 50,9 % on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin, 34,0 % kiinteään 10v korkoon ja 15,1 % kiinteään 3v korkoon. Vaihtuvaan viitekorkoon sidotuista pitkäaikaisista lainoista 13,4 % on suojattu koronavaihtosopimuksella. Vuodenvaihteessa kaupungin pitkäaikaisista lainoista 56,0 % on suojattuna tai sidottuna kiinteään korkoon.

Sijoitustoimintaa hoitavat Alavuden kaupungin puolesta Nordea Investment Management ja LähiTapiola Varainhoito Oy täyden valtakirjan salkunhoitajina. Sijoitussalkut tuovat turvaa myös rahoitusinstrumenttina. Sijoitusten raportointi mahdollistaa ajantasaisen seurannan, riskien havaitsemisen, arvioinnin ja niihin reagoinnin.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin hallinnon ja talouden valvonta on järjestetty siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta on järjestetty toimivasta johdosta riippumattomaksi ja siitä vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäisestä valvonnasta vastaa kaupunginhallitus ja se on osa johtamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tulokSELLISTA, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamista valvotaan johtoryhmätyöskentelyn yhteydessä. Otto-oikeuden toteuttamismahdollisuudet on turvattu sillä, että kaupunginjohtajan päätökset menevät kaupunginhallitukselle tiedoksi otto-oikeuden aika määrien puitteissa. Lautakuntien esityslistat tulevat kaupunginjohtajalle ja lautakuntiin tulevia asioita käsitellään johtoryhmässä etukäteen.

Tavoitteiden toteutumisesta seurataan tilinpäätöksen lisäksi kolmesti vuodessa osavuosisiraportin yhteydessä. Osavuosisiraportti kootaan vuosineljänneksittäin ja käsitellään valmistumista seuraavassa kaupunginhallituksessa ja viedään tiedoksi kaupunginvaltuustoon. Varojen käytön valvontaa tehdään myös laskujen hyväksymisen yhteydessä. Uuden kuntalain myötä konserninäkökulma on korostunut kaikessa kaupungin toiminnassa. Ajantasaiset konserniohjeet ovat yksi väline konsernitason sisäisen valvonnan toteuttamiseen.

Toimivat tietojärjestelmät ja niiden ajan tasalla olevat käyttöoikeudet ovat yksi osa sisäistä valvontaa. Ohjelmistojen lokitietoraportit mahdollistavat myös käytön tarkastelun. Koko organisaatiota koskevia järjestelmiä ovat mm. sähköinen ostolaskujen käsittely, jolloin vastaanotto ja hyväksyntä tehdään sähköisessä laskujen kierrossa. Myös palkkahallinnon järjestelmä on sähköinen ja käyttöoikeudet oikean tiedon varmistamiseksi on tarkoin määritetty. Hyvin toimiva asiakirja- ja asianhallintajärjestelmä on hyvä työväline myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta ei ole tuonut esille epäkohtia tai puutteita. Hankintamenettely on usein vaativaa ja siihen on koulutuksella varauduttu. Hankinnoissa hyödynnetään entistä laajemmin Hansel Oy:n kilpailuttamia tuotteita ja palveluita. Sopimusten seuranta toteuttavat henkilöt, jotka ovat niiden kanssa suorassa tekemisissä. Myös johtoryhmän kokoustoiminta osaltaan valvoo sopimusehtojen noudattamista ja vanhentumisaikojen seuranta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kaupungin tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Laskelmassa on mukana kaupungin ja taseyksikön ulkoiset tuotot ja kulut.

TALOUS (1000 €)	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT	10 973	13 576
Myyntituotot	4 934	7 155
Maksutuotot	733	1 063
Tuet ja avustukset	2 118	2 156
Muut toimintatuotot	3 188	3 202
Valmistus omaan käyttöön	257	240
TOIMINTAKULUT	- 90 799	- 90 508
Henkilöstökulut	- 23 603	- 24 808
Palvelujen ostot	- 59 377	- 57 796
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 822	- 4 551
Avustukset	- 1 151	- 1 344
Muut toimintakulut	- 1 846	- 2 008
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 79 568	- 76 692
Verotulot	37 760	36 841
Valtionosuudet	45 139	42 181
Rahoitustuotot ja -kulut	- 941	1 110
Korkotuotot	168	172
Muut rahoitustuotot	980	1 291
Korkokulut	- 298	- 244
Muut rahoituskulut	- 1 790	- 109
VUOSIKATE	2 389	3 441
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 440	- 4 321
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 440	- 4 321
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	- 2 051	- 881
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	- 2 051	- 881
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,1	15,0
Vuosikate/Poistot, %	53,8	79,6
Vuosikate, euroa/asukas	215	307
Asukasmäärä	11 109	11 197

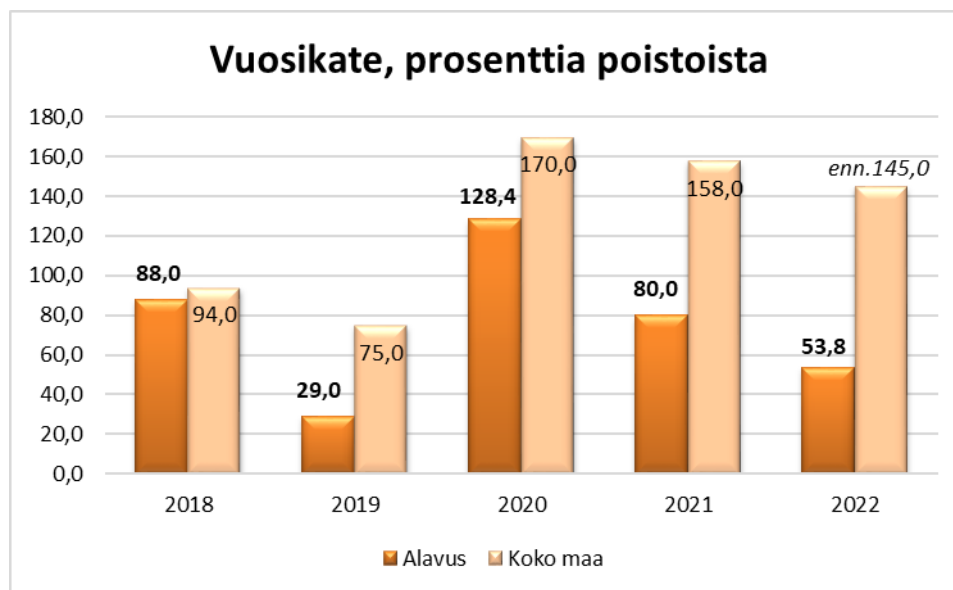
Ulkoiset toimintatuotot putosivat edellisvuodesta 19,2 %. Pääosin tämän aiheutti lomituksen tuottojen (v.2021 2 232 t€) poistuminen. Toimintatuottoihin sisältyy saatuja korona-avustuksia 1 147 t€. Ulkoisten toimintamenojen kasvu oli 0,3 %, lomituksen poistuminen huomioiden menojen kasvu on 2,8 %. Toimintakatteeksi, joka on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli käyttötalouden nettomeno, muodostui -79 568 t€, joka on 2 877 t€ heikompi kuin vuotta aikaisemmin (-3,8 %).

Verotulot olivat 37 760 t€ (+2,5 %) ja valtionosuudet 45 139 t€ (7,0 %). Verorahoitusta kertyi yhteensä 3 876 t€ edellisvuotta enemmän. Keskeinen tekijä vahvojen verotilitysten taustalla oli hyvä työllisyyskehitys. Verotulot kasvoivat niin kunnallisveron, yhteisöveron kuin kiinteistöveron osalta.

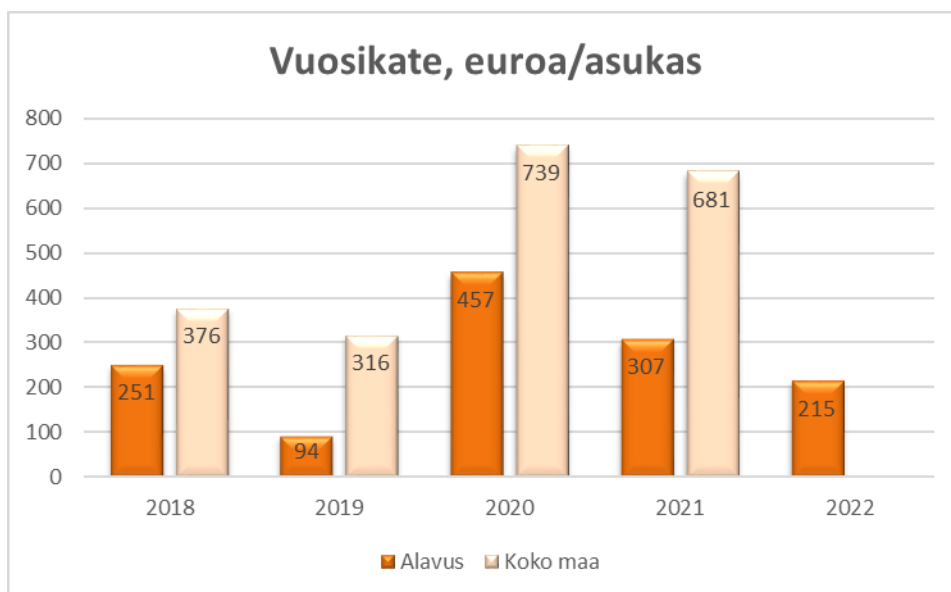
Rahoitustuotot ja -kulut totetuivat 2 051 t€ edellisvuotta heikompana. Suurinpana syynä tähän on markkinatilanteesta johtuva sijoitussalkun kirjanpidollinen arvonalennuskirjaus 1 623 t€.

Vuosikate 2 389 t€ on 1 051 t€ (-30,6 %) heikompi kuin vuonna 2021. Vuosikate on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Sen täytyisi kattaa vähintään poistot, jotta sen voitaisiin katsoa olevan riittävä. Ja tällöin oletuksena on että keskimääräinen investointitaso vastaisi poistoja. Alavuden osalta tulorahoitus toteutui tilivuotena alijäämäisenä.

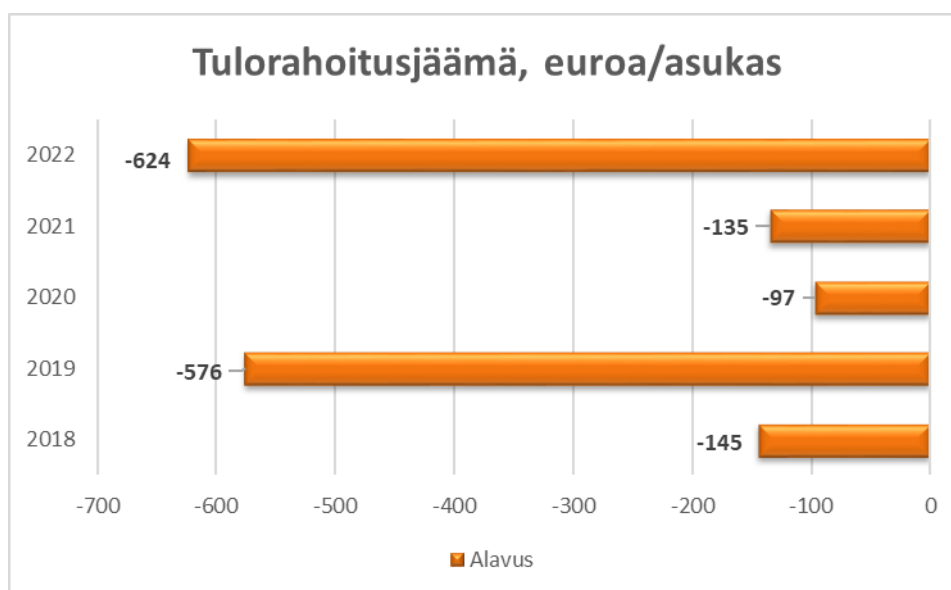
Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Alavuden kaupungin tulos vuonna 2022 on -2 051 t€ alijäämäinen.

Tunnusluvun arvon ollessa 100 % oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Vuonna 2022 tunnusluku laski edelleen, jääden huomattavasti koko maan viime vuoden keskiarvon (TP ennuste 2022) alapuolelle.

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

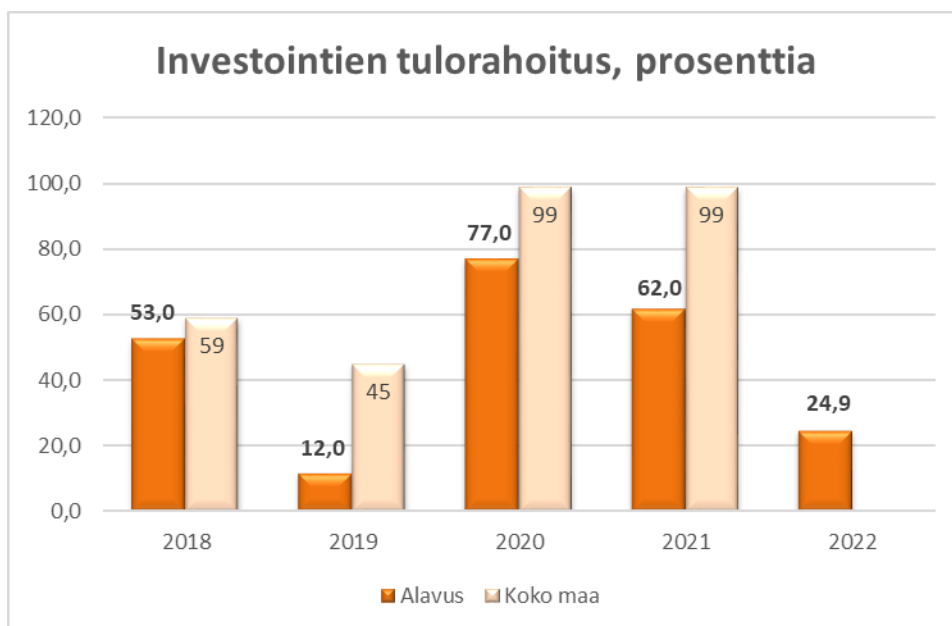
Tulorahoitusjäämä on tunnusluku, jossa vuosikatteesta vähennetään poistonalaisten investointien omahankintamenot. Negatiivinen tunnusluku osoittaa että tulorahoitus on riittämätön. Kuntatalouden pitkän aikavälin tasapaino edellyttäisi tunnusluvun muodostumista selvästi positiiviseksi. Viimeisenä viitenä vuotena Alavudella ei olla päästy tähän.

1.3.2. Toiminnan rahoitus

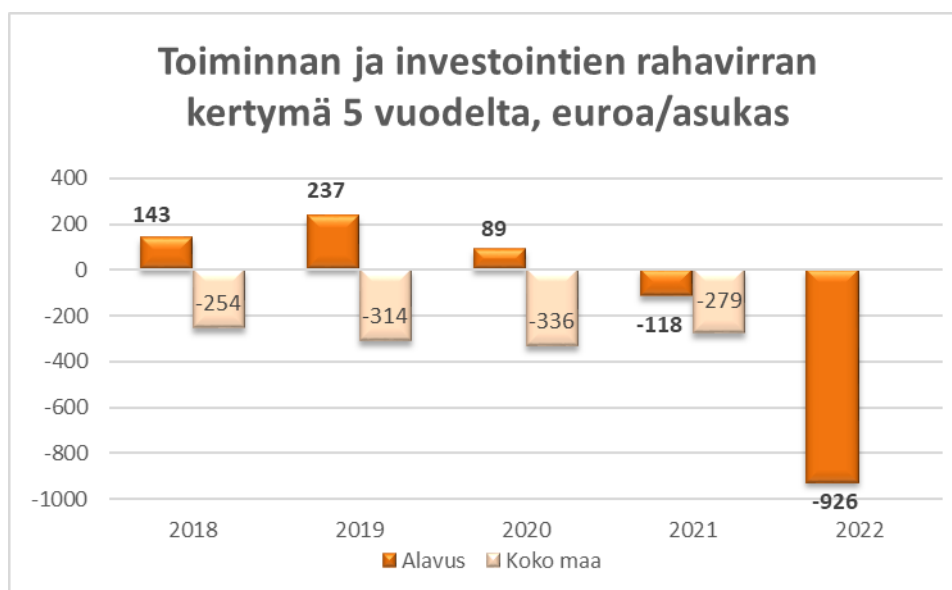
Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2389	3441
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-263	-143
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10030	-5949
Rahoitusosuudet investointeihin	441	402
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	372	858
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7092	-1391
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-69	-563
Antolainasaamisten vähennykset	318	877
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10700	9000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4756	-4165
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2000	2000
Oman pääoman muutokset	0	-2586
Muut maksuvalmiuden muutokset	2497	-837
Rahoituksen rahavirta	6690	3726
Rahavarojen muutos	-402	2335
Rahavarat 31.12.	27837	28239
Rahavarat 1.1.	28239	25904
	-402	2335

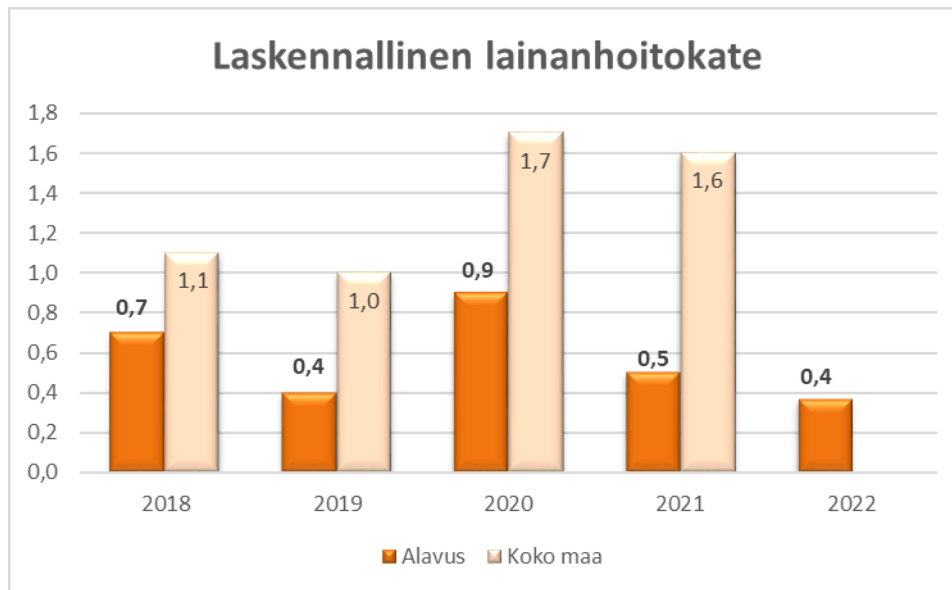
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa/asukas	-926	-118
Investointien tulorahoitus, %	24,9	62,0
Lainanhoitokate	0,5	0,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,5
Kassan riittävyys, pv	94	101
Asukasmäärä	11109	11197

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka suuri osa investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Tunnusluvulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

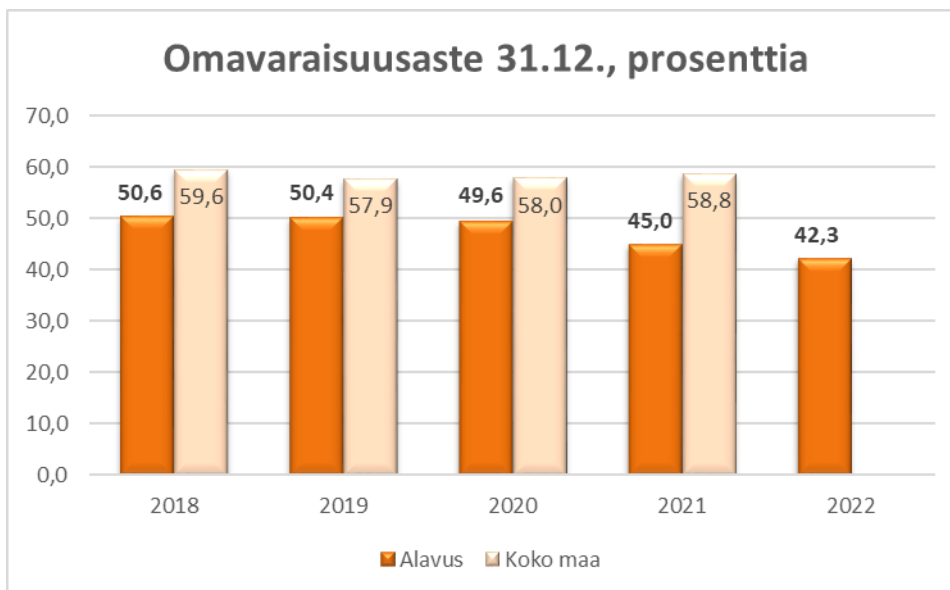
Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Lainanhoitokatteen paraneminen vaatii vuosikatteen kasvattamista ja/tai lainan vuosittaisten lyhennysten vähenemistä.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

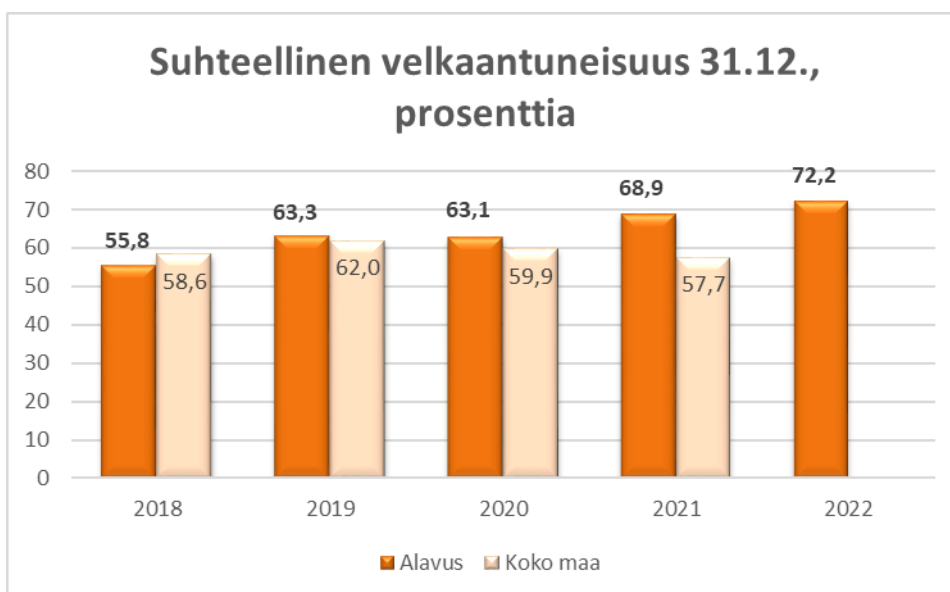
VASTAAVAA	2022	2021
	€1 000	€1 000
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	2 476	2 865
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	9 277	9 360
Rakennukset	27 030	27 179
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 133	18 722
Koneet ja kalusto	695	834
Muut aineelliset hyödykkeet	289	289
Enn.maks. ja keskener.hank.	5 654	1 513
Aineelliset hyödykkeet	63 079	57 897
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	17 762	17 515
Muut lainasaamiset	6 571	6 763
Muut saamiset	8	8
Sijoitukset	24 341	24 286
Pysyvät vastaavat	89 897	85 049
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	14	18
Lahjoitusrahast. erityiskatteet	65	65
Toimeksiantojen varat	79	84
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	26	31
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 548	1 970
Lainasaamiset	217	273
Muut saamiset	347	247
Siirtosaamiset	904	1 532
Lyhytaikaiset saamiset	3 017	4 022
Rahoitusarvopaperit		
Sij. rahamarkk.instrumentt.	21 879	23 211
Rahat ja pankkisaamiset	5 958	5 027
Vaihtuvat vastaavat	30 880	32 292
VASTAAVAA	120 856	117 424

VASTATTAVAA	2022	2021
	€1 000	€1 000
Oma pääoma		
Peruspääoma	33 657	33 657
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	19 023	19 904
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 051	-881
Oma pääoma	50 629	52 680
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	14	18
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 195	557
Muut toimeksiantojen pääomat	11	14
Toimeksiantojen pääomat	1219	589
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	51 185	45 743
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut velat	2 572	2 531
Pitkäaikainen	53 757	48 274
Lyhytaikainen		
Lyhytaik. joukkovelkakirjalainat	0	2 000
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	5 258	4 756
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	1246	369
Ostovelat	2 868	2 568
Muut velat	3 302	3 474
Siirtovelat	2 576	2 715
Lyhytaikainen	15 250	15 882
Vieras pääoma	69 008	64 156
VASTATTAVAA	120 856	117 424
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	42,3	45,0
Suhteell. velkaantuneisuus, %	72,2	68,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	16 972	19 023
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 528	1 699
Lainakanta 31.12., 1000 €	56 443	52 500
Lainakanta, €/asukas	5 081	4 689
Lainat ja vastuut, 31.12.	57 246	53 327
Lainat ja vastuut, €/asukas	5153	4763
Velat ja vastuut, %:a käyttötuloista	73,0	69,8
Lainasaam. 31.12., 1000 €	6 571	6 763
Asukasmäärä	11 109	11 197

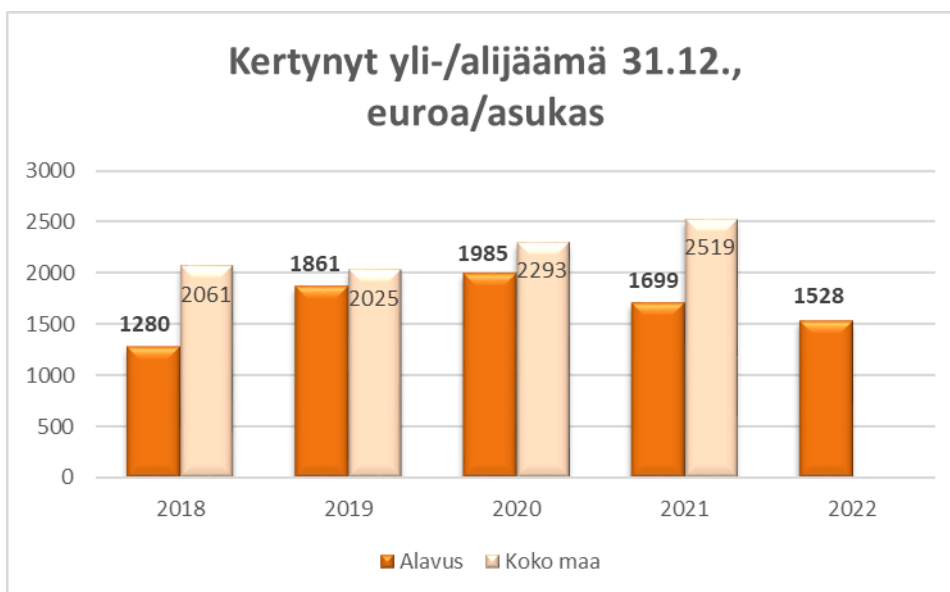

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä uusista sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta, 50 %:n ja sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkit-

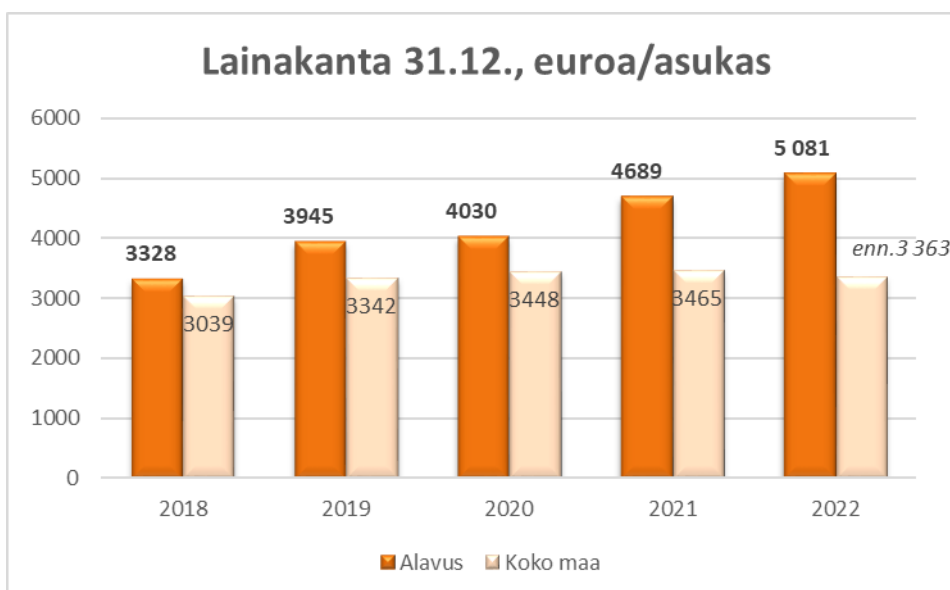
tävän suurta velkarasitetta. Alavuden omavaraisuusaste on 42,3 % ja on alle koko maan vuoden 2021 keskiarvon.

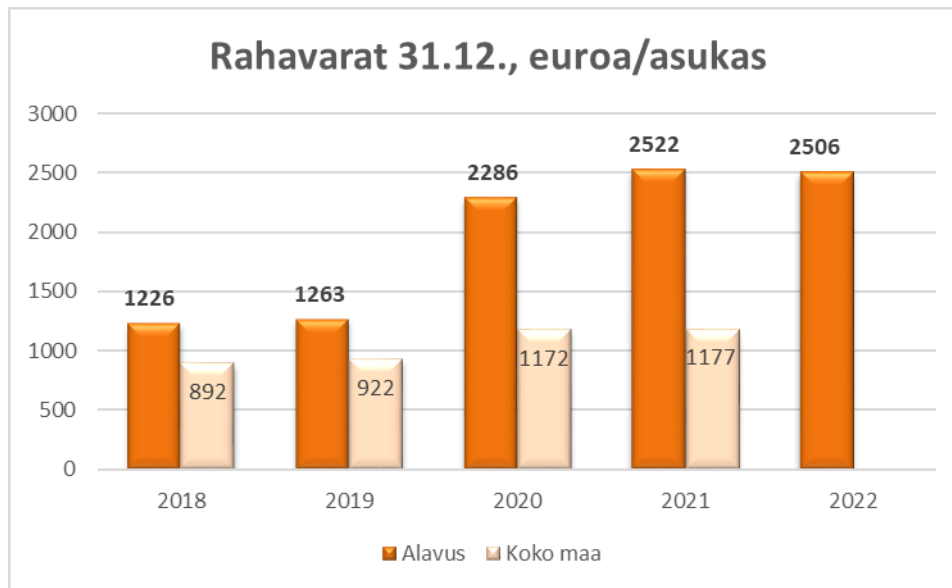
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien ikä, arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on Alavudella 72,2 %, kun koko maan tunnusluku oli vuonna 2021 57,7 %

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää käytettävissä tulevien vuosien liikkumavaraksi. Tunnusluku on heikentynyt Alavudella nyt kaksi vuotta peräjälkeen ja jääme alle koko maan keskiarvon.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantamme on ollut viime vuosina yli valtakunnan keskitason ja se on jatkanut edelleen nousuaan. Lainat asukasta kohden on 5081 €. Vuoden 2022 tilinpäätösennusteen mukaan koko maan lainakanta/asukas on 3363 €.

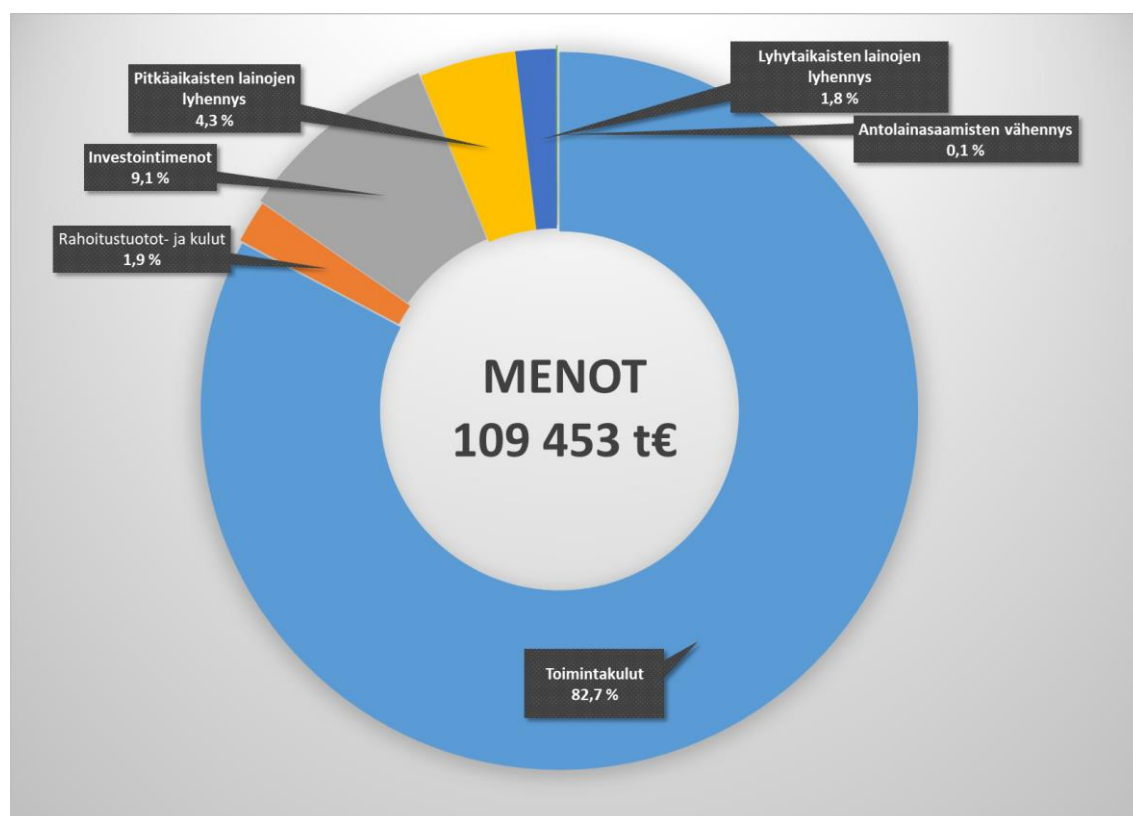
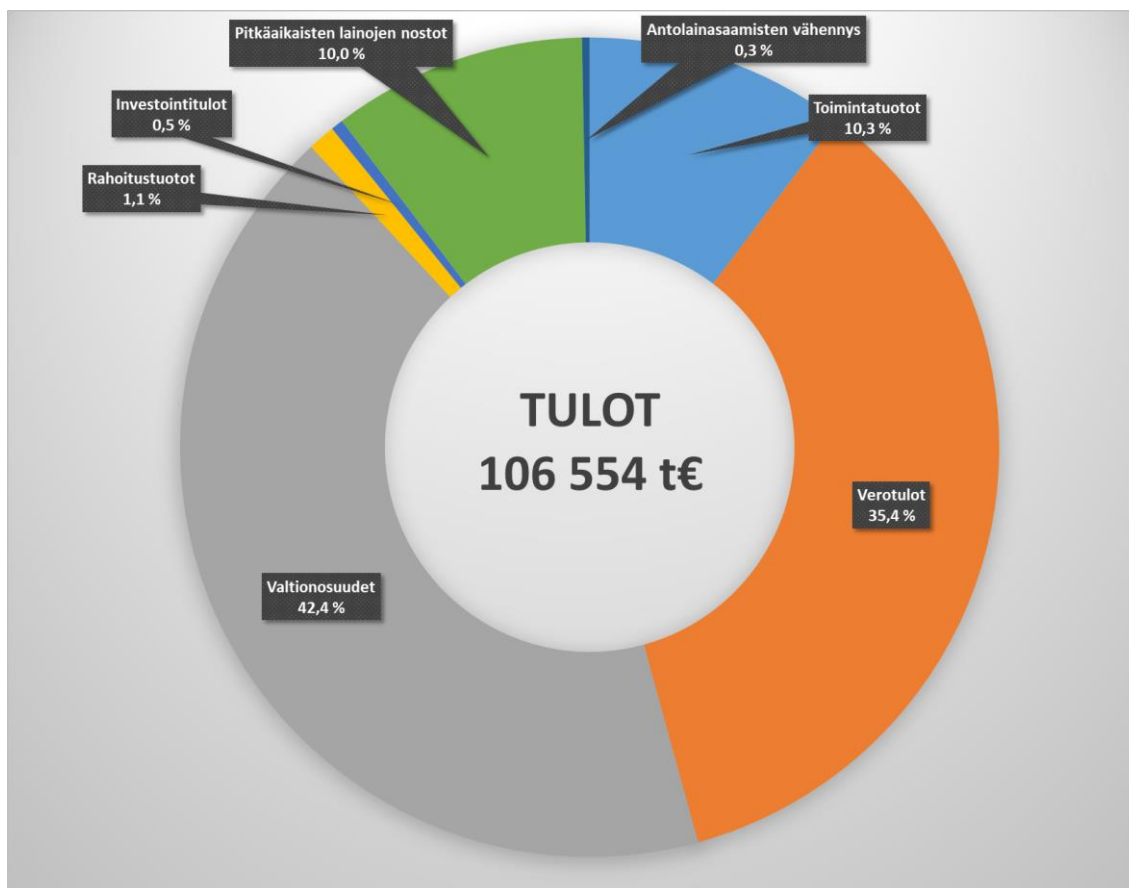

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Alavudella rahavarat ovat yli koko maan keskitasoa.

1.5. Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

KOKONAISTULOT JA -MENOT	
TULOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintatuotot	10 973
Verotulot	37 760
Valtionosuudet	45 139
Korkotuotot	168
Muut rahoitustuotot	980
Tulorahoituksen korjauserät	
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutusvoitot	-296
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	441
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	372
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	318
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 700
Kokonaistulot yhteensä	106 554
MENOT (1 000 e)	
Toiminta	
Toimintakulut	90 799
Valmistus omaan käyttöön	-257
Korkokulut	298
Muut rahoituskulut	1 790
Tulorahoituksen korjauserät	0
-Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustappiot	-32
Investoinnit	
Investointimenot	10 030
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	69
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 756
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 000
Kokonaismenot yhteensä	109 453
Täsmäytys:	
Kokonaistulot - Kokonaismenot =	-2899
Muut maksuvalm. muutokset - Rahavarojen muutos =	-2899
	0

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty alla mainitut tytäryhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät. Tytäryhteisöjä on yhteensä 10 kpl, kuntayhtymiä 6 kpl ja osakkuusyhteisöjä 2 kpl. Lisäksi konserniin kuuluu 14 osakkuusyhteisöä, joita ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi konsernitilinpäätökseen.

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
Tytäryhteisöt / Alavus		
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %
A-Pesu Oy	100,00 %	100,00 %
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %
Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoasema	63,30 %	63,30 %
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %
Kuntayhtymät		
Eskoon sosiaalipalvelujen ky, Seinäjoki	5,29 %	5,29 %
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	6,17 %	6,17 %
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky, Seinäjoki	6,99 %	6,99 %
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveys ky, Alavus	53,59 %	53,59 %
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %
Järviseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)		
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeet kokouksessaan 4.9.2017. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapolitiittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaikkien konserniyhtiöiden taloushallinnon palvelut on hoidettu keskitetysti kaupungin talouspalveluiden toimesta. Tämä mahdollistaa ajantasaisen ja yhtenevän raportoinnin vuoden aikana. Tavoitteiden ja talouden seuranta on toteutettu ottamalla konsernin tytäryhteisöt mukaan kaupungin osavuositarkastuksiin. Konsernin toimintaa ohjataan ja seurataan myös johtoryhmätyöskentelyssä, jossa yksi käsiteltävä asiakokonaisuus on konserniasiat.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoaseman omistama rakennus on jäämässä keskustan kehittämissuunnitelman mukaan rakennettavan sotekeskuksen tielle. Käynnistääkseen yhtiön ja rakennuksen purkutoimet vuoden 2023 aikana, Alavuden kaupunki on ostanut kaksi huoneistoa yhtiöstä ja loppuista huoneistojen kaupoista on tehty esisopimukset. Alavuden kaupungin omistusosuus yhtiöstä oli 31.12.2022 63,3 % (52,6 %).

Konsernin tavoitteita, niiden toteutumista ja muuta tietoa on käsitelty tilinpäätöksen osiossa 2.1. kohdassa kaupungin konserniyhtiöt.

1.6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohje on konsernivalvonnan perustyökalu jota konserniyhtiöt ovat omien hallintojensa päätöksillä sitoutuneet noudattamaan. Tytäryhtiöiden on esim. etukäteen hankittava konsernijohtoon suostumus merkittävimpiin yhtiöitä koskeviin asioihin.

Konsernijohto ohjeistaa tarvittaessa edustajiaan konserniyhteisöissä ja nimeää jäsen ehdokkaat tytäryhtiöiden hallituksiin. Osana konsernivalvontaa konsernin tytäryhtiöitten tilintarkastusyhteisö on sama kuin kaupungilla.

Konsernin tytäryhteisöjen vastuuhenkilöt ovat Alavuden Vuokra-asunnot Oy:tä lukuun ottamatta kaupungin palveluksessa, joka myös kytkee tytäryhteisöt tehokkaasti niihin riskienhallinta- ja palvelujärjestelmiin, jotka koskevat kaupunkia.

1.6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

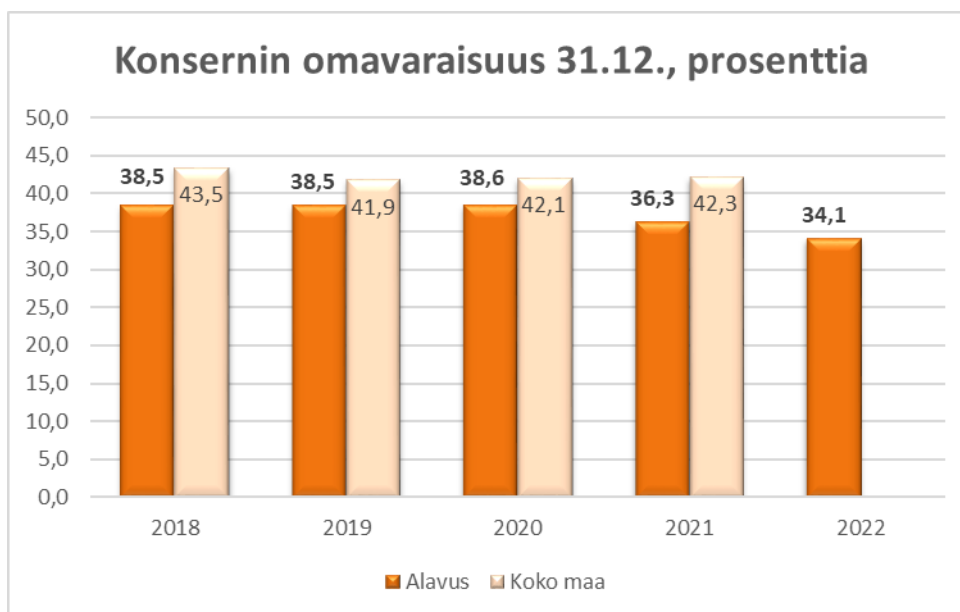
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
	€1 000	€1 000
Toimintatuotot	83 035	85 047
Toimintakulut	-158 446	-156 609
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	578	427
Toimintakate	-74 833	-71 135
Verotulot	37 647	36 731
Valtionosuudet	45 139	42 181
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	35	35
Muut rahoitustuotot	927	1 179
Korkokulut	-534	-398
Muut rahoituskulut	-1 772	-143
Vuosikate	6 610	8 451
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 272	-7 935
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0	0
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-1 662	516
Tilinpäätössiirrot	19	33
Tilikauden verot	-14	-21
Laskennalliset verot	-34	-15
Vähemmistöosuudet	28	2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 663	515
 KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	52,4	54,3
Vuosikate/Poistot, %	79,9	106,5
Vuosikate, euroa/asukas	595	755
Asukasmäärä	11 109	11 197

KONSERNINRAHOITUSLASKELMA	2022	2021
JA SEN TUNNUSLUVUT	€1 000	€1 000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 610	8 451
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-14	-21
Tulorahoituksen korjauserät	-808	-496
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 838	-9 385
Rahoitusosuudet	464	405
investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	469	872
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 119	-174
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-69	-577
Antolainasaamisten vähennys	320	888
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 399	11 458
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 855	-7 453
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 212	2 252
Oman pääoman muutokset	-1 542	-2 519
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	143	214
Vaihto-omaisuuden muutos	33	-6
Saamisten muutos	5 950	3 058
Korottomien velkojen muutos	-3 077	-4 894
Rahoituksen rahavirta	4 091	2 421
Rahavarojen muutos	-1 028	2 246
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	30 659	31 691
Rahavarat 1.1.	31 686	29 445
	-1 028	2 246
Investointien tulorahoitus, %	58,1	94,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	34,8	52,4
Lainanhoitokate	0,9	1,1
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,8
Kassan riittävyys, pv	62,0	66,3
Asukasmäärä	11 109	11 197

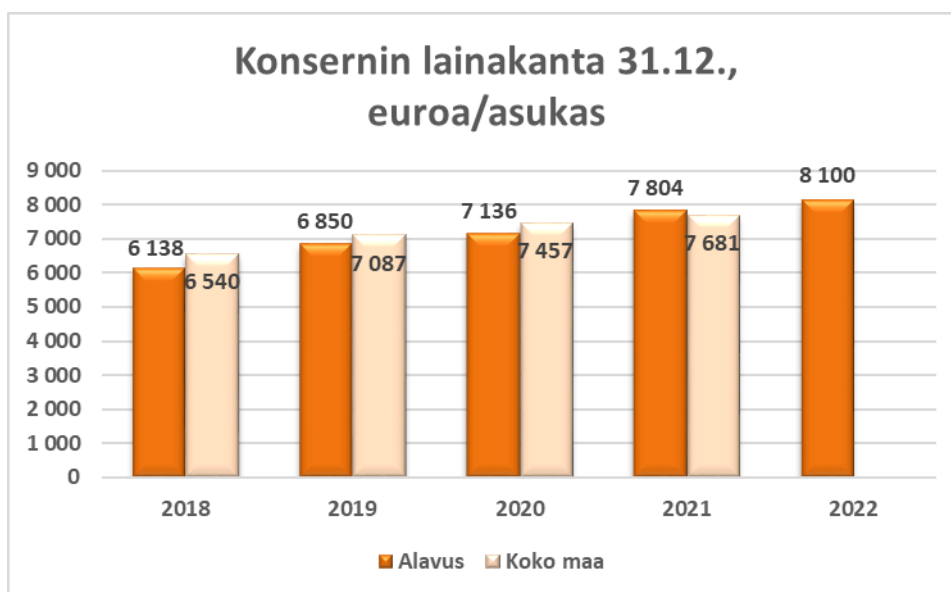
KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022	2021
	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	3 266	3 758
Aineelliset hyödykkeet	0	0
Maa- ja vesialueet	11 391	11 472
Rakennukset	65 079	66 808
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 486	23 252
Koneet ja kalusto	4 017	4 335
Muut aineelliset hyödykkeet	557	613
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	6 224	1 881
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	111 754	108 360
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10 399	9 911
Muut osakkeet ja osuudet	1 073	1 164
Muut lainasaamiset	1 737	1 718
Muut saamiset	16	15
Sijoitukset yhteensä	13 226	12 808
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	128 246	124 926
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	367	387
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	973	1 006
Saamiset	9 610	12 010
Rahoitusarvopaperit	22 332	24 622
Rahat ja pankkisaamiset	8 326	7 069
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	41 241	44 706
VASTAAVAA YHTEENSÄ	169 854	170 020

VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 e	1 000 e
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	33 657	33 657
Arvonkorotusrahasto	138	138
Muut omat rahastot	411	347
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	24 813	26 218
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 663	515
OMA PÄÄOMA YHT.	57 355	60 875
VÄHEMMISTÖOSUUDET	604	719
PAKOLLISET VARAUKSET	423	532
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 521	1 398
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	81 179	77 208
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 106	3 665
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 809	10 168
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 858	15 456
VIERAS PÄÄOMA YHT.	109 951	106 497
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	169 854	170 020
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	34,1	36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	65,2	62,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	23 149	26 733
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 084	2 388
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	89 987	87 376
Konsernin lainat, euroa/asukas	8 100	7 803
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	92 285	90 063
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 307	8 043
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 754	1 733
Kunnan asukasmäärä	11 109	11 197

Konsernin omavaraisuusaste, joka mittaa miten suuri osa varoista on rahoitettu omalla pääomalla, on 34,1 %. Tämä on selvästi alle tavoitearvon, joka on vähintään 50%. Myös koko maan omavaraisuusaste oli vuonna 2021 alle tavoitearvon.

Konsernin lainakanta 8 100 euroa/asukas on hieman yli koko maan vuoden 2021 keskiarvon.

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden alijäämä -2 050 869,55 euroa siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä/alijäämä-tilille vähentämään taseen omaa pääomaa. Tilikauden tulosta ei ole käsitelty poistoeron, varausten tai rahastojen muutoksilla.

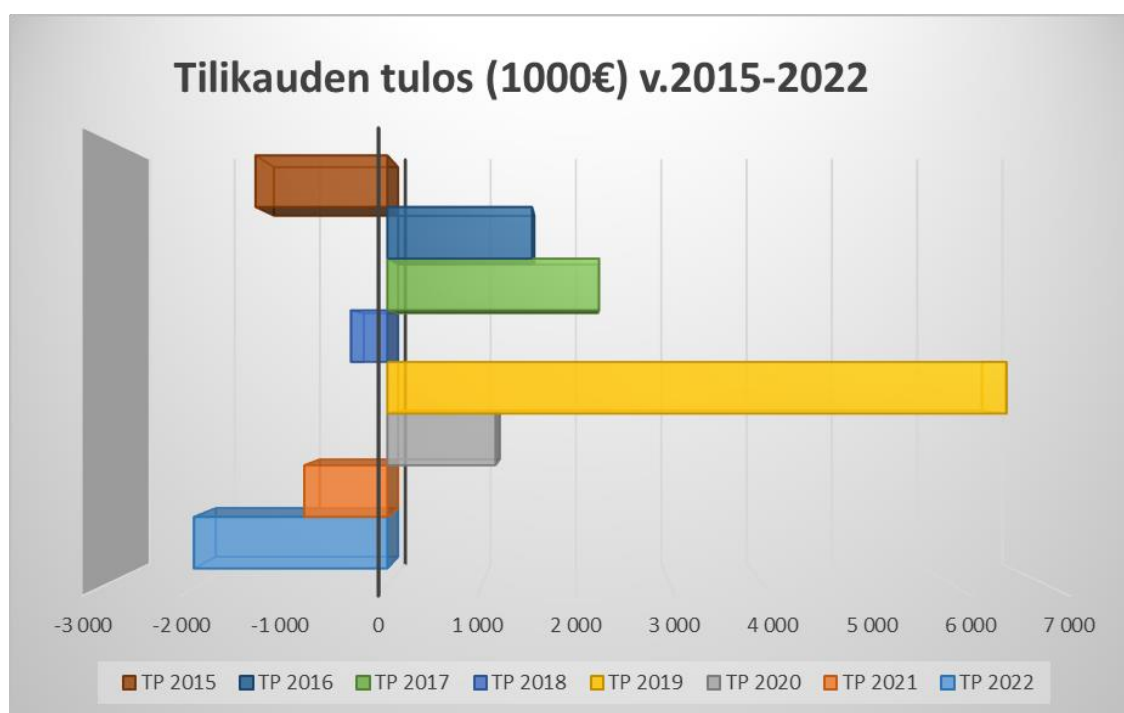
1.7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden alijäämä, -2 050 869,55 euroa, oli 689 744 euroa alkuperäistä ja 1 504 456 euroa lopullista talousarviota parempi tulos. Ero talousarvioon johtui lähinnä budjetoitua paremmasta vero- ja valtionosuuskertymästä.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tarvitse laatia, koska taseessa on aikaisemmilta vuosilta kertynyttä ylijäämää tilikauden alijäämäkirjauksen jälkeen 17,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 aikana tehtiin kaksi lisätalousarviota, joilla korjattiin alkuperäisen talousarvion määrärahoja ja tuloarvioita muuttuneita olosuhteita vastaaviksi. Talousarviovuoden aikana seurattiin talouden toteutumista systemaattisesti toimialoilla, johtoryhmässä, lautakunnissa ja Kaupungin-hallituksessa sekä kvarttaaleittain osavuositarkastusten myötä valtuustossa.

Talouden tasapainoa on haettava tulevina vuosina käyttäen kaikkia uudelleenjärjestely mahdollisuuksia hyväksi sekä pyrkien etsimään pitkántähtäimen taloudellisia ja kustannustehokkaita ratkaisuja. Toimintoja on sopeutettava huomioiden tulevaisuuden kunnan tarpeet. Vuosikatteen saaminen pysyvästi riittävälle tasolle on keskeinen tavoite.

3.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelma:

Palvelualueen tarkoituksena on kaupungin kehittymisen edistämiseksi ja alavutelaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi päättää kaupungin visiot ja strategiat, asettaa taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista.

Kaupungin strategiatavoitteet:

Elinvoimainen Alavus, Hyvinvoiva asukas, Osaava asukas, Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginvaltuusto, vaalit, tarkastuslautakunta, vaikuttamistoimielimet, joita ovat nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto

Toiminnan painopistealueet 2022:

Valtuuston tavoitteita ei aseteta erikseen. Ne mitataan ja arvioidaan palvelualueittain, joiden tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta. Kaupunkistrategian päivitys vuonna 2023.

Nuorisovaltuuston, ikäihmisten neuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on välittää edustamansa ryhmien näkemykset kaupungin päätöksentekoon.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	18	27		27	30	3	110,3 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 142	- 138		- 138	- 135	3	98,0 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 124	- 111		- 111	- 105	6	95,0 %

Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Kaupunginhallituksen tehtävänä on edistää kaupungin kehittymistä ja turvata alavutelaisten hyvinvointi. Hallitus huolehtii valtuuston hyväksymien vision, strategian ja tavoitteiden toteutuksesta. Hallitus johtaa yleistä palvelutuotantoa, käynnistää kehittämisprosesseja ja ohjaa asioiden valmistelua kaupungin toimielimissä ja kaupunginvirastossa sekä valvoo päätösten täytäntöönpanoa. Kaupunginhallitus valmistelee ja päättää keskeisistä konsernin johtamiseen liittyvistä periaatteista. Keinoina ovat yhteistyöverkostojen rakentaminen, ulkoinen edunvalvonta ja ajantasainen johtamisjärjestelmä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kaupunginhallitus ja markkinointi

Toiminnan painopistealueet 2022:

Kaupunkistrategian toteuttaminen (päivitys syksyllä 2020). Alavuden ydinkeskustan suunnittelun ja kaavoituksen jatkaminen. Kaupungintalon tontille tulevien tilojen suunnittelun käynnistäminen. Hyvinvointialueiden valmistelutyöhön osallistuminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT					123	123	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 247	- 1 255	- 30	- 1 285	- 1 417	- 132	110,3 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 247	- 1 255	- 30	- 1 285	- 1 294	- 9	100,7 %

Palvelualueen kuluihin sisältyy budjetoimattomana tilapaisen suojelun (Ukraina) kunnalle aiheuttamia kuluja n. 83 t€, joihin on saatu täysi korvaus. Toimintakulujen ylitys tämän jälkeen on 49 t€, joka aiheutui arvioitua suuremmista nuorten kesätyöllistämistuista (20 t€), asiantuntijapalveluostoista (20 t€) ja markkinointikuluista (9 t€).

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Elinvoimainen alavus	Elinkeino- ja muut kasvupalvelut Asumisen palvelut Vuokra-asumisen mahdollisuudet Tonttitarjonta Teollisuusalueiden tarjonta Markkinointi	Asukasluvun kehitys Työttömyysaste Työvoiman määrä Myydyt tontit

Hyvinvoiva asukas	Hyvinvointikertomus Osallistava budjetointi -kokeilu Yhteisöjen hankkeiden tukeminen Sote-palvelusopimuksen toteutuksen seuranta. Sote-keskuksen valmistelutyö Työllisyyden kuntakokeilu	Toimenpiteiden toteuttaminen Asukkaiden aloitteiden määrä Toteutuneiden hankekohteiden määrä Sotepalvelujen saatavuus Työttömyysjaksojen lyhentyminen
Osaava asukas	Koulutusverkosto elinikäisen oppimisen tukena. Laadukas lukio SEAMK/ Maakuntakorkeakoulu SEDU:n hybridikampus JAMI-yhteistyön vakiinnuttaminen EPANET –verkosto Pienten lasten koulu –malli	Työvoiman saatavuus Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus
Hyvin toimiva kaupunkiorganisaatio	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö Henkilöstöohjelma Vahva talous	Henkilöstöraporttien luvut Toimenpiteiden toteuttaminen Tunnusluvut

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Asukasluvun kehitys: 11.109 (31.12.2021 asukasluku 11.197)

Työttömyysaste (31.12.2022): Alavudella 6,6 % (6,7 %), Etelä-Pohjanmaalla 7,5 % (7,5 %), koko maassa 9,9 % (10,5 %). Alavuden työllinen työvoima oli 4 658 henkilöä (31.12.2022).

Myydyt tontit: omakotitontti 12 kpl, liiketontti 1 kpl, teollisuustontti 1 kpl

Kaupunkimarkkinoinnissa toteutettiin tonttikampanja ja vahvistettiin eri asuinalueiden näkyvyyttä verkkosivuilla. Kaupunki osallistui moniin tapahtumiin ja järjesti mm. entisten alavutelaisten ja kesäalavutelaisten tapaamiset. Kuntalaisvuorovaikutusta lisättiin somekanavilla, mm. junakysely keräsi paljon vastauksia. Henkilöstö kehitti myös uusia jalkautuvia työmuotoja.

Asukkaiden aloitteiden määrä: kuntalaisaloitteet 2 kpl, valtuustoaloitteet 16 kpl.

Osallistavan budjetoinnin määräraha kohdennettiin kuntalaisten ehdotusten mukaan lasten leikkikenttään.

Toteutuneiden hankekohteiden määrä: Yhteensä 3 kpl. Alavuden Yrittäjät ry, Huhtalavan toiminnallisuuden kehittäminen, Kätkänjoen kyläseura ry, aurinkopaneeli-investointi, kylätalon seinien ja katon maalaus ja Hakojärven kyläyhdistys ry, Harrastuspaikka Kömmeli nuorille.

Työttömyysjaksojen lyhentyminen: Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on 18% ja tämän ryhmän työllistyminen on vuoden loppupuolella hidastunut. Lähes 13% työttömistä oli vamma tai pitkäaikainen sairaus, jotka myös hidastavat työllistymistä. Työhaun keskimääräinen kesto oli pidentynyt kahdella viikolla edelliseen vuodenvaihteeseen verrattuna ollen 44 viikkoa.

Työvoiman saatavuus: Koulutusverkostoyhteistyön avulla ja oppisopimusopiskelua hyödyntämällä useat alavutelaiset teollisuus- ja palvelualan yritykset saivat toteutettua rekrytointeja.

Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus: 68,2%, tilastokeskus 2021 (67,6 %).

Sote-palvelujen saatavuus: asiakastytyytyväisyys hyvällä tasolla.

Henkilöstöohjelman toimenpiteet (osaava ja hyvinvoiva henkilöstö, työnantajakuva, viestintä, muutostuki ja yhteistyö): toteutettiin uusia n. 7 kpl ja käynnistettiin n. 5 kpl.

Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Palvelualueen tarkoituksena on luoda valtuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä kaupungin muulle organisaatiolle edellytykset tulokselliselle työskentelylle ja palvelutuotannolle.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kansliapalvelut ja seuraavat toiminnot: henkilöstöhallinto, työterveyshuolto ja henkilöstötoiminta.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	151	119		119	112	- 7	94,4 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 754	- 730		- 730	- 745	- 15	102,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 603	- 611		- 611	- 633	- 22	103,6 %

Toimintatuottojen alitus johtuu vuoden 2021 työterveyshuollonkorvauksen tulojaksotuksen oikaisusta. Toimintakuluissa ylitys aiheutuu alibudjetoinnista työsuojelun henkilöstökulujen kohdalla.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Elinvoimainen alavus	Digitalisaatio Suunnitelmallinen viestintä	Luottamushenkilöiden portaali käytössä kaikilla toimielimillä Sähköinen allekirjoitus
Hyvinvoiva ja osaava asukas	Laadukas asiakaspalvelu Sähköisen asioinnin tukeminen Kaupungin kesätyöllistäminen ja kesätyöllistämistuki yrityksille.	
Hyvin toimiva kaupunkioorganisaatio	Henkilöstöohjelma Sisäisen viestinnän kehittäminen Tiedonhallinnan kehittäminen	Toimenpiteiden toteuttaminen Uusi intra

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Digitalisaatio: Luottamushenkilöiden portaali ja sähköinen allekirjoitus käytössä kaikilla toimielimillä. Uuden inran suunnittelu ja käyttöönotto siirtyi henkilömuutosten vuoksi. Tiedonhallinnan lakisääteiset toimenpiteet toteutettiin aikataulun mukaisesti.

Laadukas asiakaspalvelu toteutettiin väistötilamuutoksissa.

Sähköisen asioinnin tukeminen: järjestettiin digitukea ja digiosaamisen koulutusta.

Aluevaalit järjestettiin vastuullisesti vallitsevassa tautitilanteessa.

Kesätyöllistäminen: tukea maksettiin yht. 42 työnantajalle, yhteensä 266 nuoren työllistämiseen, yhteensä n. 53.000 euroa. Kaupunki työllisti kesällä n. 70 nuorta.

Henkilöstöohjelman toimenpiteitä on tehty yhteistyössä henkilöstöryhmän, työsuojelutoimikunnan, työterveyshuollon, työhyvinvointiryhmän ja johtoryhmän kanssa. Esimerkiksi toimialojen yhteinen työhyvinvointiryhmä aloitti toimintansa ja luotiin turvallisuusjohtamiseen uusi toimintamalli.

Talous- ja tietohallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talousjohtaja, tietohallintopäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Palvelualueen tehtävänä ovat talous- ja perustietotekniikan palvelujen tuottaminen ja kehittäminen Alavuden kaupungille ja sen konserniyhtiöille. Tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja häiriöttömät palvelut, jotka luovat edellytykset toimialojen tehokkaalle työskentelylle sekä ulkoiselle raportoinnille kustannustehokkaasti.

Palvelualueen oleellisena tehtävänä on toimia yhteistyössä toimialojen kanssa myös eri hankkeissa ja projekteissa (rakennushankkeet, sähköisten järjestelmien käyttöönottoprojektit jne.).

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Talouspalvelut; laskentatoimi ja palkkahallinto

Tietohallintopalvelut; ICT-palvelut ja 6Net

Toiminnan painopistealueet 2022:

Digitalisaatiota edistävät kehityshankkeet, jatkuva tietoverkko- ja palvelininfrastruktuurin kehitystyö. Käyttäjätyytyväisyyden mittaaminen ja sen pohjalta toteutettavat koulutustoimenpiteet tai muut mahdolliset kehitystarpeet.

Tietoturva-auditointi ulkopuolisen tahon toimesta.

Office 365 -palveluiden käyttöönotto + mahdollisten koulutusten järjestäminen henkilöstölle uusien käyttöönotettavien palveluiden osalta.

Intran kehityshankkeen läpivienti.

Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen ja sen tuomien muutoksien arviointia.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	137	144		144	159	14	109,8 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 890	- 1 025		- 1 025	- 1 071	- 47	104,5 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 752	- 880		- 880	- 913	- 32	103,7 %

ICT-palvelujen ostojen osalta on jouduttu vuoden 2022 aikana käyttämään asiantuntijapalveluita normaalia enemmän. Syynä on ollut henkilöstön vaihtuvuus, jonka vuoksi osittain asiantuntijapalveluita on jouduttu ostamaan ulkoisilta toimijoilta. Lisäksi Office365 -käyttöönottoprojektin kustannukset ovat olleet ennakoitua suuremmat johtuen aiemmin käytössä olleen ympäristön monimutkaisuudesta. Käyttöönottoprojekti on kuitenkin saatu vietyä loppuun, mutta asiantuntijapalveluiden ostokuluja on aiheutunut odotettua enemmän (n. 10 000€ enemmän). Myös väistötiloihin muuttojen ja niiden valmistelun osalta on jouduttu tekemään laitehankintoja, joista on aiheutunut tarvikkeistoja normaalia enemmän.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Hyvin toimiva organisaatio	Palveluiden jatkuva kehitystyö ja infrastruktuurin ylläpito ja kehitys. Tietoturvaan ja tietosuojaan panostaminen.	Häiriöttömät palvelut, vakaa infrastruktuuri. Ajantasaiset raportit Ei tietoturva tai tietosuoja ongelmia.
Hyvin toimiva organisaatio	Tuetaan toimialojen kykyä edistää digitalisaatiota sekä hyödyntää ja olemassa olevia tietojärjestelmiä toiminnassaan.	Digitaaliset palvelut kehittyvät
Hyvin toimiva organisaatio	Etätyöskentelyn ja -kokoustamisen mahdollistaminen ja tukeminen toimintavarmuilla ratkaisulla.	Etätyöt ja sähköisten kokousten pitäminen onnistuvat.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Palaverit, kehityskeskustelut, ajankohtaiskoulutukset, tyky-pv.	Motivoitunut ja osaava henkilöstö

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tietohallinnon palvelualueen strategian mukaisiin tavoitteisiin on päästy hyvin. Tuotetut palvelut ovat olleet pääosin häiriöttömiä, eikä koko organisaatiota koskevia ongelmatilanteita tarkastellun ajanjakson aikana ole ilmennyt. Talouspalveluissa raportointi Kuntatalouden tietopalveluun on toimitettu aikataulujen mukaisesti ja ajantasaiset raportit ovat olleet sovitusti myös toimialojen käytettävissä.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta on tietoturva ja tietosuojatyöryhmän kokouksia pidetty 2022 aikana neljä kertaa. Työryhmän tavoitteita on ollut käydä läpi kvartaaleittain mahdollisia poikkeustapahtumia sekä suunnitella tietoturvan ja tietosuojan kehittämistä, esimerkiksi henkilöstöä kouluttamalla. Kuluneen tarkastelujakson aikana ei ole havaittu tietoturva -tai tietosuojapoikkeamia. Tietohallinnon henkilöstö on osallistunut tietoturvakoulutuksiin. Alavuden kaupunki on osallistunut Kankaanpään kaupungin vetämään kuntien digitaalisen turvallisuuden kehittämishankkeeseen, joka jatkuu myös 2023 vuoden ajan.

Digitaalisten palveluiden osalta on vuoden 2022 aikana otettu laajamittaisesti käyttöön Office365 -palvelut, joiden kehittäminen ja käytön laajentaminen jatkuu myös tulevien vuosien aikana. Lisäksi varhaiskasvatuksen ohjelmiston uudistaminen on aloitettu loppuvuodesta. Talouspalveluissa Talousarviokirja 2023 laadittiin uuden digitaalisen talousdokumentti ohjelman avulla ja Johdon työpöytä käyttöönottoprojekti käynnistyi tavoitteena antaa vastuuhenkilöille työkaluja tiedolla johtamisen avuksi.

Henkilöstö on osallistunut vuoden aikana ajankohtaiskoulutuksiin, pääosin etäyhteydellä. Muutenkin etätyöskentely on jäänyt organisaation pysyväksi toimintatavaksi ja etätyöskentelyn mahdollistaminen on mm. laitehankinnoissa aina esillä.

Sote-palvelut

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Perustehtävänä on turvata kaupunkilaisille hyvät sosiaali- ja terveysterveyst. palvelut.

Kuusioliinna Terveys Oy:n kanssa solmitun palvelusopimuksen tarkoituksen ja tavoitteiden seuranta. Kaupungin, Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyhtymän ja Kuusioliinna Terveys Oy:n saumaton yhteistyö asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Maakunnallisen hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen ja hyvinvointipalveluiden tilaratkaisujen edistäminen Alavudella.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Sote-yhteisyrityksen (Kuusioliinna Terveys Oy) toiminta alkoi 1.1.2016 ja sosiaali- ja terveysterveyst. palvelujen järjestämisvastuu on Kuusiokuntien sosiaali- ja terveystyhtymällä

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2 575	1 076		1 076	2 287	1 212	212,7 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 52 439	- 51 578	- 1 008	- 52 586	- 53 235	- 649	101,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 49 864	- 50 502	- 1 008	- 51 510	- 50 947	563	98,9 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut sote-uudistuksen toteutuksessa	Osallistuminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön.	Palveluiden turvaaminen alueella.
Sote-toimintojen tarkoituksenmukainen kokoaminen yhteisiin tiloihin.	Hyvinvointikeskuksen toteutuksen käynnistäminen.	Hyvinvointikeskuksen valmisteluprosessi etenee.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kunnille jäävät toiminnot tukevat kuntalaisten hyvinvointia.	Osallistuminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Alavudella muotoutuneet.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Alavus on osallistunut aktiivisesti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmistelutyöhön ja uudistuksen myötä tapahtuvien toimintamuutosten toteuttamiseen. Etsivän nuorisotyön ja Nuorten työpajan seudullinen vastuu on siirtynyt Alavuden kaupungille, ja kaupungin tehtäväksi jääneelle hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyölle on muodostettu vastuut ja rakenteet.

Alavuden sote-keskuksen valmistelu on edennyt kaupungin ja hyvinvointialueen päätöksenteon mukaisesti, ja hankesuunnittelu on edennyt aikataulussa.

Maatalouspalvelut

Vastuuhenkilö: maaseutupäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Maaseutupalvelujen perustehtävä on tarjota hyvät maaseutuhallinnon palvelut yhteistoiminta-alueen viljelijöille ja omalta osaltaan edistää kilpailukykyisen maaseutuyrittämisen edellytyksiä.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Henkilöstön ja asiakkaiden valmistautuminen uuteen ohjelmakauteen CAP27 kouluttautumalla ja koulutuksia järjestämällä.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	40	36		36	28	- 8	78,1 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 164	- 166		- 166	- 154	12	92,6 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 124	- 130		- 130	- 126	4	96,7 %

Palvelulaskutus Ähtäristä tapahtuu toteutuneiden kulujen mukaan. Koska menopuolella saatiin säästöä, toteutuivat tulot myös budjetoitua pienempänä.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Maaseututoimen yhteistoimintasopimuksen (Alavus/Ähtäri) toimeenpano siten, että lakisääteiset tehtävät tulee hoidettua annettujen aikataulujen puitteissa, ja siten, että asiakkaat saavat mahdollisimman suuren hyödyn tasapuolisesti koko yhteistoiminta-alueella.	Maaseutuhallinnolla on kaksi toimipistettä, joista Alavuden toimipiste on päätoimipiste. Asiakaspalvelua järjestetään päätoimipisteessä hakuaikoina joka päivä, Ähtärin toimipisteessä 3 päivänä viikossa, loma-aikoina vähintään puhelun/sähköpostipäivystys. Koulutustapahtumia järjestetään fyysisesti tai sähköisesti ja henkilökohtaista neuvontaa tarpeen mukaan. Kiireapulainen palkataan kevätajaksi.	Tukikoulutustapahtumia asiakkaille vähintään 3 kpl joko fyysisesti tai sähköisesti sekä henkilökohtaista neuvontaa toimistossa, puhelimitse tai sähköisesti tarpeen mukaan nopeasti. Asiakkaiden tuet maksussa 1. maksukeräilyssä.
Maatalousyrittäjien ammattitaidon ja hyvinvoinnin ylläpitäminen sekä kehittämistoimenpiteisiin aktivoiminen.	Erilaisten ammattitaitoa ja hyvinvointia ylläpitävien koulutus- ja infotilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä hankkeiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa.	Maatalousyrittäjien osallisuusaktiivisuus koulutuksiin sekä maatalojen investointihankkeiden lisääntyminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Keväällä 2022 maataloustukia haki yhteistoiminta-alueella 535 tilaa, joista 439 oli Alavuden viljelijöitä ja ähtäriläisiä 96 kpl. Sähköisesti tukia haki 95 % tiloista. Aktiivisten tilojen määrä väheni edellisestä vuodesta 9 kpl eli 1,7 %.

Keväällä tukihakemuskoulutustilaisuuksia ei vielä kukaan järjestetty viljelijöille fyysisesti. Sen sijaan osallistuimme Etelä-Pohjanmaan yhteisen etäkoulutuksen järjestämiseen Teams-tekniikalla ja YouTubeen tallennettuna. Koulutusta on katsottu yhteensä yli 700 kertaa.

Maataloustukia on maksettu kauttamme yhteensä 17,3 miljoonaa euroa, joista noin 12,8 miljoonaa euroa Alavuden viljelijöille. Yli 99 % tuista on maksettu ensimmäisessä maksukeräilyssä.

Yksikössä on työskennellyt neljä henkilöä, joista yksi on ollut osa-aikaisesti yksikön käytettävissä. Henkilöstö on osallistunut Ely-keskuksen ja Ruokaviraston järjestämiin koulutustilaisuuksiin noin kerran kuukaudessa etäkoulutuksena Teams-tekniikalla sekä osittain jo paikan päälläkin tapahtuviin koulutuksiin.

Ely-keskuksen avustuksia maatalojen investointihankkeille on Alavudelle myönnetty 0,8 miljoonaa euroa. Maatalousinvestointien euromäärä kasvoi jonkin verran edellisestä vuodesta, vaikka maatalouden talousnäkymät ovat viime vuosina heikentyneet huomattavasti. Investointihalukkuutta maatalousyrittäjiltä löytyy edelleen, mutta isoja investointeja ei tällä hetkellä tapahdu.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Aktiivisten maatalojen lukumäärä, kpl	545	538	536	- 2	99,63%
Käytössä olevat peltohehtaarit, ha	20 550	20 550	20 500	- 50	99,76%
Suoritteiden määrä					
Maataloustukia maksettu yt-alueen kautta, milj. €	16	16	17,3	1,3	108,13%

3.2 Elinvoimapalvelut

Elinkeino- ja asumisen palvelut

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Elinkeinopalvelut vastaa kaupunkistrategian Yrittäjäyys elinvoiman veturina -painopisteen ja ”Homma hoidetaan” -elinvoimaohjelman toteuttamisesta. Elinvoimaohjelma kuvaa ne asiakokonaisuudet, joihin kaupunki sitoutuu edistääkseen alueen yritysten kasvua, kehittymistä ja kansainvälistymistä sekä uusien yritysten perustamista ja sijoittumista alueelle. Elinkeinopalvelut edistää alavutelaisten työelämään osallistumista ja osallistuu aktiivisesti elinikäistä oppimista tukevan koulutusverkoston kehittämiseen sekä vahvistaakseen yritysten rekrytointimahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuutta vahvistetaan myös aluemarkkinoinnin keinoin viestimällä kaupungista asuinalueena sekä alavutelaisten yritysten tarjoamista työskentelymahdollisuuksista. Asumisen palvelualue hoitaa kaupungille asetetut viranomaistehtävät ja kartoittaa sekä kehittää vaihtoehtoisia asumisen ratkaisuja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut (työllisyyden kuntakokeilu, työllistäminen, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpaja) sekä asumisen palvelut.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Elinkeinopalvelut tuottaa Yrittäjä on ykkönen -asenteen mukaisesti asiantuntevat ja asiakaslähtöiset strategian ja elinvoimaohjelman mukaiset elinkeino- ja kasvupalvelut palvelut joustavasti ilman hallinnollisia raja-aitoja. Tiivis yhteistyö yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa edistää osaavan työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta yrityksen sijaintipaikkana, työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena. Yritysten osallistumismahdollisuuksia julkisiin hankintoihin vahvistetaan eri toimenpitein. Kaupungin omistamien teollisuustilojen yhtiöittäminen toteutetaan.

Alavuden kaupunki osallistuu Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksin, Kauhajoen ja Kurikan kaupunkien sekä Soinin, Teuvan, Isojoen ja Karijoen kuntien kanssa. Kuntakokeilussa järjestetään palvelut työttömille ja palveluissa mukana oleville alle 30-vuotiaille, maahanmuuttajille ja KELAn etuuksilla oleville työnhakijoille. Lähellä asiakaskuntaa järjestettävät palvelut vahvistavat työllistymisvalmiuksia, lyhentävät työttömyysaikaa ja vastaavat yritysten työvoimatarpeeseen sekä joustavoittavat starttirahaprosessia. Kaupunki tuottaa palveluita itse ja yhteistyössä kumppaneiden ja hankkeiden kanssa sekä ostopalveluja hyödyntäen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	431	430		430	442	12	102,7 %
Valmistus omaan käyttöön	1				2	2	
TOIMINTAKULUT	- 1 226	- 1 328	- 78	- 1 406	- 1 382	24	98,3 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 794	- 898	- 78	- 976	- 939	37	96,2 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Kaupunkistrategian toteuttaminen elinvoimaohjelman mukaisesti.	Asiantuntijapalvelut hankitaan pääasiassa Alavuden Kehitys Oy:ltä	Asiantuntijapalvelut on hankittu budjetoidusti.
Työllisyyspalveluiden asiakaslähtöinen toteuttaminen, osaamisen vahvistaminen, työttömyysjaksojen lyhentäminen ja yritysten rekrytointimahdollisuuksien vahvistaminen osana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilua.	Osallistutaan aktiivisesti kokeilun toteuttamiseen ja rekrytointimahdollisuuksien kehittämiseen yhteistyöverkosta.	Osallistuminen kokeiluun suunnitellusti. Osaavan työvoiman rekrytointia edistävien toimenpiteiden ketterä toteutus
Koulutusverkoston kehittäminen	Aktiivisuus kehittämistyössä eri toimijoiden kanssa.	Ammatillista koulutusta on tarjolla sekä päätoimisesti opiskelevien että työn ohessa opiskeleville.
Strategiaa ja elinvoimaa toteuttavat yhteistyöhankkeet.	Aktiivisuus hanketyössä eri toimijoiden kanssa	Osallistutaan hankkeisiin budjetin mukaisesti.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kaupunkistrategiaa on toteutettu elinvoimaohjelman mukaisesti tiiviillä verkostoyhteistyöllä asiantuntijaorganisaatioiden, yrittäjäyhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Työllisyyden kuntakokeilun myötä kohderyhmän asiakkaat saavat palvelut joustavasti ja läheltä. Osaavan työvoiman saamiseksi tehtiin yhteistyössä yritysten kanssa merkittäviä toimenpiteitä.

Koulutusverkoston myötä koulutusta on tarjolla alueella ja vuonna 2022 oppisopimusopintojen edistäminen tuotti tulosta. Alavuden kaupunki tuottaa isäntäkuntamallilla Etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan palvelut Kuusiokunnissa 1.1.2023 alkaen ja toimintaan valmistauduttiin vuonna 2022.

Kaupunki valmistautui myös Alavuden palveluliikennepalveluiden tuottamisvastuun siirtymään 1.1.2023 alkaen.

Kaupunki osallistuu strategiaa ja elinvoimaa toteuttaviin yhteistyöhankkeisiin suunnitellusti. Kaupungin 1.2.2022 -31.3.2023 toteuttaman Virtaa yhdistystoimintaan Alavudella -hankkeen avulla on kartoitettu alavutelaisten yhdistysten nykytila ja toimintanäkymät sekä selvitetty toimijoiden yhteistyötoiveet kaupungin ja yhdistysten verkoston kanssa.

Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikuntapalvelupäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä liikunnan harrastamiselle eri puolilla Alavutta järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioiden (tasapuolisuus), tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Liikuntapalvelut (sisäliikuntapaikat, uimahalli, ohjaustoiminta, seurayhteistyö ja hallinto).
Ulkoliikuntapaikat (urheilu- ja pesäpallokentät, jalkapallokentät, luistelualueet ja kaukalot, valaistut ulkoilureitit, hiihtoladut jne.).

Toiminnan painopistealueet 2022:

Elintapaohjauksen sekä lasten ja nuorten liikuntatoiminnan kehittäminen.
Ulkoliikuntapalvelujen toimintojen selkiyttäminen ja kehittäminen (hoitosuunnitelman laatiminen).

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	200	179		179	119	- 60	66,4 %
Valmistus omaan käyttöön	2				3	3	
TOIMINTAKULUT	- 1 382	- 1 326		- 1 326	- 1 203	123	90,7 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 180	- 1 147		- 1 147	- 1 080	66	94,2 %

Toimintatuotot arvioitiin liian suureksi budjetointivaiheessa. Kunto-Lutran remontin vuoksi liikuntatilojen käyttömaksuja ja kahviopalveluja ei ole voitu kerryttää vuoden 2022 aikana. Ainoastaan kuntosalit ovat olleet aktiivisessa käytössä niin Alavuden väistötiloissa kuin livarissa Töysässä.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Perheliikunnan, lasten ja nuorten liikuntapalvelujen kehittäminen. Elintapaohjauksen kehittäminen.	Ohjattuja liikuntaryhmiä ja tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tiedottaminen Yhteistyö terveydenhoitohenkilöstön kanssa (elintapaohjaus)	Osallistujamäärät

Ulkoliikuntapaikat: Kunnossapitotoimintojen selkiyttäminen.	Hoitosuunnitelman laatiminen ulkoliikuntapaikoille.	
Ulkoliikuntapaikkojen mahdollisuudet, mitä ja missä.	Tiedottaminen, kartat Kuntalaisten kuuleminen/ seurapalaverit/kylätapaamiset	

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vuoden 2022 aikana toteutettiin useita erilaisia tapahtumia eri toimijoiden kanssa. Tehtiin myös uusia tapahtumakokeiluja hyvällä menestyksellä (metsärieha, perhesportti jne). Kävijöitä uusissa tapahtumissa oli noin 550.

Elintapaohjauksen yhteistyötä on laajennettu, verkostoon ovat tulleet myös työtoimintapalvelut ja perhetyöntekijät.

Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapitotoimintojen selkiyttämistoimet on aloitettu. Ulkoliikuntapaikat on jaettu kolmeen hoidon tason mukaiseen luokkaan. Kylien liikuntapaikkojen hoidosta on laadittu kirjalliset yhteinäiset sopimukset.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
+75 -ikäisten kuntosali- ja uintikäyntikerrat		1 000	1 304	304	130,40%
Suoritteiden hinta					
Uimahalli aikuiset /€ (sis. kuntosali+uinti)		0	0	0	
Uimahalli lapset /€ (sis. kuntosali+uinti)		0	0	0	
Kuntosali aikuiset /€		5	5	0	100,00%
Kuntosali nuoret/€		3,5	3,5	0	100,00%
Suoritteiden määrä					
Uimahallin kävijämäärä	13 363	0	0	0	
Kunto-Lutra kuntosalit	15 318	15 000	17 931	2 931	119,54%
livari kuntosali		9 000	8 949	- 51	99,43%

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: vapaa-aikasihteeri, kirjastonjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Kulttuuripalvelujen perustehtävät on määritelty kulttuurilaissa (166/2019). Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa ja tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee mm. edistää kulttuuripalveluiden yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Kirjastopalveluiden perustehtävät on määritelty kirjastolaissa (1492/2016). Näitä ovat muun muassa aineistojen, sisältöjen ja kokoelmien tarjoaminen, monipuolisen lukutaidon ja tiedonhankintataitojen edistäminen, tilojen tarjoaminen sekä yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kulttuuripalvelujen toiminnot ovat peruskulttuurityö sekä Taidekeskus Harri. Kirjastopalveluiden yksiköt ovat Alavuden pääkirjasto, Töysän kirjasto ja kirjastoauto.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Kulttuuripalveluiden toiminnassa painopisteinä on kulttuurin ja taiteen edistäminen osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä elinvoiman lisääminen.

Kirjaston toiminnassa painopisteinä ovat saavutettavuuden parantaminen, nuorten lukemaan innostaminen ja erityisryhmien huomioiminen toiminnassa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	42	24		24	34	11	146,8 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 951	- 890		- 890	- 897	- 7	100,7 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 909	- 866		- 866	- 862	4	99,5 %

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden menoylitys johtuu kulttuuripalveluiden joulukuun puolella välissä julkaistusta kirja-hankkeesta, joka toteutuikin ennakoitua aikaisemmin. Hankkeen kulut oli budjetoitu vuodelle 2023. Tulot kirjojen myynnistä tulevat vuonna 2023.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Asukkaiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden edistäminen. Kaupungin näkyvyyden lisääminen.	Järjestää matalan kynnyksen tapahtumia kaiken ikäisille. Harrastajien ja harrastajaryhmien tukeminen. Kotiseututyö ja sen tukeminen	Kävijämäärä ja saatu palaute
Saavutettavuuden parantaminen	Omatoimiajan vakiinnuttaminen osaksi kirjaston palveluja.	Kävijät omatoimiajalla Uusien asukkaiden lukumäärät Palveluaikojen kasvu tunneissa
Nuorten lukemaan innostaminen	Osallistutaan Eepos-kirjastojen nuorten lukemista tukeviin yhteishankkeisiin, parannetaan koulu yhteistyötä.	Lainamäärät ikäluokittain Kävijämäärät ikäluokittain Tapahtumiin osallistujat
Erytisryhmien huomioiminen toiminnassa	Pyritään aloittamaan kotipalvelu ja parantamaan vanhusväestön palveluja, tuetaan vieraskielisten kotouttamista aineistohankinnoin.	Kotipalvelujen asiakashankinta/käytetyt työtunnit Vieraskielisten aineistojen hankintalukumäärät

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Kulttuuripalveluiden tavoitteina vuoden 2022 aikana oli erityisesti omana tuotantona tapahtumien tarjoaminen kaiken ikäisille. Omalla tuotannolla tarkoitetaan palkattua henkilökuntaa, joka järjesti mm. runo-iltoja, kesällä lauluiltoja Huhtalavalla sekä teatteritoimintaa. Kävijämäärät yllättivät runsaudellaan ja tapahtumatuotannon tulot ylittyivät runsaasti budjettiin asetetut tavoitteet. Saatu palaute oli positiivista ja asukkaat toivoivat samankaltaisia tapahtumia jatkossakin.

Kirjaston tavoitteita vuoden 2022 aikana olivat erityisryhmien huomioiminen, nuorten lukemaan innostaminen ja saavutettavuuden parantaminen. Vuonna 2022 kirjastoissa järjestettiin toimintaa kaiken ikäisille. Lapsille suunnatut satutunnit pyörivät sekä pääkirjastossa että Töysän kirjastossa. Myös kouluikäisille suunnattu lukukoiratoiminta sai jatkoa.

Eepos-kirjastojen yhteisen Lukeva lakeus -hankkeen puitteissa vakiinnutettiin koulu yhteistyötä ja luokkakäyntien ohjelmaa. Hankkeessa laadittiin myös yhteistyösopimus koulujen ja kirjaston välille sekä tarjottiin kouluille etä- ja livevinkkauksia. Kirjailijavierailuja järjestettiin yhdessä Lakeudenportin kansalaisopiston kanssa.

Vanhuksille tai muutoin liikuntaesteisille tarjottiin mahdollisuutta käyttää kirjaston kotipalvelua. Maahanmuuttajia ja pakolaisia varten hankittiin lisää vieraskielistä kirjallisuutta, jonka kysyntä nousikin viime vuonna kolmanneksella. Saavutettavuutta parannettiin myös omatoimikirjaston käytön vakiinnuttamisella, jonka myötä aukiolotunnit lisääntyivät myöskin kolmanneksella. Myös e-aineistojen hankintaa lisättiin ja asiakkaat saivat käyttöönsä etäkäyttöisen emagz-palvelun, joka mahdollistaa aikakauslehtien etäkäytön.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Kokonaislainaus	170 000	175 000	166 000	- 9 000	94,86%
Kirjastokäynnit	98 361	99 000	112 000	13 000	113,13%
Lainaaaja/asukasluku	29	32	29	- 3	90,63%
Suoritteiden hinta					
Aineistokulut/asukasluku	14,38	14,36	14,47	0,11	100,77%
E-aineistokulut/asukasluku	0,5	0,7	0,8	0,1	114,29%
Toimintakulut/lainaus	3,85	3,8	3,95	0,15	103,95%
Suoritteiden määrä					
Taidekeskus Harri avoinna (kk)	6	6	6	0	100,00%
Aineistojen hankinta kpl/ (asukasluku/1000)	599,36	605	636	31	105,12%
Kokonaislainaus/asukasluku	14,94	15	14,8	- 0,2	98,67%
Kirjastokäyntien määrä/asukas	8,68	8,7	10	1,3	114,94%

3.3 Sivistyspalvelut

Kouluhallinto

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Sivistystoimen hallinto vastaa sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Toimialaan kuuluu yleishallinto, aamu- ja iltapäivätoiminta, varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, erityisopetus, lukiokoulutus, kansalaisopiston opetus ja nuorisopalvelut. Yleisenä tavoitteena on tuottaa ja toteuttaa kuntalaisille ajanmukaiset sivistystoimenpalvelut. Tavoitteena on kunnan asukkaiden opetuksen, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistäminen.

Sivistyspalvelujen hallinto seuraa taloutta suunnitelmallisesti ja mahdollistaa laadukkaan varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja hyvinvoinnin alueellamme.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Hallinnolliset palvelut perusopetukselle, varhaiskasvatukselle, lukiolle, kansalaisopistolle ja nuorisopalveluille. Musiikkiopiston ja käsityötaiteen perusopetuksen maksuosuudet.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Tervanallen laajennuksen ja Aseman päiväkodin uudisrakentamisen suunnittelu.
Kouluverkon suunnittelu

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	1				2	2	
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 279	- 292		- 292	- 303	- 11	103,8 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 279	- 292		- 292	- 301	- 9	103,0 %

Kouluhallinnon toimintakulujen ylitys johtuu talousarviovaiheessa ennakoimattomista sivistysjohtajan ja vs. sivistysjohtajan työsuhteiden päättyessä maksetuista lomakorvauksista.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Pätevä henkilöstö	Palkataan pätevää henkilökuntaa ja ylläpidetään osaamista	Virkakelpoisuus
Henkilöstön hyvinvointi	Varhaisen puuttumisen malli	Henkilöstötilinpäätös

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toimintavuonna 2022 sivistyspalveluissa on ollut useita työpaikkoja avoimesti haettavana. Kaikkiin paikkoihin ei ole ollut saatavilla päteviä hakijoita. Osaamista on ylläpidetty tarjoamalla koulutuksia ja kannustamalla täydennyskoulutuksiin. Varhaisen puuttumisen malli on ollut käytössä.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Sivistyslautakunnan kokoukset	5	5	8	3	160,00%
Sivistyslautakunnan päätösten määrä	40	30	41	11	136,67%

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatus ja esiopetus edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä, kasvua ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lapsen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Varhaiskasvatuksen hallinto, Varhaiskasvatuksen erityisopetus, Päiväkodit, Ryhmikset, Perhepäivähoito

Toiminnan painopistealueet 2022:

Laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttaminen kustannustehokkaasti

Uuden Aurinkorannan päiväkodin remontin valmistuminen alkukevälle 2022

Tervanallen päiväkodin laajennuksen aloittaminen

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	474	371		371	600	229	161,6 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 6 098	- 6 336		- 6 336	- 6 567	- 231	103,6 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 5 624	- 5 965		- 5 965	- 5 967	- 2	100,0 %

Hankekuja, kuten myös hanketuloja, on toteutunut tilikaudella budjetoitua enemmän. Hankkeitten, joiden toteutus jakautuu kahdelle tai useammalle vuodelle, etenemisen arviointi budjetointivaiheessa on haastavaa.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Valtakunnallisten ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukainen laadukas varhaiskasvatus ja esiopetus. Toiminnan arviointia Karvin laatimien indikaattoreiden kautta.	Varhaiskasvatussuunnitelman uudenlaisen ajatusmallin syventämistä ja sen mukaisen toiminnan toteuttamista. Laaditaan pidemmän ajan suunnitelma toiminnan laadun arviointiin. Sähköisen vasun käyttöönotto parantaa yhteistyötä huoltajien kanssa.	Lapsille vaaditaan sähköinen varhaiskasvatussuunnitelma ja esioppilaille oppimissuunnitelma yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan laadun arviointia suunnitelman mukaisesti sekä tarkastetaan kehittämiskohteet.
Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen	Huoltajille tehtävä laatuksely	Varhaiskasvatuspalveluihin tyytyväiset huoltajat, tavoitearvosana 8
Laadukasta varhaiskasvatusta kustannustehokkaasti	Henkilökunnan tehokas käyttö sekä lasten järkevä sijoittelu varhaiskasvatuksessa.	Toiminnan käyttöprosentti 80%
Laadun parantamiseksi: Tavoitteena ja painopistealueena on lämmin ja kannustava vuorovaikutus -tunne lapsi	Ryhmävasu toiminnan perusteena. Ryhmävasu ohjaa toimintaa tasa-arvoisesti, jokaisen lapsen tarpeet huomioiden.	Hyvinvoivat lapset ja huoltajat Visiona lapset ja huoltajat

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tavoitteena on ollut varhaiskasvatussuunnitelman uudenlaisen ajatusmallin ja toiminnan syventäminen varhaiskasvatuksen kentällä. Varhaiskasvatuksen toiminnan arvioimiseksi alettiin kehittämään laadun arvioinnin menetelmiä.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan laatuksely huoltajille keväällä 2023.

Varhaiskasvatuksen käyttöprosentti on ollut mittarin mukainen, 80%. Varhaiskasvatuspaikat ovat olleet täynnä syksystä 2022 alkaen.

Päiväkotitervanallen laajennustyöt aloitettiin elokuun alussa. Laajennuksen on tarkoitus olla valmis elokuun alussa 2023. Laajennuksen valmistuttua päiväkodissa tulee olemaan kuusi 21 lapsen ryhmää ja 14 lapselle pienryhmä.

Varhaiskasvatuksen painopisteenä on ollut positiivinen ja tasa-arvoinen pedagogiikka.

Varhaiskasvatukselle myönnetty hankkeet:

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta uuden varhaiskasvatuslain mukaisen tuen (kolmiportaisuus) uudistamisen edistämiseksi vuosille 2022- 2023.

Valtion erityisavustus digitaalisiin taitoihin ja osaamisen liittyvän hyvän pedagogisen toiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuksessa osana Uudet lukutaidot- kehittämisohjelmaa vuosille 2022 – 2023.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin kehittämiseen vuosille 2022- 2023.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi kehittämisavustusta liikuntahankkeeseen Luonto lisää liikettä. Hankeen avulla on palkattu liikuntakoordinaattori varhaiskasvatukseen edistämään lasten,

perheiden ja henkilökunnan hyvinvointia liikunnan avulla. Perheille on järjestetty matalan kynnyksen liikuntatapahtumia ja nämä on ollut todella suosittuja.

Hankkeiden kautta olemme saaneet lisäresursseja lapsiryhmiin. Näin olemme pystyneet tukemaan uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkautumista kentälle.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Lasten kotihoidontukea saaneet perheet	120	114	119	5	104,39%
Lasten kotihoidontuki/€/kk/ruokakunta	360	360	360	0	100,00%
Suoritteiden hinta					
Kokopäivä	56	58	60	2	103,45%
Suoritteiden määrä					
Läsnäolopäivät	96 000	67 000	78 000	11 000	116,42%

Peruskoulut

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Kasvatus- ja opetustyömme rakentuu yhtenäiselle perusopetukselle palvelun laaja-alaista opetus- ja kasvatustehtävää aina esiopetuksesta 9. luokkaan. Perusopetukseen kuuluu myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Perusopetuksen tehtävänä on antaa elämässä tarpeelliset hyvät perustiedot ja taidot, edistää tasa-arvoa ja elinikäistä oppimista sekä yhdessä kodin ja muiden yhteistyötahojen kanssa kasvattaa terveyteen, sosiaaliseen ajatteluun ja vastuuseen itsestä ja toisista ihmisistä ja ympäristöstä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Alavudella toimii kahdeksan alakoulua ja kaksi yläkoulua. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluilla tarpeen mukaan. Lisäksi lastensuojeluyksikkö Vaahteramäessä toimii yksi Alavuden yläkoulun joustavan perusopetuksen luokka. Kouluille on saatu myös hankerahaa.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Tasa-arvohankkeesta olemme saaneet hankerahaa, jolla tuemme kouluja yhdenvertaisuuteen ja samanarvoisuuteen. Tasa-arvohankkeen erityinen painopiste on yleinen tuki. Lisäksi olemme saaneet kouluille erityisopetukseen rahoitusta, jolla palkkaamme henkilökuntaa kouluille. Kouluille on saatu myös hankerahaa kerhotoiminnan kehittämiseen. Tukitoimien vahvistamiseen poissaolojen vähentämiseksi on myös saatu valtion koronarahaa. Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi ja turvallisuus on perusopetuksessa tärkeää. Panostamme henkilökunnan koulutukseen Osaaja-verkoston kautta, jossa mukana on kaikki Etelä-Pohjanmaan kunnat.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	603	576		576	661	86	114,9 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 12 294	- 12 770		- 12 770	- 12 649	121	99,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 11 691	- 12 194		- 12 194	- 11 988	207	98,3 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Kaikki oppilaat saavat uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta	Riittävä tuntiresurssi kouluille. Opetusryhmien koko pidetään tarkoituksenmukaisena ja opetustavoitteita sekä oppilaiden tarpeita vastaavana.	Tuntimäärä per oppilas
Laadukkaan opetuksen kautta kaikki 9.lk oppilaat saavat päättötodistuksen	Riittävä erityinen tuki koulupudokkaille ja myönteisen opiskeluilmapiirin luominen yhteistyössä vanhempien kanssa.	Kaikki 9. lk oppilaat saivat jatko-opiskelupaikan 2. asteelta.
Toimiva kouluverkko	Riittävä rahoitus	Oppilaan yksikköhinta

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Toimintavuonna 2022 olemme pystyneet tarjoamaan laadukasta perusopetusta riittävän tuntiresurssin sekä onnistuneiden koulutyötä tukevien hankkeiden avulla. Keskimääräinen tuntimäärä perusopetuksessa per oppilas lv 21-22 oli 2,1h ja lv 22-23 luku oli 2,2h. Keskimääräinen tuntimäärä määräytyy tuntikehyksen mukaisesti, johon vaikuttavat luokkatuntien lisäksi mm. erityisopetuksen tunnit, tukiovetustunnit, esiopetustunnit sekä koulujen oppilasmäärä

Kaikki perusopetuksen päättötodistuksen saaneet oppilaat saivat myös jatko-opiskelupaikan toisen asteen oppilaitokseen. Tammikuussa 2022 palkattiin koulujen yhteinen erityisopettaja, jonka tehtävänä on yksittäisten oppilaiden auttaminen heidän erityisissä koulupoluihinsa sekä auttaa yläkouluikäisiä oppivelvollisuuden suorittamisen haasteissa. Toukokuussa 2022 perustimme yhteistyöryhmän, jonka nimi on Poissaolojen huoliryhmä. Ryhmään kuuluu edustajia sivistyspalveluiden lisäksi myös Kuusotesta, perhetyöstä sekä terveyspalveluista. Koulupoissaolojen seuraamiseksi ja niiden vähentämiseksi olemme päivittäneet poissaoloihin puuttumisen mallia, joka on otettu käyttöön kaikilla kouluilla syksyllä 2022. Toimintamallia päivitetään lukuvuosittain oppilailta, opettajilta, huoltajilta ja yhteistyötahoilta saadun palautteen perusteella.

Hanketyöllä kohdennetaan tukea oppilaiden poissaolojen ja koulupudokkuuden vähentämiseen. Tähän kohdennettuja hankkeita ovat koronahanke (26.10.2022-31.7.2024), tasa-arvohanke (2022-31.12.2023) sekä viiden kunnan yhteinen SKY eli sitouttavan kouluyhteistyöhanke 2021-31.7.2023). Hankkeilla on palkattu lisäopettajia ja koulunkäynninohjaajia sekä saatu lisätunteja kouluille tukiovetukseen ja ryhmäkokojen pienentämiseen.

Perusopetuksen oppilaan yksikköhinta kasvoi tilinpäätösvoonna verrattuna aiempaan. Syksyllä 2021 asetettu kouluverkkotyöryhmä sai työnsä päätökseen syksyllä 2022. Kouluverkkotyöryhmän esittämiä yhteisiä linjauksia 36 oppilaan oppilasrajasta sekä vähintään 3-opettajaisuudesta käsiteltiin valtuuston

iltakouluissa loppuvuodesta. Kaupunginhallituksessa ja -valtuustossa työryhmän esityksestä äänestettiin ja koulun lakkautuksen oppilasmäärärajaksi päätettiin alle 25 esi- ja perusopetuksen oppilasta.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Suoritteiden hinta					
Hinta € / oppilas	8 803	9 755	9 358	- 397	95,93%
Suoritteiden määrä					
Oppilasmäärä	1 328	1 250	1 281	31	102,48%

Toisen asteen koulutus ja nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: lukion rehtori ja nuorisosihteeri

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Lukiokoulutus tarjoaa opiskelijoille laaja-alaisen yleissivistyksen joka koostuu arvoista, tiedoista, taidoista asenteista sekä tahdosta. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että lukion päättövaiheessa opiskelija on hankkinut riittävät valmiudet tulevaa varten niin jatko-opintoihin kuin työelämään. Perustehtävänä on nuorten kasvu- ja elinolojen parantaminen.

Nuorisopalvelujen toiminta-ajatuksena on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lukio, Ammattiopetus, Nuorisopalvelut

Toiminnan painopistealueet 2022:

Lukion uuden opetussuunnitelman ja toisen asteen maksuttomuuden toteuttaminen.

Matalan kynnyksen monipuoliset harrastus- ja osallistumismahdollisuudet.

Nuorisotyön, koulun ja kodin yhteistyön vahvistaminen ja kehittäminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	57	47		47	63	16	133,4 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 1 545	- 1 673		- 1 673	- 1 592	80	95,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 488	- 1 626		- 1 626	- 1 529	96	94,1 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Ylioppilaskirjoitusten tulokset yli valtakunnallisen keskitason	Laadukas opetus ja kattava kurssitarjonta	Ylioppilaskirjoitukset

Lukio-opintonsa päättäneiden sijoittuminen jatko-opintoihin.	Tehokas opintojen ohjaus	Tilastokeskuksen tilastojen mukaan vähintään 85% lukion päättäneistä hakeutuu/pääsee jatko-opintoihin korkeakouluun (ammattikorkeakoulu tai yliopisto).
Opiskelijoiden viihtyminen lukiossa	Positiivisen opiskeluilmapiirin luominen, viihtyisä ja nykyaikainen oppimisympäristö.	Positiivinen palaute opiskelijoille tehdyissä kyselyissä
Nuorten kasvun ja itsenäistymisen sekä yhteisöllisyyden tukeminen. Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien toteutuminen.	Tilatoiminta, kerhot, leirit, retket, harrastemahdollisuudet, tapahtumat, ehkäisevä päihdetyö, kansainvälinen toiminta, nuorisotyö kouluissa, nuorten tieto- ja neuvontapalvelut, sosiaalinen media, ympäristökasvatus, monialainen ja seutukunnallinen yhteistyö sekä Ohjaamotoiminta ja nuorisovaltuusto.	Kävijämäärät/Mahdollisimman moni nuori harrastaa, osallistuu, vaikuttaa ja tuntee tulevansa kuulluksi.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Lukio:

Kevään 2022 ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat hieman alle valtakunnan keskitason. Tilastokeskuksen viimeisimmän tilaston mukaan Alavuden lukion 2018 päättäneistä oli 2020 opiskelemassa korkeakoulussa 71%. Luku on yli valtakunnan keskitason.

Itsearvion työryhmän opiskelijoille tekemän kyselyn mukaan lukiossa on hyvä yhteishenki.

Nuorisopalvelut:

Alkuvuoden 2022 tilatoiminnat jouduttiin järjestämään kokoontumisrajoituksia noudattaen.

Nuorisopalvelut yhdessä koulun kanssa mahdollistivat Pikku-Lymyn toiminnan Alavuden yläkoululla.

Erityisavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamisen ja kehittämisen- hanke sai jatkoa Töysän ala- ja yläasteelle vuosille 2023-2024. Hanke siirtyy sivistyspalveluiden hallinnoimaksi. Kansainvälinen nuorisovaihto Erasmus+ pääsi jälleen jatkamaan toimintaansa. Matka kohdistui Ranskaan.

Nuorisopalvelut työllistivät kesällä 16 nuorta.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja leirit/ vrk	120	200	150	- 50	75,00%
Nuorisopalvelujen ohjatut nuorisokerhot ja -leirit/ kävijämäärä	1 800	3 000	2 200	- 800	73,33%
Suoritteiden määrä					
Opiskelijamäärä, lukio	182	190	189	- 1	99,47%
Nuorisotilat Lymy, Pikku Lymy, Tuuri ja Kaktus/avoinna vrk	330	350	330	- 20	94,29%
Nuorisotilat Lymy, Pikku Lymy, Tuuri ja Kaktus/kävijämäärä	6 800	12 000	9 000	- 3 000	75,00%
Leirikeskus Vetämäjärvi/käyttöpäivät		200	155	- 45	77,50%

Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Lakeudenportin kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa toiminta-alueensa asukkaille yleissivistävää koulutusta. Monipuolinen opetustarjonta (erilaiset kurssit, luennot, tilauskoulutus) antaa eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kannustaa elinikäiseen oppimiseen. Opistossa annetaan kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Lakeudenportin kansalaisopiston toiminta-alueeseen kuuluvat Alavuden ja Ähtärin kaupungit sekä Kuortaneen kunta.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Monipuolinen kurssitarjonta, jonka painopisteisiin kuuluvat terveyttä ylläpitävät ja edistävät kurssit sekä luennot, kuvataiteen perusopetuksen ja teatteritoiminnan kehittäminen, digitaitoja lisäävä koulutus, musiikkileiritoiminnan jatkaminen sekä etäopetuksen kehittäminen. Liikunnasta hyvinvointia-hanke ja tuntiopettajien täydennyskoulutushanke täydensivät opiston toimintaa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	329	362		362	303	- 59	83,6 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 953	- 1 005		- 1 005	- 979	26	97,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 625	- 643		- 643	- 676	- 33	105,1 %

Kansalaisopiston toimintakatteen poikkeama johtuu opintomaksujen odotettua pienemmästä kertymästä. Opiskelijamäärät eivät ole ennakoidusta poiketen palautuneet koronaa edeltävälle tasolle. Tästä syystä opintomaksuja on kertynyt vähemmän kuin talousarviossa arvioitiin.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Innostaa toiminta-alueen asukkaita itsensä kehittämiseen, osallistumiseen, elinikäiseen oppimiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen.	Monipuolisen kurssitarjonnan ylläpitäminen ja harrastus- sekä osallistumismahdollisuuksien tarjoaminen myös kylille keskustaajaman ulkopuolelle. Kurssien markkinoinnin kehittäminen.	Kurssien sisällöstä, henkilökunnan ja opettajien toiminnasta saatu palaute. Tavoite 18% toiminta-alueen asukasmäärästä.
Kysynnän mukainen avoimen korkeakouluopetuksen sekä ammattitaitoa parantavan koulutuksen tarjonta, suomen kielen opetuksen tarjoaminen maahanmuuttajille.	Yhteydenpito korkeakouluihin, valmius kurssien ja opintojen nopeaan suorittamiseen, kurssitoiveiden esittäminen esim. verkossa.	Opintojen ja kurssien toteutuminen
Innostunut ja motivoitunut henkilökunta ja opettajat.	Täydennyskoulutus, kehityskeskustelut, yhteiset kokoukset, virkistystoiminta.	Työtyytyväisyys, henkilöstön sitoutuneisuus, vähäinen vaihtuvuus. Toimistot jokaisessa kunnassa.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Korona rajoitti toimintaa vielä kevätkaudella. Ukrainalaisten muutto alueelle lisäsi suomen kielen opetusta moninkertaisesti. Tavoiteltu noin 18% toiminta-alueen asukasmäärästä mukaan kansalaisopiston toimintaan saavutettiin.

Opiston sihteerit ovat osallistuneet kahdesti Hellewi-tietojärjestelmän koulutuksiin. Rehtori on seurannut Kansalaisopistojen liiton täydennyskoulutuksia. Kehityskeskusteluja käydään kerran vuodessa, tarvittaessa useammin. Henkilöstö- ja opettajankokouksia pidetään kerran vuodessa. Vuonna 2022 opiston henkilökunta teki retken Lapualle, jossa tutustuttiin kansalaisopistoon ja paikalliseen kulttuuritoimintaan. Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä ja sitoutuneisuus yleensä hyvällä tasolla.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Koulutuksen määrä	643	580	523	- 57	90,17%
Koulutukseen osallistuneet	5 178	7 700	5 635	- 2 065	73,18%
Suoritteiden hinta					
Toimintakate / opetustunti	57	48	59	11	122,92%
Suoritteiden määrä					
Toteutuneet oppitunnit	11 785	13 800	11 127	- 2 673	80,63%

3.4 Tekniset palvelut

Tekninen hallinto

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Tuottaa ja hankkia tehokkaasti, taloudellisesti ja riittävästi hallinnon alaan kuuluvia, laadullisesti tyydyttäviä palveluja tekniselle palvelulle sekä tarvittaessa muille palvelualueille, päättäjille ja kaupunkilaisille.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	23	23		23	23		100,0 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 117	- 122		- 122	- 122	1	99,5 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 94	- 99		- 99	- 99	1	99,4 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Sidosryhmien luotettava ja joustava palvelu	Asioiden käsittely viivytyksettä	Sovittu/annettu aikataulu
Ammattitaitoinen henkilöstö	Riittävät resurssit ja toimiva sijaisjärjestely	Henkilöstön antama palaute

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Hyvinvointialueen käynnistymisen valmistelu on teettänyt kovasti töitä ja muut asiat ovat tämän seurauksena viivästyneet.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vastuuhenkilö: kunnallistekniikan päällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut siten että Alavuden vahvuutena on palvelukykyinen ja toimiva liikenneverkosto ja kaupunkikuva. Miellyttävät puisto ja virkistysalueet.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Kunnallistekniikka, viher- ja virkistysalueet, kaava- ja yksityistiet.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Kaavateillä: Kaavateiden korjauksia ja uusien teiden rakentamista jatketaan, arvioidun kiireellisyyden mukaan.

Yksitysteillä: Siltojen korjauksia, ojitusta ja perusparannusta suunnitelluille kohteille.

Pyritään ylläpitämään alueiden hoito- ja kunnossapitotaso nykyisellään.

Viher- ja virkistysalueilla: Alueiden (puistot, leikkikentät ja virkistysalueet) kunnossapito. Toimivat sekä turvalliset puistot ja virkistysalueet.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	316	329		329	405	76	122,9 %
Valmistus omaan käyttöön	80	120		120	41	- 79	34,4 %
TOIMINTAKULUT	- 3 326	- 3 463		- 3 463	- 3 614	- 151	104,4 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 930	- 3 014		- 3 014	- 3 168	- 154	105,1 %

Teiden, katujen ja yleisten alueiden ylläpitokustannukset nousivat toimintavuonna nopeastia johtuen energianhinnan kohoamisesta ja siten urakoinnin kallistumisesta. Aurskertoja oli myös keskimääräistä enemmän. Katuvalaistuksen menojen ylitys aiheutui sähkön hinnan noususta.

Yksitysteistä Ponneniemen siltä uusittiin tavoitteiden mukaisesti.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Liikenne katualueilla ja teillä toimii turvallisesti ja joustavasti.	Suunnitellut perusparannukset, tie- ja katuverkon jatkuva hoito, kunnossapito ja seuranta.	Valituksia kpl/vuosi alle 30 kpl/v
Motivoitunut ja osaava henkilökunta.	Täydennyskoulutukset Kehityskeskustelut	Henkilöstökyselyt
Palvelujen ostot	Tärkeimmät hankinnat kilpailutetaan tehokkaasti	Jatkuva budjetin seuranta

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tie- ja katualueiden kunnossapidossa pyritty lisäämään urakoitsijoita, hankaluutena on ollut haja-asutusalueella urakoitsijoiden vähyys.

Aurauskertoja oli huomattavasti keskimääräistä talvea enemmän.

Teiden ja katujen ylläpitokustannusten nousu johtuu energian hinnan noususta, sekä runsaslumisesta talvesta.

Investointikohteita tehty resurssien mukaan.

Tärkeimmät hankinnat kuten sorastukset ja päällystystyöt on kilpailutettu tavoitteiden mukaisesti.

Tieavustuksia on myönnetty edellisten vuosien tapaan. Osa yksityistiekunnista ei jättänyt avustushakemusta pysyvän asutuksen vähenemisen vuoksi. Tiekuntia pyritään aktivoimaan, jotta valtion rahoitusosuudet saataisiin maksimaalisesti käytettyä.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Aurauskerrat / v (keskimäärin)	29	25	33	8	132,00%
Suoritteet					
Hoidettavat tiet km	446	445	446	1	100,22%
Avustettavat tiet km	81	95	82	- 13	86,32%
Kaavatiet km	86	90	86	- 4	95,56%
Kevyenliikenteen väylät	33	33	33	0	100,00%
Suoritteiden hinta					
Yksityisteiden kunnossapito €/km	1 250	800	1 379	579	172,38%
Yksityistieavustukset €/km	471	420	454	34	108,10%

Vesihuoltolaitos

Vastuuhenkilö: laitospäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja huolehtia asiakkaiden viemäriveriesien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Vesilaitos

Viemärilaitos

Toiminnan painopistealueet 2022:

Vesi- ja viemärijohtojen saneerauksia ja täydennysrakentamista jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Vedenottamoilla, jätevedenpuhdistamolla ja pumppaamoilla tehdään huoltoja ja saneerauksia suunnitelmien mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon tehostamista ja saneerausta jatketaan.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	2 637	2 500		2 500	2 458	- 42	98,3 %
Valmistus omaan käyttöön	58	50		50	105	55	210,1 %
TOIMINTAKULUT	- 1 154	- 1 187		- 1 187	- 1 200	- 13	101,1 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 542	1 363		1 363	1 363	1	100,1 %

Poistot	-551	-566	0	-566	-641	75	113,3%
Liikelylijäämä	936	797	0	797	650	147	81,6%
Korko	-186	-178	0	-178	-178	0	100,0%
TULOS	752	619	0	619	474	145	76,6%
Investointitulot	0	0	0	0	0	0	
Investointimenot	-1450	-3 010	0	-3010	-2959	-51	98,3%
Investoinnit netto	-1450	-3 010	0	-3010	-2959	-51	98,3%
Lainan lyhennys	-250	-250	0	-250	-250	0	100,0%
Kertynyt ylijäämä 31.12.	6246	6 792	0	6792	6719	73	98,9%

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Vedenjakelun keskeytykset ovat mahdollisimman vähäisiä ja vesi- ja viemäriverkosto toimii mahdollisimman häiriöttömästi	Verkostoa saneerataan suunnitelmien mukaisesti sekä suoritetaan ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa	Jakelukeskeytyksien lukumäärä alle 10 kpl ja niiden kesto aika alle 6 tuntia
Vedenlaatu täyttää talousvedelle asetetut vaatimukset	Vesinäytteet valvontatutkimusohjelman mukaisesti	Vesinäytteiden tulokset täyttävät talousvedelle asetetut laatuvaatimukset
Jätevedenpuhdistamon toiminta täyttää lupaehdot	Prosessin jatkuva seuranta ja tarvittavat prosessin ajotavan muutokset	Jätevesitarkkailun tulokset täyttävät lupaehdot

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Vesijohtoverkostossa on ollut normaalia enemmän vuotoja, joiden pääsiallinen syy on ollut materiaalin ikääntyminen. Viemäriverkostossa on ollut useita tukoksia. Lähivuosina verkostojen saneerauksia ja ennakoivaa huoltoa tulee tehdä tehostetusti.

Laskutetun veden ja jäteveden määrä on vähentynyt, joten myyntituotot ovat myös budjetoitua pienemmät. Yleisen kustannustason nousun takia veden tuotantokustannukset ja jäteveden käsittelykulut ovat kasvaneet. Säästöjä on saatu jätevedenpuhdistamon saneerauksen myötä lietteenkäsittelykuluissa.

Puhdasvesinäytteet ovat täyttäneet niille asetetut vaatimukset.

Puhdistamon uusi esikäsittelylaitos otettiin käyttöön heinäkuussa ja tämän jälkeen aloitettiin vanhojen ilmastus- ja väliselkeytyslaitteiden saneeraukset. Saneerauksesta johtuen osa altaista ja prosessista on ollut pois käytöstä, joka on vaikeuttanut puhdistamon ajoa. Ensimmäisellä puolivuotisjaksolla puhdistamo saavutti lupaehdot kaikilta muilta osin paitsi kokonaisfosforin ja kiintoaineen osalta, johtuen kevään sulamisvesistä. Toisella puolivuotisjaksolla kokonaisfosforin osalta ei saavutettu lupaehtoja, muutoin lupaehdot saavutettiin.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vesijohtoverkoston pituus km	681	680	681	1	100,15%
Viemäriverkoston pituus km	173	177	173	- 4	97,74%
Suoritteiden hinta					
Myyty vesi €/m3	0,7	0,67	0,77	0,1	114,93%
Myyty jätevesi €/m3	1,55	1,68	1,69	0,01	100,60%
Puhdistettu jätevesi €/m3	0,88	0,88	0,99	0,11	112,50%
Suoritteiden määrä					
Laskutettu vesimäärä (1000 m3)	636	630	608	- 22	96,51%
Laskutettu jätevesimäärä (1000 m3)	351	340	332	- 8	97,65%
Puhdistettu vesimäärä (1000 m3)	617	650	569	- 81	87,54%

Tilapalvelu

Vastuuhenkilö: kiinteistöpäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Tilapalveluyksikön tehtävänä on kaupungin tulostavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien toimitilojen hankinta ja ylläpito. Toiminnassa huomioidaan käyttäjien tarpeet, teknillistaloudelliset tavoitteet sekä viranomaismääräykset.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Isännöinti (6400), Rakennusten kunnossapito (6410)

Toiminnan painopistealueet 2022:

Tilapalvelussa pyritään säilyttämään rakennusten kunto hyvänä, ennakoimalla tärkeimpiä huoltoja sekä korjauksia.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	4 900	4 898		4 898	4 751	- 148	97,0 %
Valmistus omaan käyttöön	38	30		30	44	14	146,8 %
TOIMINTAKULUT	- 4 613	- 4 558	- 360	- 4 918	- 5 126	- 208	104,2 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	325	371	- 360	11	- 331	- 342	-3 133,6 %

Sähkön hinta nousi toimintavuonna merkittävästi ja sen osuus ylitti budjetin lähes 200 000€. Tämä oli suurin syy miksi menot ylittyivät reilusti.

Kaupungin yhtiöt ovat tilanteen Tilapalvelusta aiempaa vähemmän korjaustöitä ja siten tulotavoitetta ei saavutettu.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Toimitilojen käyttöasteen säilyttäminen korkeana	Reagoidaan nopeasti muutoksiin ja muutetaan tiloja vastaamaan tarpeita	95% toimitiloista on käytössä
Toimitilojen käyttökustannusten taloudellisuus	Tärkeimpien hankintojen tehokas kilpailuttaminen	Alle 3,30€/m2

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Tilapalvelun kustannuksia rasittivat kaupungin henkilöstön väistötilojen muutostyöt ja vuokratulot. Väistötilojen muutostöihin käytetty työaika oli pois kaupungin yhtiöille tehtävistä laskutettavista töistä. Tilpalvelun kuluksi jäivät myös ukrainalaisten ja venäläisten maahanmuuttajien asumiskustannuksia. Sähkökulut ylittivät talousarvion merkittävästi, jonka seurauksena käyttökustannukset ylittivät tavoitteen.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Teollisuustiloja vuokrattuna (m2)	11 146	11 851	11 399	- 452	96,19%
Suoritteiden hinta					
Hoitokustannukset €/m2/kk	3,48	3,25	3,5	0,25	107,69%
Suoritteiden määrä					
Isännöinnissä hoidettava pinta-ala (m2)	90 079	90 079	90 783	704	100,78%

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Ruokapalvelut tarjoaa päivittäin koulu- ja päiväkotiruuan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen asiakkaille. Siivouspalvelut tarjoaa lähinnä kaupungin kiinteistöihin niiden päätoimintaa tukevaa siivouspalvelua ja huolehtii siivouksellisin keinoin asiakkaiden terveellisestä toimintaympäristöstä ja kiinteistöjen kunnon säilymisestä.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Ruokapalvelut (6420) ja siivouspalvelut (6430).

Toiminnan painopistealueet 2022:

Koulu- ja päiväkotiruokien eriyttäminen kokonaan sote-kohteiden keittiöiltä. Koulujen keittiöiden toiminnan uudelleen organisointi, kun päiväkotiruokia ei enää valmisteta koulujen lomien aikana sote-keittiöissä. Pyritään parantamaan oppilaiden vanhempien tietoisuutta kouluruuan laadusta kehittämällä vuorovaikutteista viestintää asiakaspalvelukyselyillä, sosiaalisen median avulla ja tarjoamalla vanhemmille mahdollisuuden vierailla ruokailutilanteissa. Siivousalueiden uudelleen järjestely sote-kohteiden siivouksen siirtyessä hyvinvointialueen vastuulle.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	3 945	3 910		3 910	3 992	82	102,1 %
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT	- 3 805	- 3 785		- 3 785	- 3 891	- 106	102,8 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	140	124		124	100	- 24	80,9 %

Polttoaineiden ja elintarvikkeiden poikkeuksellisen suuri hinnannousu sekä henkilöstön pitkittyneiden sairauspoissaolojen aiheuttamat sijaiskulut ja ostopalvelut aiheuttivat ylityksen budjetoituihin toimintakuluihin. Myös vuoden aikana uusina tulleet pienet siivouskohteet kasvattivat merkittävästi matkakustannuksia.

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Ruoka- ja siivouspalvelut toimii Kestävät-ilmastostrategian mukaisesti.	Vähennetään ruoankuljetusauton ajokilometrejä varustamalla auto sopivalla kalustolla ja tiivistämällä ajoreittejä.	Ajokilometrit / vähennys n. 20 %.
Toiminnan jatkuvuuden ja kouluruoan laadun varmistaminen tilanteessa, jossa osaavan työvoiman saatavuus on heikentynyt merkittävästi.	Osaamista vaativien työtehtävien keskittäminen keittiöverkostoa kehittämällä.	Muuttuneet toimenkuvat / 1 kpl. Kouluruoan laatukyselyt / 100 %. Laatukyselyn tulos / v. 2021 tasolla tai parempi (kohteessa, jossa keittiötyyppi muuttunut).

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Ruoankuljetusauton ajokilometrejä ei vielä päästy vähentämään, mutta autoon hankittiin kaksi teräsvaunua, jotka mahdollistavat tiiviimmän pakkaamisen. Ajoreitit saadaan tiivistettyä heti vuoden 2023 alussa.

Työtehtäviä ei ole keskitetty, koska keittiöverkoston kehittämistä ei ole viety eteenpäin. Ammattitaitoisia sijaisia on onnistuttu toistaiseksi löytämään pääosaan avoimista toimista.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Valmistettuja ateriasuoritteita/pv	2 178	2 214	2 299	85	103,84%
Suoritteiden hinta					
Ateriasuoritteen hinta	3,53	3,43	3,39	- 0,04	98,83%
Siivouksen hinta €/m2/kk	1,95	1,9	1,79	- 0,11	94,21%
Suoritteiden määrä					
Valmistettuja ateriasuoritteita / v.	794 998	807 942	838 986	31 044	103,84%
Siivottava pinta-ala m2	51 035	49 880	53 437	3 557	107,13%

3.5 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja

Palvelualueen perustehtävät ja toiminta-ajatus:

Perustehtäviä ovat maan hankinta, asuinalueiden kaavoitus, mittauspalvelut, rakennus- ja ympäristölupien myöntäminen, tonttien myynti ja maa-alueiden vuokraus sekä kaupungin maaomaisuuden hallinta.

Toiminta-ajatuksena on turvata edellytykset kestäväälle kehitykselle maanhankinnan ja kaavoituksen keinoin paikalliset olosuhteet huomioiden. Tavoitteena on, että Alavus tunnetaan vetovoimaisena asukkaitaan arvostavana kaupunkikeskuksena, jossa myös ympäristöarvot huomioidaan.

Palvelualueeseen kuuluvat palveluyksiköt/toiminnot:

Rakennusvalvonta, kaavoitus, kaupunkimittaus, ympäristönsuojelu, maaomaisuuden hallinta ja Pahajoen kunnostus -hanke

Toiminnan painopistealueet 2022:

Keskustan kehittämishanke

Rantaosayleiskaavojen, teollisuusalueiden ja uuden asuntoalueen kaavoitus

Rakennus- ja huoneistorekisterin ajantasaistaminen

Tonttimyynnin tehostaminen

Paikkatietopalvelun tehostaminen

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	LTA 2022	TA+LTA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
TOIMINTATUOTOT	504	445	- 100	345	546	201	158,2 %
Valmistus omaan käyttöön	59	57		57	62	5	108,1 %
TOIMINTAKULUT	- 874	- 697		- 697	- 661	36	94,9 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 311	- 194	- 100	- 294	- 53	241	18,1 %

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Rakennuslupien sujuva käsittely	90 % rakennusluvista käsitellään tavoitteen mukaisessa aikataulussa	Kahden kuukauden sisällä lainvoiman saavat rakennusluvut %
Erityyppisiä ja eri käyttötarkoitusta varten tontteja tarjolla riittävästi suhteessa kysyntään	Raakamaan hankinnalla ja kaavoituksella mahdollistetaan monipuolinen tonttivaranto	Myytäviä tontteja kolmen vuoden varanto
Vesistöjen kunnostushankkeiden käynnistäminen ja toteutus	Vireillä olevien kunnostushankkeiden määrä	Kaksi vireillä / käynnissä olevaa hanketta vuosittain

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden toteutumisesta:

Keskustan kehittämishanke siihen liittyvine toimineen on ollut vuoden aikana merkittävä työllistäjä. Rakennusluvista 98,27 % saivat lainvoiman asetetussa määräajassa. Keskimääräinen aika hakemuksesta lainvoimaiseen rakennuslupa oli 26 päivää.

Raakamaata on riittävästi erityyppisten tonttien kaavoittamista varten.

Töysän rantaosayleiskaavoituksen 1. osa, käsittäen 19 järveä, saatiin valmiiksi.

Tonttivarantoa eri tonttien osalta on yli kolmeksi vuodeksi. Vuonna 2022 toteutettiin euron tonttikampanja, jossa myytiin 11 omakotitonttia 1€/kpl.

Vesistöjen kunnostushankkeita on vireillä useita, joista suurimpana Pahajoen kunnostushanke.

Facta-kuntarekisterissä otettiin käyttöön pysyvä huoneistotunnus sekä osoiterekisteri.

Vuoden aikana saatiin rekrytoitua maanmittausinsinööri.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Ympäristölautakunnan kokouksia	8	8	6	- 2	75,00%
Suoritteiden hinta					
Maakaupat, €/kpl	321	359	364	5	101,39%
Asemakaavaluonnos, €/ha	1 139	1 936	1 906	- 30	98,45%
Rakennusluvat, €/kpl	381	410	406	- 4	99,02%
Suoritteiden määrä					
Maakaupat kpl	20	20	19	- 1	95,00%
Asemakaavaluonnos ha	106	15	5	- 10	33,33%
Rakennusluvat kpl	242	250	300	50	120,00%

2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1. Käyttötalouden toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 1 735 tuhannella eurolla, toimintamenot ylittivät talousarvion 1 142 tuhannella eurolla ja toimintakate oli 592 euroa parempi kuin talousarviossa. Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 13.3.2023 § 27 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 20.3.2022 § 1.

Sitovuustaso netto; lomituspalvelut, kansalaisopisto, vesihuoltolaitos, tilapalvelu sekä ruoka- ja siivouspalvelut, muilla sitovuustaso tulot/menot.

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KAUPUNGINVALTUUSTO						
TOIMINTATUOTOT	27 000	0	27 000	29 792	2 792	110,34 %
TOIMINTAKULUT	-137 900	0	-137 900	-135 096	2 804	97,97 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-110 900	0	-110 900	-105 304	5 596	94,95 %
KAUPUNGINHALLITUS						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	122 948	122 948	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-1 254 900	-30 000	-1 284 900	-1 417 324	-132 424	110,31 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 254 900	-30 000	-1 284 900	-1 294 376	-9 476	100,74 %
HALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	119 000	0	119 000	112 335	-6 665	94,40 %
TOIMINTAKULUT	-729 680	0	-729 680	-745 144	-15 464	102,12 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-610 680	0	-610 680	-632 809	-22 129	103,62 %
TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	144 363	0	144 363	158 502	14 139	109,79 %
TOIMINTAKULUT	-1 024 614	0	-1 024 614	-1 071 127	-46 513	104,54 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-880 251	0	-880 251	-912 625	-32 374	103,68 %
SOTE PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 075 500	0	1 075 500	2 287 244	1 211 744	212,67 %
TOIMINTAKULUT	-51 577 500	-1 008 000	-52 585 500	-53 234 719	-649 219	101,23 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-50 502 000	-1 008 000	-51 510 000	-50 947 475	562 525	98,91 %
MAATALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	36 000	0	36 000	28 128	-7 872	78,13 %
TOIMINTAKULUT	-166 180	0	-166 180	-153 950	12 230	92,64 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-130 180	0	-130 180	-125 822	4 358	96,65 %
LOMITUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	0	-14 000	-14 000	-21 027	-7 027	150,19 %
TOIMINTAKULUT	0	0	0	1 162	1 162	0,00 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-14 000	-14 000	-19 865	-5 865	141,89 %

HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	1 401 863	-14 000	1 387 863	2 717 924	1 330 061	195,84 %
TOIMINTAKULUT	-54 890 774	-1 038 000	-55 928 774	-56 756 199	-827 425	101,48 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-53 488 911	-1 052 000	-54 540 911	-54 038 275	502 636	99,08 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
ELINKEINO- JA ASUMISEN PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	429 875	0	429 875	441 511	11 636	102,71 %
TOIMINTAKULUT	-1 328 220	-78 000	-1 406 220	-1 382 159	24 061	98,29 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-898 345	-78 000	-976 345	-939 049	37 296	96,18 %
LIIKUNTAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	179 000	0	179 000	118 895	-60 105	66,42 %
TOIMINTAKULUT	-1 325 930	0	-1 325 930	-1 202 564	123 366	90,70 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 146 930	0	-1 146 930	-1 080 449	66 481	94,20 %
KULTTUURI- JA KIRJASTOPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	23 500	0	23 500	34 487	10 987	146,75 %
TOIMINTAKULUT	-889 995	0	-889 995	-896 540	-6 545	100,74 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-866 495	0	-866 495	-862 053	4 442	99,49 %

ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	632 375	0	632 375	594 893	-37 482	94,07 %
TOIMINTAKULUT	-3 544 145	-78 000	-3 622 145	-3 481 262	140 883	96,11 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 911 770	-78 000	-2 989 770	-2 881 551	108 219	96,38 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
KOULUHALINTO						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	2 227	2 227	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-292 430	0	-292 430	-303 465	-11 035	103,77 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-292 430	0	-292 430	-301 238	-8 808	103,01 %
VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	371 000	0	371 000	599 714	228 714	161,65 %
TOIMINTAKULUT	-6 336 060	0	-6 336 060	-6 567 008	-230 948	103,64 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 965 060	0	-5 965 060	-5 967 294	-2 234	100,04 %
PERUSKOULUT						
TOIMINTATUOTOT	575 750	0	575 750	661 410	85 660	114,88 %
TOIMINTAKULUT	-12 769 930	0	-12 769 930	-12 648 990	120 940	99,05 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 194 180	0	-12 194 180	-11 987 580	206 600	98,31 %
TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA NUORISOPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	47 000	0	47 000	62 700	15 700	133,40 %
TOIMINTAKULUT	-1 672 641	0	-1 672 641	-1 592 198	80 443	95,19 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 625 641	0	-1 625 641	-1 529 499	96 142	94,09 %
KANSALAIPOISTO						
TOIMINTATUOTOT	362 200	0	362 200	302 942	-59 258	83,64 %
TOIMINTAKULUT	-1 005 175	0	-1 005 175	-978 904	26 271	97,39 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-642 975	0	-642 975	-675 962	-32 987	105,13 %

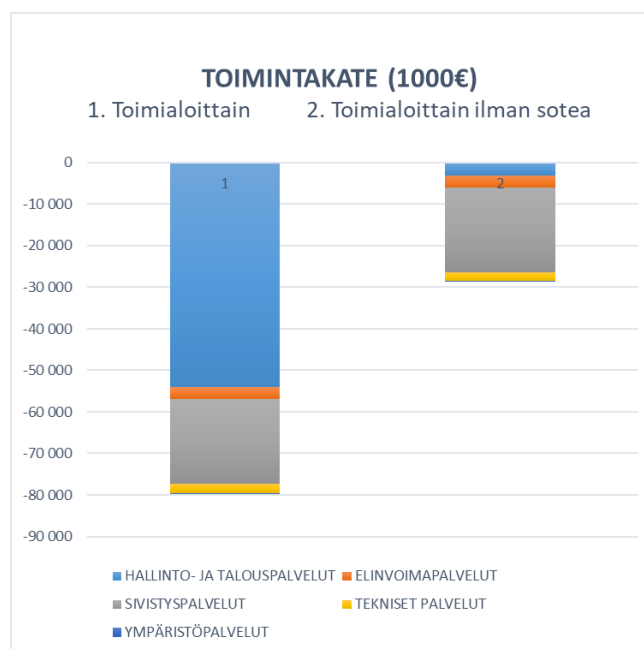
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	1 355 950	0	1 355 950	1 628 992	273 042	120,14 %
TOIMINTAKULUT	-22 076 236	0	-22 076 236	-22 090 565	-14 329	100,06 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-20 720 286	0	-20 720 286	-20 461 573	258 713	98,75 %

PALVELUALUE	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TEKNINEN HALLINTO						
TOIMINTATUOTOT	23 000	0	23 000	23 010	10	100,04 %
TOIMINTAKULUT	-122 300	0	-122 300	-121 746	554	99,55 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-99 300	0	-99 300	-98 736	564	99,43 %
YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	329 300	0	329 300	404 842	75 542	122,94 %
TOIMINTAKULUT	-3 462 850	0	-3 462 850	-3 613 791	-150 941	104,36 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 013 550	0	-3 013 550	-3 167 676	-154 126	105,11 %
VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	2 500 100	0	2 500 100	2 458 325	-41 775	98,33 %
TOIMINTAKULUT	-1 187 330	0	-1 187 330	-1 199 937	-12 607	101,06 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	1 362 770	0	1 362 770	1 363 460	690	100,05 %
TILAPALVELU						
TOIMINTATUOTOT	4 898 380	0	4 898 380	4 750 627	-147 753	96,98 %
TOIMINTAKULUT	-4 557 810	-360 000	-4 917 810	-5 125 895	-208 085	104,23 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	370 570	-360 000	10 570	-331 217	-341 787	-3 133,56 %
RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	3 909 690	0	3 909 690	3 991 853	82 163	102,10 %
TOIMINTAKULUT	-3 785 440	0	-3 785 440	-3 891 394	-105 954	102,80 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	124 250	0	124 250	100 459	-23 791	80,85 %

TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	11 660 470	0	11 660 470	11 628 658	-31 812	99,73 %
TOIMINTAKULUT	-13 115 730	-360 000	-13 475 730	-13 952 764	-477 034	103,54 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 255 260	-360 000	-1 615 260	-2 133 711	-518 451	132,10 %

YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	445 150	-100 000	345 150	546 060	200 910	158,21 %
TOIMINTAKULUT	-696 949	0	-696 949	-661 341	35 608	94,89 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-194 499	-100 000	-294 499	-53 315	241 184	18,10 %

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	15 495 808	-114 000	15 381 808	17 116 526	1 734 718	111,28 %
TOIMINTAKULUT	-94 323 834	-1 476 000	-95 799 834	-96 942 131	-1 142 297	101,19 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-78 570 726	-1 590 000	-80 160 726	-79 568 425	592 301	99,26 %

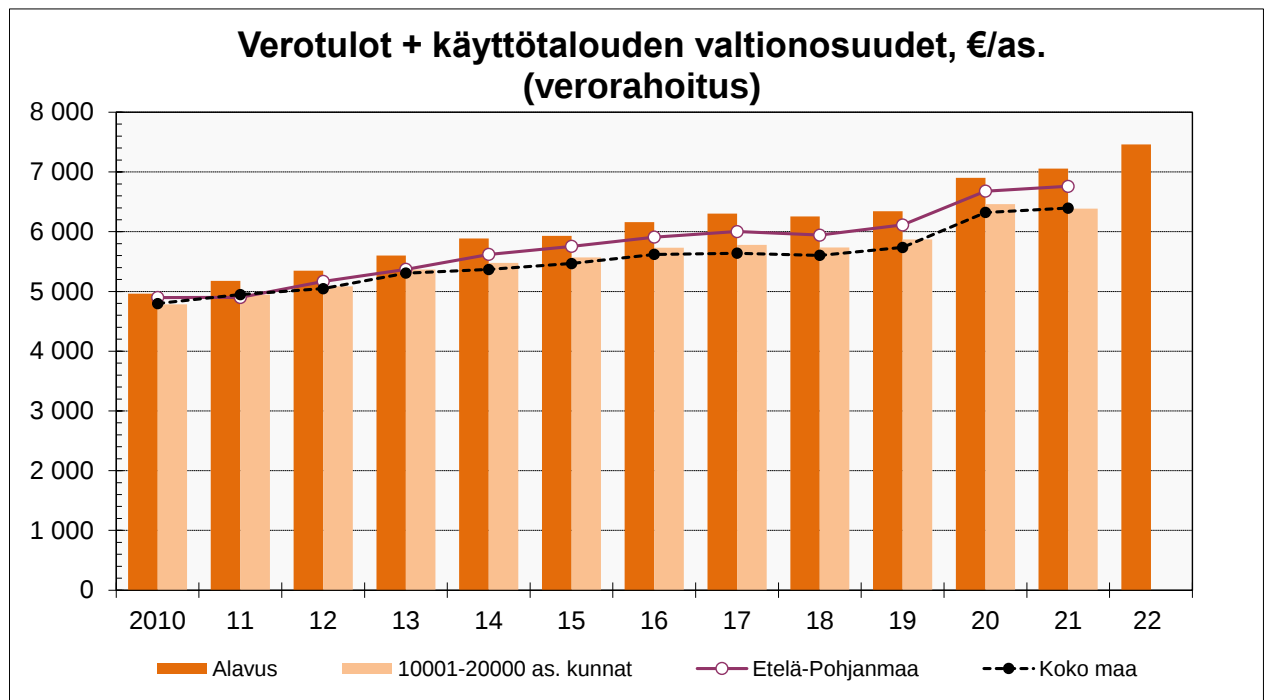
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAOSAN TOITEUTUMINEN	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	15 495 808	-114 000	15 381 808	17 116 526	1 734 718	111,28 %
Myyntituotot	7 759 213	-14 000	7 745 213	7 655 834	-89 379	98,85 %
Maksutuotot	743 800	0	743 800	742 491	-1 309	99,82 %
Tuet ja avustukset	495 465	0	495 465	2 117 820	1 622 355	427,44 %
Muut toimintatuotot	6 497 330	-100 000	6 397 330	6 600 381	203 051	103,17 %
Valmistus omaan käyttöön	257 300	0	257 300	257 180	-120	99,95 %
TOIMINTAKULUT	-94 323 834	-1 476 000	-95 799 834	-96 942 131	-1 142 297	101,19 %
Henkilöstökulut	-23 430 374	-19 100	-23 449 474	-23 602 766	-153 292	100,65 %
Palvelujen ostot	-59 865 594	-1 428 000	-61 293 594	-62 037 337	-743 743	101,21 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 631 600	-25 900	-4 657 500	-4 885 310	-227 810	104,89 %
Avustukset	-1 172 050	0	-1 172 050	-1 151 233	20 817	98,22 %
Muut toimintakulut	-5 224 216	-3 000	-5 227 216	-5 265 485	-38 269	100,73 %
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-78 570 726	-1 590 000	-80 160 726	-79 568 425	592 301	99,26 %
Verotulot	36 549 000	852 000	37 401 000	37 759 579	358 579	100,96 %
Valtionosuudet	44 650 600	313 800	44 964 400	45 138 767	174 367	100,39 %
Rahoitustuotot ja -kulut	545 000	-1 770 000	-1 225 000	-940 801	284 199	76,80 %
Korkotuotot	274 000	0	274 000	276 516	2 516	100,92 %
Muut rahoitustuotot	711 000	-130 000	581 000	1 048 690	467 690	180,50 %
Korkokulut	-423 000	0	-423 000	-476 350	-53 350	112,61 %
Muut rahoituskulut	-17 000	-1 640 000	-1 657 000	-1 789 656	-132 656	108,01 %
VUOSIKATE	3 173 874	-2 194 200	979 674	2 389 120	1 409 446	243,87 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 535 000	0	-4 535 000	-4 439 990	95 011	97,90 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 535 000	0	-4 535 000	-4 439 990	95 011	97,90 %
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,00 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 361 126	-2 194 200	-3 555 326	-2 050 870	1 504 456	57,68 %
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	0	0	0,00 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0,00 %
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 361 126	-2 194 200	-3 555 326	-2 050 870	1 504 456	57,68 %

VEROTULOJEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Verotulot	36 549 000	852 000	37 401 000	37 759 579	358 579	100,96 %
Kunnan tulovero	31 035 000	0	31 035 000	30 819 236	-215 764	99,30 %
Kiinteistövero	2 672 000	0	2 672 000	2 722 973	50 973	101,91 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 842 000	852 000	3 694 000	4 217 370	523 370	114,17 %
Muut verot	0	0	0	0	0	0,00 %

KUNNALLISVEROTULOJEN MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEITA	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo euroa	Muutos prosenttia
2018	21,25	137 584 000	1,24%
2019	21,25	138 720 000	0,83%
2020	21,25	140 438 000	1,24%
2021	21,25	142 919 000	1,77%
2022	21,25	147 327 000	3,08%

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama	Käyttö%
Valtionosuudet	44 650 600	313 800	44 964 400	45 138 767	174 367	100,39 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 645 700	296 000	37 941 700	37 670 460	-271 240	99,29 %
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-723 600	0	-723 600	-549 308	174 292	75,91 %
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0	0,00 %
Verotulojen menetysten korvaus	7 728 500	17 800	7 746 300	8 017 615	271 315	103,50 %

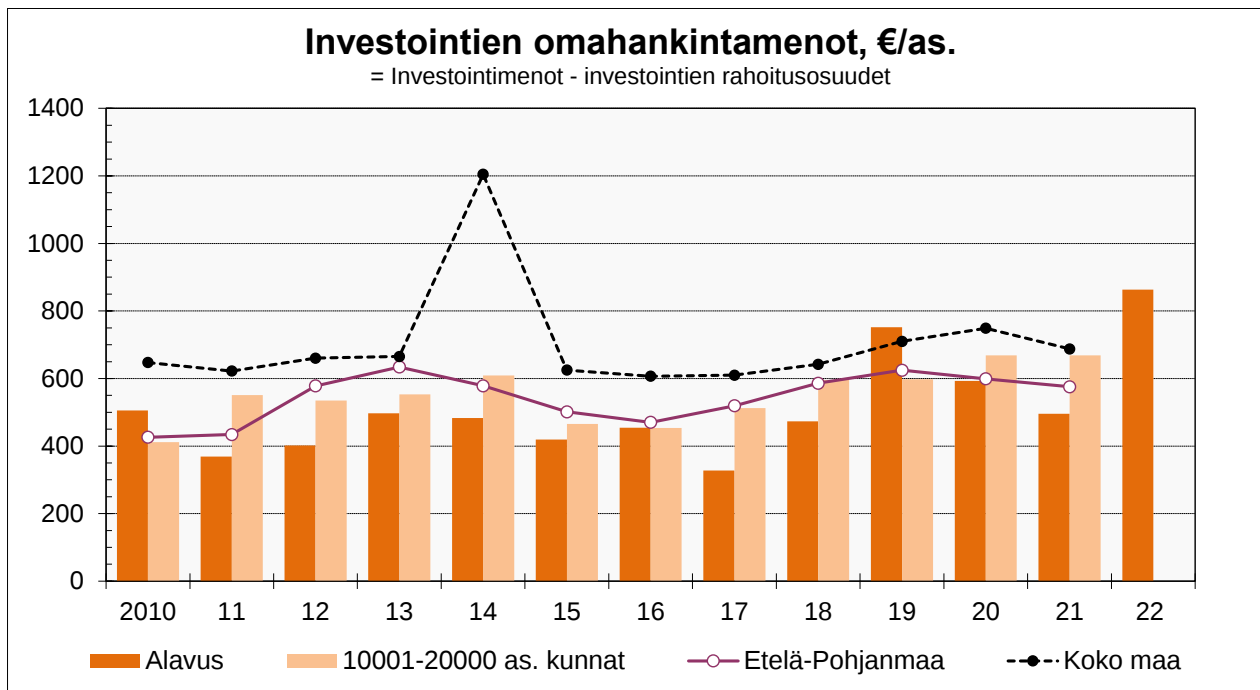
2.2.3. Investointien toteutuminen

Investointitulot alittavat talousarvion 677 tuhannella eurolla ja investointimenot 1 114 tuhannella eurolla. Nettoinvestoinnit olivat 9 481 tuhatta euroa, mikä on 437 tuhatta euroa alle korjatun talousarvion. Hallitus käsitteli ylityksiä kokouksessaan 13.3.2023 § 27 ja valtuusto hyväksyi ne kokouksessaan 20.3.2023 § 1.

KAUPUNGINHALLITUS	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
MAAOMAISUUS						
INVESTOINTIMENOT	-100 000		-100 000	-26 532,00	-73 468,00	26,5
INVESTOINTITULOT	200 000		200 000	108 977,02	91 022,98	54,5
INVESTOINNIT NETTO	100 000	0	100 000	82 445,02	17 554,98	82,4
IRTAIMISTO						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-29 830,63	-20 169,37	59,7
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-29 830,63	-20 169,37	59,7
ARVOPAPERIT						
INVESTOINTIMENOT	-163 000	-85 000	-248 000	-247 371,55	-628,45	99,7
INVESTOINTITULOT	100 000		100 000	0	100 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-63 000	-85 000	-148 000	-247 371,55	99 371,55	167,1
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-313 000	-85 000	-398 000	-303 734,18	-94 265,82	76,3
INVESTOINTITULOT	300 000		300 000	108 977,02	191 022,98	36,3
INVESTOINNIT NETTO	-13 000	-85 000	-98 000	-194 757,16	96 757,16	198,7
ELINVOIMALAUTAKUNTA						
KALUSTOHANKINNAT/LIIKUNTAPALVELUT						
INVESTOINTIMENOT	-85 000		-85 000	-84 909,76	-90,24	99,9
INVESTOINNIT NETTO	-85 000	0	-85 000	-84 909,76	-90,24	99,9
ELINVOIMALAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-85 000		-85 000	-84 909,76	-90,24	99,9
INVESTOINNIT NETTO	-85 000	0	-85 000	-84 909,76	-90,24	99,9
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
PERUSOPETUS/KALUSTOHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-23 000		-23 000	-19 419,00	-3 581,00	84,4
INVESTOINNIT NETTO	-23 000	0	-23 000	-19 419,00	-3 581,00	84,4
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-23 000		-23 000	-19 419,00	-3 581,00	84,4
INVESTOINNIT NETTO	-23 000	0	-23 000	-19 419,00	-3 581,00	84,4
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TALONRAKENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-200 000		-200 000	-167 452,03	-32 547,97	83,7
INVESTOINTITULOT				16 641,00	-16 641,00	-100,0
INVESTOINNIT NETTO	-200 000	0	-200 000	-150 811,03	-49 188,97	75,4
KAUPUNKIKEHITTÄMINEN						
INVESTOINTIMENOT	-75 000	-225 000	-300 000	-302 137,60	2 137,60	100,7
INVESTOINNIT NETTO	-75 000	-225 000	-300 000	-302 137,60	2 137,60	100,7
SOTEKESKUS/suunnittelu						
INVESTOINTIMENOT		-240 000	-240 000	-302 429,40	62 429,40	126,0
INVESTOINNIT NETTO	0	-240 000	-240 000	-302 429,40	62 429,40	126,0

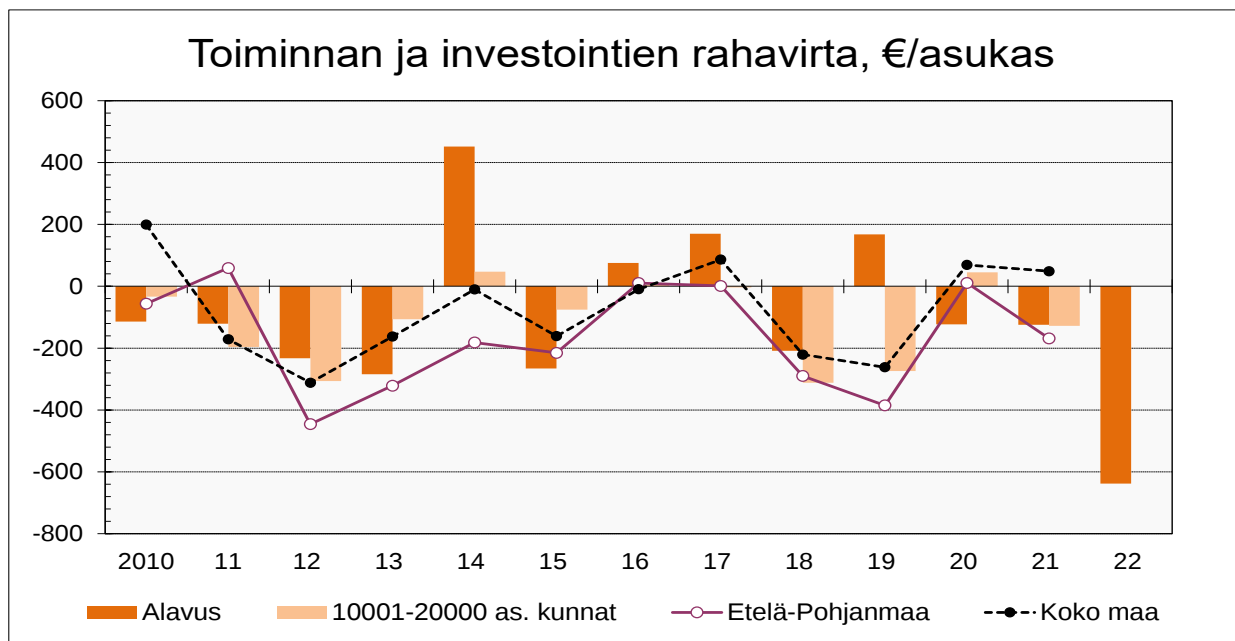
TEKNINEN LAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
TERVANALLEN LAAJENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-1 300 000		-1 300 000	-924 610,12	-375 389,88	71,1
INVESTOINNIT NETTO	-1 300 000	0	-1 300 000	-924 610,12	-375 389,88	71,1
ASEMAN URH.KENTÄN HUOLTORAKENNUS						
INVESTOINTIMENOT	-250 000		-250 000	-51 864,00	-198 136,00	20,7
INVESTOINTITULOT	66 000		66 000	46 742,06	19 257,94	70,8
INVESTOINNIT NETTO	-184 000	0	-184 000	-5 121,94	-178 878,06	2,8
KUNTO-LUTRAN PERUSKORJAUS						
INVESTOINTIMENOT	-3 700 000		-3 700 000	-3 786 230,41	86 230,41	102,3
INVESTOINTITULOT	650 000		650 000	240 000,00	410 000,00	36,9
INVESTOINNIT NETTO	-3 050 000	0	-3 050 000	-3 546 230,41	496 230,41	116,3
LIIKENNEVÄYLÄT						
INVESTOINTIMENOT	-950 000		-950 000	-724 063,24	-225 936,76	76,2
INVESTOINNIT NETTO	-950 000	0	-950 000	-724 063,24	-225 936,76	76,2
YKSITYISTEIDEN PERUSKUNNOSTUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-65 000		-65 000	-104 237,66	39 237,66	160,4
INVESTOINTITULOT	45 000		45 000	67 500,00	-22 500,00	150,0
INVESTOINNIT NETTO	-20 000	0	-20 000	-36 737,66	16 737,66	183,7
VESIHUOLTO						
INVESTOINTIMENOT	-330 000		-330 000	-331 313,06	1 313,06	100,4
INVESTOINNIT NETTO	-330 000	0	-330 000	-331 313,06	1 313,06	100,4
JÄTEVEDENPUHDISTAMON SANEERAUS						
INVESTOINTIMENOT	-2 500 000		-2 500 000	-2 627 214,49	127 214,49	105,1
INVESTOINNIT NETTO	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 627 214,49	127 214,49	105,1
VESIHUOLTO/KALUSTO						
INVESTOINTIMENOT	-180 000	-77 500	-257 500	0	-257 500,00	
INVESTOINNIT NETTO	-180 000	-77 500	-257 500	0	-257 500,00	
VIHERRAKENTAMINEN						
INVESTOINTIMENOT	-35 000		-35 000	-36 319,37	1 319,37	103,8
INVESTOINNIT NETTO	-35 000	0	-35 000	-36 319,37	1 319,37	103,8
KONEHANKINNAT						
INVESTOINTIMENOT	-50 000	-26 000	-76 000	-45 199,99	-30 800,01	59,5
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	-26 000	-76 000	-45 199,99	-30 800,01	59,5
KIINTEISTÖJEN PIHOJEN KUNNOSTUKSET						
INVESTOINTIMENOT	-50 000		-50 000	-4 176,55	-45 823,45	8,4
INVESTOINNIT NETTO	-50 000	0	-50 000	-4 176,55	-45 823,45	8,4
IIVARIN KOULUN KENTÄN KUNNOSTUS						
INVESTOINTIMENOT	-25 000		-25 000	0	-25 000,00	
INVESTOINNIT NETTO	-25 000	0	-25 000	0	-25 000,00	
MÄKIPUISTON LEIKKIKENTTÄ/osallistava budjetointi						
INVESTOINTIMENOT		-30 000	-30 000	-35 512,86	5 512,86	118,4
INVESTOINNIT NETTO	0	-30 000	-30 000	-35 512,86	5 512,86	118,4
KUNTOREITIT						
INVESTOINTIMENOT		-88 000	-88 000	-78 583,97	-9 416,03	89,3
INVESTOINTITULOT		9 000	9 000	9 020,00	-20	100,2
INVESTOINNIT NETTO	0	-79 000	-79 000	-69 563,97	-9 436,03	88,1
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-9 710 000	-686 500	-10 396 500	-9 521 344,75	-875 155,25	91,6
INVESTOINTITULOT	761 000	9 000	770 000	379 903,06	390 096,94	49,3
INVESTOINNIT NETTO	-8 949 000	-677 500	-9 626 500	-9 141 441,69	-485 058,31	95,0

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
PAHAJOEN KUNNOSTUSHANKE						
INVESTOINTIMENOT	-242 000		-242 000	-100 733,80	-141 266,20	41,6
INVESTOINTITULOT	157 000		157 000	60 621,42	96 378,58	38,6
INVESTOINNIT NETTO	-85 000	0	-85 000	-40 112,38	-44 887,62	47,2
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-242 000		-242 000	-100 733,80	-141 266,20	41,6
INVESTOINTITULOT	157 000		157 000	60 621,42	96 378,58	38,6
INVESTOINNIT NETTO	-85 000	0	-85 000	-40 112,38	-44 887,62	47,2
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-10 373 000	-771 500	-11 144 500	-10 030 141,49	-1 114 358,51	90,0
INVESTOINTITULOT	1 218 000	9 000	1 227 000	549 501,50	677 498,50	44,8
INVESTOINNIT NETTO	-9 155 000	-762 500	-9 917 500	-9 480 639,99	-436 860,01	95,6

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Lopullinen talousarvio	Talousarvion toteutuminen	Poikkeama talousarviosta	Käyttö %
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	3 173 874	-2 194 200	979 674	2 389 120	-1 409 446	243,9
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-240 000	100 000	-140 000	-263 200	123 200	188,0
TOIMINNAN RAHAVIRTA	2 933 874	-2 094 200	839 674	2 125 920	-1 286 246	253,2
INVESTOINTIENTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-10 373 000	-771 500	-11 144 500	-10 030 141	-1 114 359	90,0
RAHOITUSOSUUKSET INVESTOINTEIHIN	918 000	9 000	927 000	440 524	486 476	47,5
PYS. VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOV.TULOT	540 000	-100 000	440 000	372 177	67 823	84,6
INVESTOINTIENTIEN RAHAVIRTA	-8 915 000	-862 500	-9 777 500	-9 217 440	-560 060	94,3
TOIMINNAN JA INVESTOINTIENTIEN RAHAVIRTA	-5 981 126	-2 956 700	-8 937 826	-7 091 520	-1 846 306	79,3
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-100 000		-100 000	-68 914	-31 086	68,9
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	200 000		200 000	317 627	-117 627	158,8
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	100 000		100 000	248 713	-148 713	248,7
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN LISÄYS	10 700 000		10 700 000	10 700 000		100,0
PITKÄAJAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 805 000		-4 805 000	-4 756 308	-48 692	99,0
LYHYTAJAISTEN LAINOJEN MUUTOS		277 200	277 200	-2 000 000	2 277 200	-721,5
LAINAKANNAN MUUTOKSET	5 895 000	277 200	6 172 200	3 943 692	2 228 508	63,9
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				2 497 162	-2 497 162	-100,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 995 000	277 200	6 272 200	6 689 567	-417 367	106,7
RAHAVAROJEN MUUTOS	13 874	-2 679 500	-2 665 626	-401 953	-2 263 673	15,1
KASSAVARAT 31.12.				27 836 752	-27 836 752	-100,0
KASSAVARAT 1.1.				28 238 705	-28 238 705	-100,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0		-401 953	401 953	-100,0

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT	10 973 058,04	13 575 943,94
Myyntituotot	4 934 276,33	7 154 680,01
Maksutuotot	732 953,92	1 063 371,74
Tuet ja avustukset	2 117 820,46	2 155 799,36
Muut toimintatuotot	3 188 007,33	3 202 092,83
Valmistus omaan käyttöön	257 180,10	240 011,42
TOIMINTAKULUT	-90 798 662,91	-90 507 812,71
Henkilöstökulut	-23 602 765,94	-24 808 294,86
Palvelujen ostot	-59 376 725,71	-57 796 276,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 821 625,79	-4 551 173,47
Avustukset	-1 151 233,01	-1 343 979,41
Muut toimintakulut	-1 846 312,46	-2 008 088,07
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-79 568 424,77	-76 691 857,35
Verotulot	37 759 578,96	36 841 078,78
Valtionosuudet	45 138 767,00	42 180 877,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-940 801,24	1 110 418,85
Korkotuotot	167 547,52	171 839,02
Muut rahoitustuotot	979 789,52	1 291 219,70
Korkokulut	-298 482,25	-243 651,95
Muut rahoituskulut	-1 789 656,03	-108 987,92
VUOSIKATE	2 389 119,95	3 440 517,28
Poistot ja arvonalentumiset	-4 439 989,50	-4 321 485,54
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 439 989,50	-4 321 317,36
Arvonalentumiset		-168,18
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
TILIKAUDEN TULOS	-2 050 869,55	-880 968,26
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
Rahastojen muutos		
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 050 869,55	-880 968,26
Toimintatuotot/toimintakulut, %	12,1	15
Vuosikate/poistot, %	53,8	79,6
Vuosikate, euroa/asukas	215	307
Poistot, euroa/asukas	400	386
Asukasmäärä 31.12.	11109	11197

3.2 Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 389 119,95	3 440 517,28
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-263 199,98	-142 764,94
Toiminnan rahavirta	2 125 919,97	3 297 752,34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 030 141,49	-5 949 217,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	440 524,48	402 398,02
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	372 177,00	857 861,00
Investointien rahavirta	-9 217 440,01	-4 688 958,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 091 520,04	-1 391 206,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-68 913,61	-562 992,40
Antolainasaamisten vähennys	317 626,70	876 808,31
Antolainauksen muutokset	248 713,09	313 815,91
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 700 000,00	9 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 756 308,00	-4 165 027,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000,00	2 000 000,00
Lainakannan muutokset	3 943 692,00	6 834 972,36
Oman pääoman muutokset	0,00	-2 585 604,53
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	635 258,14	4 809,82
Vaihto-omaisuuden muutos	5 612,88	-31 180,43
Saamisten muutos	948 698,76	-1 152 775,48
Korottomien velkojen muutos	907 592,35	341 735,83
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 497 162,13	-837 410,26
Rahoituksen rahavirta	6 689 767,22	3 725 773,48
Rahavarojen muutos	-401 952,82	2 334 567,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	27 836 951,95	28 238 704,77
Rahavarat 1.1.	28 238 704,77	25 904 137,57
Rahavarojen muutos	-401 952,82	2 334 567,20
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa/as.	-926	-118
Investointien tulorahoitus, %	24,9	62,0
Lainanhoitokate	0,5	0,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,5
Kassan riittävyys, pv	94	101
Asukasmäärä	11109	11197

3.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021
A.PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
2. Tietokoneohjelmistot	125 984,80	174 864,80
3. Muut pitkävaikutteiset menot	2 350 465,62	2 690 474,66
4. Ennakkomaksut	0,00	0,00
	2 476 450,42	2 865 339,46
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	9 277 169,11	9 359 614,13
2. Rakennukset	27 029 715,37	27 179 284,77
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 132 860,38	18 722 086,86
4. Koneet ja kalusto	695 476,54	833 770,19
5. Muut aineelliset hyödykkeet	289 263,51	289 263,51
6. Ennakkomaksut ja keskener.hank.	5 654 481,97	1 512 779,44
	63 078 966,88	57 896 798,90
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	17 762 290,01	17 514 918,46
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
3. Muut lainasaamiset	6 570 546,51	6 763 173,21
4. Muut saamiset	8 389,00	8 389,00
	24 341 225,52	24 286 480,67
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	89 896 642,82	85 048 619,03
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	13 751,84	18 156,52
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	65 443,09	65 443,09
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	79 194,93	83 599,61
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00
2. Keskeneräiset tuotteet	0,00	0,00
3. Valmiit tuotteet	0,00	0,00
4. Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
5. Ennakkomaksut	25 567,55	31 180,43
	25 567,55	31 180,43
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	1 548 478,70	1 969 565,70
2. Lainasaamiset	216 992,41	273 078,80
3. Muut saamiset	347 493,31	247 141,67
4. Siirtosaamiset	904 481,11	1 532 444,51
	3 017 445,53	4 022 230,68
	3 017 445,53	4 022 230,68
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet		
2. Sij. rahamarkkinainstrumentteihin	21 878 809,46	23 211 235,01
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut arvopaperit		
	21 878 809,46	23 211 235,01
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 957 942,49	5 027 469,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	30 879 765,03	32 292 115,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	120 855 602,78	117 424 334,52

VASTATTAVAA	2022	2021
A. OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	33 656 957,23	33 656 957,23
II Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
III Muut omat rahastot	0,00	0,00
IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	19 022 546,81	19 903 515,07
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 050 869,55	-880 968,26
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	50 628 634,49	52 679 504,04
 B. POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR.	 0,00	 0,00
 C. PAKOLLISET VARAUKSET	 0,00	 0,00
 D. TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	13 751,84	18 156,52
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	1 194 679,68	556 620,28
3. Muut toimeksiantojen pääomat	11 029,74	13 831,00
TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 219 461,26	588 607,80
 E. VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	51 185 047,00	45 743 387,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
5. Saadut ennakot	0,00	0,00
6. Ostovelat	0,00	0,00
7. Muut velat/Liittymismaksut	2 572 223,07	2 530 679,90
8. Siirtovelat	0,00	0,00
	53 757 270,07	48 274 066,90
II Lyhytaikainen		
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	2 000 000,00
2. Lainat rah. ja vakuutuslaitoksilta	5 258 340,00	4 756 308,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
5. Saadut ennakot	1 246 406,56	369 494,64
6. Ostovelat	2 867 890,10	2 567 605,60
7. Muut velat	3 302 084,90	3 473 821,02
8. Siirtovelat	2 575 515,40	2 714 926,52
	15 250 236,96	15 882 155,78
VIERAS PÄÄOMA YHT.	69 007 507,03	64 156 222,68
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 120 855 602,78	 117 424 334,52

Omavaraisuusaste, %	42,3	45,0
Suhteell. velkaantuneisuus, %	72,2	63,1
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	73,0	64,2
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. euroa	17,0	19,0
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 528	1 699
Lainakanta 31.12., milj. euroa	56,4	52,5
Lainakanta, euroa/asukas	5 081	4 689
Lainasaam. 31.12., milj. euroa	6,6	6,8
Rahavarat, euroa/asukas	2 506	2 522
Asukasmäärä	11 109	11 197

3.4 Konsernilaskelmat

3.4.1 Konsernituloslaskelma

		2022		2021
Toimintatuotot	83 034 939,94		85 046 807,68	
Toimintakulut	-158 446 122,19		-156 608 722,37	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	578 374,11	-74 832 808,14	427 411,89	-71 134 502,80
Toimintakate		-74 832 808,14		-71 134 502,80
Verotulot		37 647 463,22		36 731 159,96
Valtionosuudet		45 138 767,00		42 180 877,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	35 014,56		35 124,63	
Muut rahoitustuotot	926 753,98		1 179 494,92	
Korkokulut	-534 148,22		-397 659,31	
Muut rahoituskulut	-1 771 514,69	-1 343 894,37	-143 335,72	673 624,52
Vuosikate		6 609 527,71		8 451 158,68
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 271 550,79		-7 934 737,16	
Tilikauden yli- ja alipariarvot				
Arvonalentumiset	0,00	-8 271 550,79	-168,18	-7 934 905,34
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		-1 662 023,08		516 253,34
Tilinpäättösiirrot		19 380,00		32 688,26
Tilikauden verot		-14 484,64		-21 303,97
Laskennalliset verot		-34 455,06		-14 992,97
Vähemmistöosuudet		28 142,87		2 057,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 663 439,91		514 701,77
Toimintatuotot/Toimintakulut, %		52,4		54,3
Vuosikate/Poistot, %		79,9		106,5
Vuosikate, euroa/asukas		595		755
Asukasmäärä		11 109		11 197

3.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta		2022		2021
Vuosikate	6 609 527,71		8 451 158,68	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-14 484,64		-21 303,97	
Tulorahoituksen korjauserät	-807 974,38	5 787 068,69	-495 866,91	7 933 987,80
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 838 003,59		-9 385 323,48	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	463 782,29		405 118,02	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	468 609,24	-10 905 612,06	871 780,84	-8 108 424,62
Toiminnan ja investointien rahavirta		-5 118 543,37		-174 436,82
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-68 913,61		-576 972,40	
Antolainasaamisten vähennys	320 422,70	251 509,09	888 286,04	311 313,64
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 399 424,70		11 457 626,66	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 854 793,31		-7 453 190,32	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 212 143,19	2 332 488,20	2 251 745,67	6 256 182,01
Oman pääoman muutokset		-1 541 908,63		-2 518 972,69
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut	142 590,96		213 921,14	
Vaihto-omaisuuden muutos	33 353,91		-5 684,24	
Saamisten muutos	5 950 065,70		3 058 197,21	
Korottomien velkojen muutos	-3 077 200,47	3 048 810,10	-4 894 209,92	-1 627 775,81
Rahoituksen rahavirta		4 090 898,76		2 420 747,15
Rahavarojen muutos		-1 027 644,61		2 246 310,33
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	30 658 562,05		31 691 043,98	
Rahavarat 1.1.	31 686 206,66	-1 027 644,61	29 444 733,65	2 246 310,33
Investointien tulorahoitus, %		58,1		94,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %		34,8		52,4
Lainanhoitokate		0,9		0,9
Laskennallinen lainanhoitokate		0,6		0,8
Kassan riittävyys, pv		62		66,3
Asukasmäärä		11 109		11 197

3.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	723 169,28	800 051,96
Muut pitkävaikutteiset menot	2 542 917,88	2 957 896,56
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3 266 087,16	3 757 948,52
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	11 390 896,56	11 471 756,56
Rakennukset	65 078 985,06	66 807 619,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 486 037,90	23 251 674,14
Koneet ja kalusto	4 017 467,31	4 334 945,39
Muut aineelliset hyödykkeet	556 592,81	612 821,18
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn.	6 224 212,54	1 881 237,98
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	111 754 192,18	108 360 054,78
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10 398 728,18	9 911 199,23
Muut osakkeet ja osuudet	1 073 377,60	1 163 865,55
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	1 737 189,35	1 717 800,67
Muut saamiset	16 372,88	15 405,46
Sijoitukset yhteensä	13 225 668,01	12 808 270,91
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	128 245 947,35	124 926 274,21
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	 367 452,11	 387 020,79
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	972 572,98	1 005 926,89
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	697,70	1 435,42
Lyhytaikaiset saamiset	9 609 131,51	12 008 082,64
Rahoitusarvopaperit	22 332 075,38	24 622 430,24
Rahat ja pankkisaamiset	8 326 486,67	7 068 613,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.	41 240 964,24	44 706 488,93
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 169 854 363,70	 170 019 783,93

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	33 656 957,23	33 656 957,23
Arvonkorotusrahasto	138 235,86	138 235,86
Muut omat rahastot	410 822,67	346 514,67
Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	24 812 922,29	26 218 210,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 663 439,91	514 701,77
OMA PÄÄOMA YHT.	57 355 498,14	60 874 619,54
 VÄHEMMISTÖOSUUDET	 603 883,12	 718 711,11
 PAKOLLISET VARAUKSET	 423 435,59	 532 203,28
 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	 1 520 648,62	 1 397 691,14
 VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	81 178 587,26	77 207 701,56
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 106 001,49	3 664 851,66
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 808 523,52	10 168 032,77
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 857 785,96	15 455 972,87
VIERAS PÄÄOMA YHT.	109 950 898,23	106 496 558,86
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 169 854 363,70	 170 019 783,93
 Omavaraisuusaste, %	 34,1	 36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus. %	66,3	65,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	23 149	26 733
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 084	2 388
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 e	89 987	87 376
Konsernin lainat, euroa/asukas	8 100	7 803
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000€	92 001	89 673
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 282	8 009
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 e	1 754	1 733
Kunnan asukasmäärä	11 109	11 197

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1. Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuuspaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavuden tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta sekä graafeissa koko maan keskiarvoja.

4.1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana. Osakkuusyhteisöistä 2 on yhdistelty ja 14 asunto-osakeyhtiötä on jätetty yhdistelemättä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu oleellisuuden periaatetta noudattaen suunnitelman mukaisiksi, mikäli yhtiö ei omassa kirjanpidossaan kirjaa suunnitelman mukaisia poistoja. Tällaisia yhtiöitä konserniin on yhdistelty 2 kappaletta. Poisto ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osa osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta.

Vertailutiedot

Vertailutietoina on käytetty mahdollisuuksien mukaan Alavus konsernin tilinpäätöstietoja edellisiltä vuosilta sekä graafeissa koko maan keskiarvoja. Konsernitilinpäätöksen alkusaldot poikkeavat joltain kohdin edellisen vuoden taseen loppusaldoista, mikäli konsernitilin-päätökseen yhdistellyt yhteisöt ovat tehneet muutoksia omiin tilinpäätöksiinsä vuoden 2021 tilinpäätöstietojen antamisen jälkeen.

4.2 Tuloslaskelman koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tulosryhmittäin	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Hallinto- ja talouspalvelut	67 798 300	74 071 288	2 717 924	3 797 431
Elinvoimapaalvelut	4 505 309	382 244	553 753	382 244
Sivistyspalvelut	3 262 157	2 596 702	1 626 418	1 012 510
Tekninen palvelut	6 930 846	7 497 511	5 536 635	5 820 380
Ympäristöpalvelut	538 328	499 063	538 328	499 064
Toimintatuotot yhteensä *)	83 034 940	85 046 808	10 973 058	11 511 629

* Toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä.

7) Verotulot	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan tulovero	30 819 236	30 170 764
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 217 370	3 934 984
Kiinteistövero	2 722 973	2 735 331
Muut verotulot	0	0
Verotulot yhteensä	37 759 579	36 841 079

8) Valtionosuudet	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	37 670 460	35 779 855
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>12 205 932</i>	<i>11 888 772</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-549 308	-655 842
Verotulomenetysten korvaus*	8 017 615	7 056 864
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	45 138 767	42 180 877

9) Palvelujen ostojen erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	51 180 182	50 356 286
Muiden palvelujen ostot	8 196 543	10 011 319
Palvelujen ostot yhteensä	59 376 725	60 367 605

11) Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma on päivitetty 1.1.2013 vastaamaan KILAn kuntajaoston ohjeistusta ja käytetään tilinpäätösvouden uusien kohteiden poistolaskennassa. Vanha poistopohja ja poistotaso on käyty harmonisoiden läpi samassa yhteydessä. Poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

PYSYVÄT VASTAAVAT**Aineettomat hyödykkeet**

	poistoaika	poistotapa	KILA
Kehittämismenot	2	tasapoisto	2-5
Aineettomat oikeudet	5	tasapoisto	5-20
Liikearvo	2	tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	3	tasapoisto	2-5*
Tieosuudet	15	tasapoisto	2-5*
Muut	3	tasapoisto	2-5*

* erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat**			
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-50
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Talousrakennukset, puiset	10	tasapoisto	10-20
Talousrakennukset, kiviset	20	tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset, puiset	20	tasapoisto	20-30
Vapaa-ajan rakennukset, kiviset	30	tasapoisto	20-30
Asuinrakennukset, puiset	30	tasapoisto	30-50
Asuinrakennukset, kiviset	40	tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	tasapoisto	15-20
Sillat, laiturit ja uimalat	10	tasapoisto	10-30
Muut maa- ja vesirakenteet	15	tasapoisto	15-30
Vedenjakeluverkosto	30	tasapoisto	30-40
Viemäriverkko	30	tasapoisto	30-40
Kaukolämpöverkko	20	tasapoisto	20-30
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15	tasapoisto	15-20
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10	tasapoisto	10-12
Maakaasuverkko	20	tasapoisto	20-25
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	tasapoisto	15-20
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10	tasapoisto	10-20
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15	tasapoisto	15-20
Liikenteen ohjauslaitteet	10	tasapoisto	10-15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	tasapoisto	10-15

**perusparannusmenojen poistoaika on kolmasosa(1/3) normaalista poistoajasta ja kohteen

kokonaisperusparannusmenojen poistoaika on kaksi kolmasosaa(2/3) normaalista poistoajasta.

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15	tasapoisto	15-20
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8	tasapoisto	8-15
Muut kuljetusvälineet	4	tasapoisto	4-7
Muut liikkuvat työkonet	5	tasapoisto	5-10
Muut raskaat koneet	10	tasapoisto	10-15

Muut kevyet koneet	5	tasapoisto	5-10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5	tasapoisto	5-15
ATK-laitteet	3	tasapoisto	3-5
Muut laitteet ja kalusteet	3	tasapoisto	3-5
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		ei poistoaikaa	

Pienet käyttöomaisuushankinnat, alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi. Pienhankintarajaa verrataan hyödykkeen arvoon kokonaisuutena, vaikka hyödyke muodostuisikin useasta komponentista. Pienhankintaraja on määriteltä ilman arvonlisäveroa.

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	530704	568263		
Lisäykset tilikaudella	118830	139800		
Vähennykset tilikaudella	226740	177359		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	422 794	530 704		

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	295 500,53	289 329,00	295 500,53	289 329,00
Muut luovutusvoitot		39 000,00		39 000,00
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden luovutustappiot	32 300,55	3 391,94	32 300,55	3 391,94
Muut luovutustappiot		182 172,52		182 172,52

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	212 560,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	283 433,45	54 886,60
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	39 324,31	39 324,31
Yhteensä	322 757,76	306 770,91

4.3. Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-erökohtaisesti:

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutt.menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	174 864,80	2 690 474,66		2 865 339,46
Lisäykset tilikauden aikana	24 655,63	104 237,66		128 893,29
Rahoitusosuudet tilikaudella		67 500,00		67 500
Vähennykset tilikauden aikana				0
Siirrot erien välillä				0
Tilikauden poisto	73 535,63	376 746,70		450 282,33
Arvonl. ja niiden palautukset				0
Aktivoidut korkomenot				0
Poistamaton hankintameno 31.12.	125 984,80	2 350 465,62		2 476 450,42
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	125 984,80	2 350 465,62		2 476 450,42

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 359 614,13	27 179 284,77	18 722 086,86	833 770,19
Lisäykset tilikauden aikana		2 060 264,96	2 913 245,65	183 248,03
Rahoitusosuudet tilikaudella		16 641,00	27 500,00	
Vähennykset tilikauden aikana	82445,02			
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto		2 193 193,36	1 474 972,13	218 440,58
Arvonl. ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 277 169,11	27 029 715,37	20 132 860,38	695 476,54
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 277 169,11	27 029 715,37	20 132 860,38	695 476,54

Aineelliset hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	289 263,51	1 512 779,44		57 896 798,90
Lisäykset tilikauden aikana				5 156 758,64
Rahoitusosuudet tilikaudella				44 141,00
Vähennykset tilikauden aikana				82 445,02
Siirrot erien välillä		4 141 702,53		4 141 702,53
Tilikauden poisto				3 886 606,07
Arvonl. ja niiden palautukset				0,00
Aktivoidut korkomenot				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	289 263,51	5 654 481,97		63 078 966,88
Arvonkorotukset				0
Kirjanpitoarvo 31.12.	289 263,51	5 654 481,97		63 078 966,88

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	927 046,23	927 046,23	129 393,14	129 393,14
Muut maa- ja vesialueet	10 546 295,37	10 544 710,33	9 147 775,97	9 230 220,99
Maa- ja vesialueet yhteensä	11 473 341,60	11 471 756,56	9 277 169,11	9 359 614,13

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 883 118,01	1 746 325,92	6 734 177,77	2 151 296,76	17 514 918,46
Lisäykset	148 620,67	22 800,00	64 308,00	11 642,88	247 371,55
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.					
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 031 738,68	1 769 125,92	6 798 485,77	2 162 939,64	17 762 290,01

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		5 059 352,54		1 703 820,67	6 763 173,21
Lisäykset					0,00
Vähennykset		178 888,26		13 738,44	192 626,70
Siirrot erien välillä					0,00
Hankintameno 31.12.					0,00
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.		4 880 464,28		1 690 082,23	6 570 546,51

20 - 22) Omistuksia muissa yhteisöissä

Nimi ja kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitto/tappiosta
Tytär yhteisöt / Alavus					
Alavuden Jäähalli Oy	83,35 %	83,35 %	493	846	-4
Alavuden Kehitys Oy	100,00 %	100,00 %	614	67	-49
Alavuden Lämpö Oy	100,00 %	100,00 %	709	6 803	18
A-Pesu Oy	100,00 %	100,00 %	349	0	25
Alavuden Vuokra-asunnot Oy	100,00 %	100,00 %	2 798	11 948	4
Kiinteistö Oy Alavus Fasadi	100,00 %	100,00 %	598	775	2
Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo	100,00 %	100,00 %	144	253	-10
Kiinteistö Oy Alavuden Linja-autoasema	63,30 %	63,30 %	527	10	0
Asunto Oy Eevanraitti	100,00 %	100,00 %	9	264	0
Asunto Oy Töysän Tapanintie 10	0,00 %	100,00 %	512	0	0
		Yhteensä	6 753	20 966	-14
Kuntayhtymät					
Eskoon sosiaalipalvelujen ky, Seinäjoki	5,29 %	5,29 %	316	1 495	0
Etelä-Pohjanmaan liitto, Seinäjoki	6,17 %	6,17 %	102	45	2
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky, Seinäjoki	6,99 %	6,99 %	3978	18869	-28
Kuusiokuntien sosiaali- ja terveys ky, Alavus	53,59 %	53,59 %	888	4882	0
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Seinäjoki	2,72 %	2,72 %	1620	1018	-40
Järvisseudun koulutuskuntayhtymä	2,00 %	2,00 %	170	19	-4
		Yhteensä	7074	26328	-70
Osakkuusyhteisöt(yhdistellyt)					
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	25,30 %	25,30 %	6 200	11 286	570
Kt Oy Alavuden Teollisuuspuisto	38,00 %	38,00 %	301	125	-3
		Yhteensä	6501	11411	567
Osakkuusyhteisöt(yhdistelemättömät)					
As Oy Metsuri	29,98 %	29,98 %			
As Oy Salmenpuisto	22,31 %	22,31 %			
As Oy Sulkavan Kotipello	30,88 %	30,88 %			
As Oy Alavuden Kolistonhovi	31,28 %	31,28 %			
As Oy Alavuden Myllypolku	21,00 %	21,00 %			
As Oy Töysän Hakojärventalo	34,20 %	34,20 %			
As Oy Töysän Rimminkuja	21,97 %	21,97 %			
As Oy Kaaponkuja	35,14 %	35,14 %			
As Oy Töysän Tapanintie 3	19,15 %	40,90 %			
As Oy Töysän Väkkärämäki	24,01 %	24,01 %			
As Oy Töysän Metsäniitty	25,00 %	25,00 %			
As Oy Töysän Mäkelänraitti	24,00 %	24,00 %			
As Oy Salmentori	31,29 %	31,29 %			
Kt Oy Alavuden Kuulantien liiketalo	33,44 %	33,44 %			
		Yhteensä			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

23) Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		358 567,01		398 606,28
Lainasaamiset	4 880 464,28		5 059 352,54	100 000,00
Muut saamiset		80 813,78		
Siirtosaamiset				
Yhteensä	4 880 464,28	439 380,79	5 059 352,54	498 606,28
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		162 727,88		216 424,83
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	162 727,88	0,00	216 424,83
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		163,93		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	163,93	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	4 880 464,28	602 272,60	5 059 352,54	715 031,11

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Korona-avustus 9-12/21		680 941,78		680 941,78
Kelan korvaus työterv.huollosta	130 000,00	135 000,00	130 000,00	135 000,00
Länsi-Suomen Metsätilat Oy	160 200,00		160 200,00	
Valtiovarainministeriö/opetus	129 516,00		129 516,00	
Tuet EU/valtio	88 140,03	252 898,80	88 140,03	252 898,90
E-P Pelastuslaitos/tasaus	29 576,00	25 082,00	29 576,00	25 082,00
Työttömyysvak rahasto	6 477,25	6 208,49	6 477,25	6 208,49
Kuusiolinnat Terveys/osinko	77 000,00		77 000,00	
Mela/tasaus		116 481,25		116 481,25
Kela/sairauspäivärahat	44 911,82	16 307,27	44 911,82	16 307,27
Kuussote/vuokrat/ateriat	63 401,43	65 504,73	118 308,32	65 504,73
Kans opisto/tasaus	26 565,00	35 459,12	26 565,00	35 459,12
Muut siirtosaamiset	699 722,19	1 034 769,78	93 786,69	198 560,97
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	1 455 509,72	2 368 653,22	904 481,11	1 532 444,51

4.3.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	33 656 957,23	33 656 957,23	33 656 957,23	33 656 957,23
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	33 656 957,23	33 656 957,23	33 656 957,23	33 656 957,23
Arvonkorotusrahasto 1.1.	138 235,86	138 235,86		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	138 235,86	138 235,86	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	346 514,67	287 870,74		
Vahinkorahastn pääoma 1.1.				
Siirrot rahastoon	64 308,00	58 643,93		
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahastn pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot 31.12.	410 822,67	346 514,67		0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	26 732 911,78	28 358 734,05	19 022 546,81	22 489 119,60
Edell. tilikausien yli-/alijäämä 31.12	24 812 922,29	26 218 210,01	19 022 546,81	19 903 515,07
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 663 439,91	514 701,77	-2 050 869,55	-880 968,26
Oma pääoma yhteensä	57 355 498,14	60 874 619,54	50 628 634,49	52 679 504,04

Konsernitaseen oman pääoman erissä oleva edellisten tilikausien yli-/alijäämän alkusaldo poikkeaa edellisen vuoden vertailutiedoista, koska edellisen vuoden konsernitilinpäätöksen valmistumisen jälkeen konserniin yhdistellyt kuntayhtymät ovat korjanneet tilinpäätöksiään.

27) Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pidemmän ajan kuluttua	Kaupunki	
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 299 753,00	26 803 084,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	30 299 753,00	26 803 084,00

28) Joukkovelkakirjalainat	Kaupunki	
	2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	0,00	2 000 000,00
Yhteensä	0,00	2 000 000,00

30) Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		239 268,06		173 070,74
Muut velat		2 388 623,30		2 533 752,38
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	2 627 891,36	0,00	2 706 823,12
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		789 115,89		570 872,03
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	789 115,89	0,00	570 872,03
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		20 602,47		22 959,70
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	20 602,47	0,00	22 959,70
Velat yhteensä	0,00	3 437 609,72	0,00	3 300 654,85

32) Muut velat	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut	3 596 228,72	3 523 445,55	2 572 223,07	2 530 679,90
Muut velat				
Muut velat yhteensä	3 596 228,72	3 523 445,55	2 572 223,07	2 530 679,90

33) Siirtovelat	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkajaksotukset	100 154,07	158 125,51	82 555,18	124 770,94
Lomapalkkajaksotukset	5 064 230,91	5 056 935,79	2 397 895,57	2 537 246,37
Korkojaksotukset	149 856,64	110 487,35	83 236,18	43 656,77
Mela/tasaus				
E-P sairaanhoitop/ylijäämän pal.				
Kuussote/Kuusiolinna/kust.nousu				
Sivistys/valtionosuuden pal.				
Muut siirtovelat	1 537 013,40	696 990,12	11 828,47	9 252,44
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 851 255,02	6 022 538,77	2 575 515,40	2 714 926,52

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 801 624,92	3 870 444,76		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 450 962,00	6 291 901,60		
Lainat julkisyhteisöiltä	6 317 277,02	6 975 116,41		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	14 114 871,88	18 334 209,97		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yht.	19 565 833,88	24 626 111,57	0,00	0,00

38) Vuokravastuut	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	591 817,15	1 217 530,86	175 530	356 302
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 124 685,23	781 291,03	616 602	470 867
Maa-alueiden vuokravastuut	297 219,90	298 735,50	10 519	
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	2 013 722,28	2 297 557,39	802 651	827 169
siitä seuraavalla tilikaudella maks osuus	599 990,86	1 172 371,15	319 473	499 298
siitä kuntakonsernin sisäiset		302 669,26	2 222	78 709
Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39) Muut kaupungin antamat vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			20 045 937,00	18 550 937,00
Jäljellä oleva pääoma			10 756 224,95	11 678 392,97
Takaukset muiden puolesta*				
Alkuperäinen pääoma			4 450 330,65	4 450 330,65
Jäljellä oleva pääoma	856 981,27	940 669,20	386 925,00	452 875,00

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	84 768 212,00	80 119 726,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	49 020,00	52 483,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut:				
Osuus kuntayhtymän velkavastuista			2 131 281,00	
Kuussoten jäsenkuntien valtuustojen päätös kuntayhtymän purkamisesta, Alavuden KV 12.12.2022 § 50				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan (osan) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 29.4.2028				
Sopimuksen markkina-arvo 31.12.			280 257,79	-99 151,10
Koronvaihtosopimukset/konserni				
Markkina-arvo 31.12.	165 150,73	-765 431,35		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 026 371,73	2 479 531,09		

4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajien palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Kaupunki	
	2022	2021
Hallinto- ja talouspalvelut	21	62
Sivistyspalvelut	409	414
Elinvoimapaalvelut	29	36
Tekniset palvelut	124	129
Ympäristöpalvelut	9	8
Yhteensä	592	649

43) Henkilökulut	Kaupunki	
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 602 765,94	24 808 294,86
- sisältää henkilöstökulut, jotka aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin Valmistus omaan käyttöön -tilin kautta	257 180,10	240 011,42
	23 602 765,94	24 808 294,86

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	Kaupunki	
	2022	2021
Suomen Keskusta	4 005,02	3 256,76
Kansallinen kokoomus	1 300,14	2 199,13
Perussuomalaiset	2 187,75	2 117,35
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	563,25	794,75
Suomen Kristillisdemokraatit	1 031,45	847,59
Vihreät	514,00	517,01
Yhteensä	9 601,61	9 732,59

45) Tilintarkastajan palkkiot	Kaupunki	
	2022	2021
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	13 959,00	7 719,00
Tilintarkastajan lausunnot	528,00	
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	14 487,00	7 719,00

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista
Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

5. Eriytetyt tilinpäätökset

5.1. Alavuden kaupungin vesihuoltolaitos

Laki vesihuoltolain muuttamisesta (681/2014) edellyttää että kunnan tai yrityksen tulee eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja sille on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase sekä esitettävä näiden liitteenä olevat tiedot. Mikäli vesihuoltolaitos huolehtii myös hulevesien viemäroinnistä, tulee myös sen kirjanpito eriyttää. Alavuden kaupunki on valtuuston päätöksellä (14.12.2015 § 47) muodostanut vesihuoltolaitoksesta taseyksikön ja hyväksynyt avaavan taseen 1.1.2015. Alavudella hulevesien viemäroinnistä vastaa yhdyskuntatekniset palvelut, joten sen kirjanpitoa ei ole eriytetty.

5.1.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Katsaus vuoteen 2022

Kunnallinen vesihuoltolaitos on toiminut Alavudella vuodesta 1974 lähtien. Useampien talouksien keskitetty käyttöveden hankinta ja jakelu ovat alkaneet Alavudella pääasiassa jo 1940-luvulla. Kunnallisen vesihuoltolaitoksen edeltäjiä ovat olleet vesiosuuskunnat ja Alavuden Vesihuolto Oy. Vesihuoltolaitoksen nykyverkostojen vanhimmat osat ovat 1960-luvulta.

Vesihuoltolaitos jakaantuu kahteen palveluysikköön, vesilaitokseen ja viemärilaitokseen. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen hyvää ja talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä huolehtia viemäriveriesien johtamisesta ja käsittelystä. Hyvä palvelutaso ja toiminnot tuotetaan niin tehokkaasti ja taloudellisesti kuin se on mahdollista. Toimintavuonna laskutetun veden määrä oli 607 988 m³ ja jäteveden 332 378 m³. Vesijohtoverkoston pituus oli 681 km ja viemäriverkoston pituus 173 km.

Toimintavuonna talousvesi täytti sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja suositukset kaikissa tutkituissa näytteissä. Talousvesinäytteitä otettiin yhteensä 35 kappaletta ja raakavesinäytteitä 32 kappaletta. Pumpatun raakaveden määrä oli 739 347 m³.

Vesijohtoverkostoa on saneerattu Keskustassa n. 0,8 km. Paineviemäri Töysän tulopumppaamon ja puhdistamon välillä n. 0,7 km uusittiin ja otettiin käyttöön heinäkuussa 2022.

Jätevedenpuhdistamolla on tehty huolto- ja kunnossapitotöitä huolto-ohjelman mukaisesti. Jätevedenpuhdistamon tehostamisen ja saneerauksen toteuttaminen on valmistunut syksyllä 2022. Puhdistetun jäteveden määrä toimintavuonna oli 568 979 m³.

Vesihuoltolaitoksella on 24h-päivystys.

Organisaatio

Vesihuoltolaitoksen palveluysikössä työskentelee vakituisesti yhdeksän henkilöä. Vesihuoltolaitoksen henkilöstöpalveluja myydään Alavuden Lämpö Oy:lle ja kaupungin palveluysiköille. Vesihuoltolaitos käyttää tarvittaessa kaupungin muiden palveluysiköiden palveluja.

Toiminnan ja talouden kehitys

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaavat lakien, asetusten, ympäristölupien ja viranomaisohjeiden lisäksi vesihuollon erityisohjeet ja suunnitelmat. Suunnitelmien ja ohjeiden säännöllinen päivittäminen sekä määrätietoinen toimintojen kehittäminen ja niiden toteuttaminen ovat parantaneet vesihuoltolaitoksen toimintavarmuutta.

Laskutetun veden määrä ja palvelujen myyntitulot olivat arvioitua pienemmät.

Maksut

Vesihuoltolaitoksen käyttömaksut ovat olleet 1.1.2021 alkaen seuraavat:

- vesi 1,40 (alv 0 %)
- jätevesi 2,30 (alv 0 %)

Liittymis- ja perusmaksut määräytyvät kulutuspisteen vesimittarin koon perusteella. Maksuja peritään veden ja jäteveden osalta.

Vedentuotanto- ja jakelu

Vesilaitoksella on käytössä useita raakavesikaivoja ja neljä vedenkäsittelylaitosta. Raakavesi johdetaan vedenkäsittelylaitoksilla kalkkikivialkaloinnin kautta alavesisäiliöihin, josta vesi pumpataan uv-desinfiointilaitteen läpi jakeluverkostoon. Kaikilla vedenkäsittelylaitoksilla alkalointikemikaalina käytetään kalkkikiveä ja pH nostetaan arvoon 8 – 8,5. Veden kovuus on 2 – 3 dH, eli vesi on pehmeää.

Jätevesien käsittely

Jätevedenpuhdistamon saneeraus ja tehostaminen suoritettiin vuosien 2021 – 2022 aikana. Tästä johtuen osa allastilavuudesta oli pois käytöstä kesän 2022 aikana, joka vaikeutti puhdistamon ajoa. Ensimmäisellä puolivuotisjaksolla puhdistamo saavutti lupaehdot kaikilta muilta osin paitsi kokonaisfosforin ja kiintoaineen osalta. Toisella puolivuotisjaksolla kokonaisfosforin osalta ei saavutettu lupaehtoja, muutoin lupaehdot saavutettiin. Vuositasolla puhdistamo saavutti ammoniumtypelle asetetut lupaehdot. Viemäriverkostossa on jätevesipumppaamoja 50 kappaletta.

Timo Seppä
Laitospäällikkö

5.1.3. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	2 456 076,47	2 634 564,26
Valmistus omaan käyttöön	105 072,26	58 393,20
Liiketoiminnan muut tuotot	2 248,96	2 294,91
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-403 403,69	-377 403,98
Palvelujen ostot	-334 184,80	-329 311,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-407 498,56	-386 708,69
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-85 180,34	-83 261,43
Muut henkilösivukulut	-14 812,99	-14 398,67
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-641 207,07	-550 642,32
Liiketoiminnan muut kulut	-26 851,62	-17 967,80
Liikelylijäämä (-alijäämä)	650 258,62	935 558,27
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 254,00	2 407,85
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut	-108 968,00	-117 095,00
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-68 900,00	-68 900,00
Muut rahoituskulut	-176 614,00	-183 587,15
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	473 644,62	751 971,12
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	473 644,62	751 971,12
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,5	7,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,5	7,3
Voitto, %	19,3	28,5

5.1.3. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	650 258,62	935 558,27
Poistot ja arvonalentumiset	641 207,07	550 642,32
Rahoitustuotot ja -kulut	-176 614,00	-183 587,15
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	1 114 851,69	1 302 613,44
Investointien rahoitusvirta		
Investointimenot	-2 958 527,55	-1 449 692,72
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	0,00 -2 958 527,55	0,00 -1 449 692,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 843 675,86	-147 079,28
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	41 543,17	55 947,08
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-250 000,00	-250 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00 -208 456,83	0,00 -194 052,92
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos muilta	65 063,55	158 117,80
Korottomien velkojen muutos kunnalta		
Korottomien velkojen muutos muilta	-10 923,49 54 140,06	368,46 158 486,26
Rahoituksen rahavirta	-154 316,77	-35 566,66
Rahavarojen muutos	-1 997 992,63	-182 645,94
Rahavarojen muutos	-1 997 992,63	-182 645,94
Rahavarat 30.6./31.12.	442 106,69	2 440 099,32
Rahavarat 1.1.	2 440 099,32	2 622 745,26

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	37,7	89,9
Lainanhoitokate	3,0	3,4
Current ratio	2,0	5,6
Quick ratio	2,0	5,6

5.1.3. Vesihuoltolaitoksen tase

Tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa ja vesialueet	18 018,67	18 018,67
Rakennukset	2 759 853,67	1 039 807,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 033 902,42	9 441 411,16
Koneet ja kalusto	177 133,39	228 362,14
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	943 988,48
Aineelliset hyödykkeet	13 988 908,15	11 671 587,67
Pysyvät vastaavat	13 988 908,15	11 671 587,67
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	628 395,49	693 459,04
Vaihtuvat vastaavat	628 395,49	693 459,04
Rahat ja pankkisaamiset	442 106,69	2 440 099,32
VASTAAVAA	15 059 410,33	14 805 146,03

Tase

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Peruspääoma	2 120 000,00	2 120 000,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 245 852,56	5 493 881,44
Tilikauden yli/alijäämä	473 644,62	751 971,12
Oma pääoma	8 839 497,18	8 365 852,56
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	3 102 916,83	3 352 916,83
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat/liittymismaksut	2 572 223,07	2 530 679,90
Pitkäaikainen	5 675 139,90	5 883 596,73
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta	250 000,00	250 000,00
Ostovelat	90 930,72	72 982,07
Muut velat	132 571,04	161 500,56
Siirtovelat	71 271,49	71 214,11
Lyhytaikainen	544 773,25	555 696,74
Vieras pääoma	6 219 913,15	6 439 293,47
VASTATTAVAA	15 059 410,33	14 805 146,03
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus, %	58,7	56,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	253,2	244,4
Kertynyt ylijäämä 31.12. 1000€	6 719	6 246
Lainakanta 31.12. 1000€	3 353	3 603

5.2. Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla herjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Alavuden kaupungin toimintaa on käyty läpi toiminnoittain markkinoilla tapahtuvan toiminnan tunnistamiseksi. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: talouspalvelut, tietohallintopalvelut, uimahallin kahvilatoiminta (ei toimintaa vuonna 2022 KutoLutran remontin takia) sekä Tilapalvelussa liikehuoneistojen vuokraustoiminta ja rakennusten korjaustoiminta.

Talouspalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	38 316,44	34 669,85
TOIMINTATUOTOT	38 316,44	34 669,85
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-28 469,80	-26 529,10
Palvelujen ostot	-15 335,95	-2 640,23
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79,23	-45,13
Muut toimintakulut	-1 136,14	-7 341,39
TOIMINTAKULUT	-45 021,13	-36 555,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 704,69	-1 886,00
Poistot	-4 229,07	-2 771,69
TILIKAUDEN TULOS	-10 933,75	-4 657,69

Eriytetty talouspalvelut/laskentatoimen tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta.

Tuotot kohdistettiin markkinoilla tapahtuvalle toiminnolle suoraan laskutettavan kohteen perusteella ja kulut kohdistettu käytetyn työajan mukaan. Kuluihin huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisä. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ja ajantasainen raportointi sekä hyöty konsernitilinpäätöksen laadinnassa.

Tietohallintopalvelut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Palvelujen myynti	111 372,82	96 948,63
TOIMINTATUOTOT	111 372,82	96 948,63
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-37 357,33	-36 040,85
Palvelujen ostot	-52 860,10	-27 092,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 700,27	-5 283,37
Muut toimintakulut	-6 573,40	-5 980,91
TOIMINTAKULUT	-102 491,10	-74 397,62
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	8 881,72	22 551,01
Poistot	-17 009,84	-18 078,39
TILIKAUDEN TULOS	-8 128,12	4 472,62

Eriytetty tietohallintopalveluista Kuusiokuntien sosiaali- ja terveyspalveluille sekä tytäryhtiöille myytävän palvelun osuus toiminnasta. Tuotot kohdistettiin markkinoilla tapahtuvalle toiminnolle suoraan laskutettavan kohteen perusteella ja kulut on kohdistettu arvioidun käytetyn työajan mukaan, peilaten myös käyttäjämääriin. Kuluihin huomioitu myös henkilöstöhallinnon ja muun hallinnon yleiskustannuslisä. Toiminnan hyötynä nähdään yhdenmukainen ohjelmisto- ja konekanta käytäntöineen ja sen myötä parempi tietoturva.

Tilapalvelu/Liike- ja teollisuustilojen vuokraus sekä rakennusten korjaus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	29 712,00	107 797,66
Muut toimintatuotot	617 666,83	602 066,93
TOIMINTATUOTOT	647 378,83	709 864,59
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-30 773,67	-103 780,80
Palvelujen ostot	-95 777,08	-75 773,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106 252,95	-102 479,82
Muut toimintakulut	-110 471,73	-173 522,69
TOIMINTAKULUT	-343 275,43	-455 556,38
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	304 103,40	254 308,21
Poistot	-190 182,50	-193 188,05
TILIKAUDEN TULOS	113 920,90	61 120,16

Eriytys tehty Tilapalvelun/Isännöinti luvuista. Otettu mukaan ulkopuolisille vuokratut liike- ja teollisuustilat kohteittain. Tuotot ja kulut on kirjattu suoraan jokaiselle kiinteistölle. Tekniikan hallinnon kuluista on vyörytetty eriytetylle toiminnalle jyvitetty osuus. Mikäli ao. kiinteistö on sekä omassa että vuokrauskäytössä, sisäinen vuokratulo eliminoidu ja kulut otettu laskelmaan neliöitten suhteessa. Lisätty kuluihin myös henkilöstöhallinnon- ja muun hallinnon yk-lisä. Mukaan otettu myös kunnossapitopalveluiden ulosmyynti.

6. TYTÄRYHTIÖITTEN TILINPÄÄTÖKSET

Alavuden Lämpö Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kaukolämmön tuotanto ja jakelu asiakkaille kilpailukykyisesti liiketalouden periaatteiden mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Laitosten optimaalinen käyttö ja edulliset polttoainehankinnat sekä lämmönjakelun hoitaminen kuluttajien tarpeiden mukaisesti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	3 183	2 986	3 152	-166	105,6
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	-32	60	23	37	38,2
Lainamäärä	7 104	6 803	6 803	0	

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Lähes kaikki lämmöntuotanto tapahtuu paikallista polttoainetta käyttäen	Kattiloiden varma toimivuus ja ennakoidut huollot. Laadukkaat polttoaineet kylmimpään aikaan	Vähintään 97% lämmöstä tuotetaan paikallisilla polttoaineilla
Kattila- ja verkostohäviö saadaan pidettyä alhaisena.	Kattilat ovat puhtaita jolloin palaminen tapahtuu pienin päästöin. Verkko pidetään kunnossa.	Verkostohäviö pidetään alle 16%:n
Häiriötön lämmöntoimitus kilpailukykyiseen hintaan.	Huollon oikea-aikaisuus ja toimivat varajärjestelmät	Asiakas ei huomaa toimintahäiriötä. Lämmön hinta on alle vastaavien laitosten keskiarvon

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Kotimaisella polttoaineella tuotettiin 98,6 % lämmöstä, joten asetettu tavoite vähintään 97 % saavutettiin hyvin. Kattiloiden huolloissa onnistuuttiin kesäaikaan hyvin ja siten varapolttoaineena käytetyn kevyenpolttoöljyn käyttö pieneni merkittävästi. Tämän johdosta tuloskin muodostui hyväksi.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Asiakasmäärä kpl	342	345	351	6	101,74%
Suoritteiden hinta					
Lämmön verollinen kuluttajahinta €/MWh	63,4	63,49	66,59	3,1	104,88%
Suoritteiden määrä					
Lämmön tuotanto MWh	58 682	55 810	57 932	2 122	103,80%
Lämmön myynti MWh	50 474	47 500	49 360	1 860	103,92%
Verkostohäviö %	14	16	14,8	- 1,2	92,50%

Alavuden Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Luomme parempaa vuokra-asumista jokaiseen elämänvaiheeseen kiinnittämällä huomiota asukastyytyvyyteen, asumisviihtyvyyteen, turvalliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Yhtiön toimintaa linjaa syksyllä 2020 hyväksytty strategia. Strategian painopistealueet ovat:

Toimimme asiakaslähtöisesti.

Vuokra-asuntokannan kehittäminen.

Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.

Uudistumme rohkeasti.

Hyvinvoiva yhtiö - talous kunnossa.

Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	3320	3340	3415	-75	102,3
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	4	0	139	-139	-100,0
Lainamäärä	12429	11255	11265	-10	100,1

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Asukkaiden asumistyytyväisyyden edistäminen.	Asiakastyytyväisyyskysely Tulokysely Muuttokysely	Palaute asumisesta, henkilöstön ja kiinteistöhuollon toiminnasta. Reagoiminen palautteeseen.
Digitaalisten palvelujen käyttöönotto helpottamaan asiakkaiden asiointia.	Tampuuri-järjestelmän käyttöönoton jatkaminen teknisiin toimintoihin.	Sähköiset palvelut asukkaiden asiointiin.
Kilpailukykyinen vuokra-asuntokanta	Asuntokantaa kehitetään ja kunnostetaan suunnitelmallisesti kysyntää vastaavaksi ylläpito- ja korjaustoiminnalla. Vuokrataso on kohtuullinen alueen tulotason.	Vuoden keskimääräinen käyttöaste on 94%
Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen.	Näkyvyyden lisääminen verkossa	Näkyvyyden ja tunnettavuuden lisääminen verkossa. Suunnitelmallinen viestintä verkossa.
Yhdessä tekevä ja hyvinvoiva henkilöstö	Valmius muuttaa omia työskentelytapoja ja hyödyntää uutta teknologiaa. Liiketoimintaa tukeva osaamisen kehittäminen. Kehityskeskustelut Palaverikäytänteet. Virkistystoiminta.	Motivoitunut henkilöstö. Asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistuminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Asiakastyytyväisyysmittaus suoritettiin syksyllä. Toiminnan kokonaisuonnistumisen arvosanaksi muodostui 4,1 (asteikko 1-5). Kyselyllä saatiin arvokasta tietoa yhtiön asukkaiden näkemyksistä. Kyselyn tuloksia käytetään toiminnan kehittämiseen kilpailukyvyn varmistamiseksi.

Asukkaiden asiointia helpotettiin ottamalla käyttöön uusia digitaalisia palveluja. Halutessaan asukkaat voivat hoitaa lähes kaiken asumiseen liittyvän asiainnin verkossa.

Asuntojen kysyntä pysyi toimintavuoden aikana hyvällä tasolla. Vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 97 %. Käyttöasteen parantamiseen on toimintavuoden aikana panostettu mm. huoneistojen suunnitelmallisella remontoinnilla ja lisäämällä mainontaa.

Näkyvyyttä ja tunnettavuutta on lisätty verkossa. Yhtiöllä on kotisivujen lisäksi LinkedIn- ja Facebook sivustot. Facebook- ja google-mainontaa on tehty säännöllisesti.

Asiantuntijuutta ja osaamista on vahvistettu kouluttautumalla. Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu mm. virkistystoiminnalla.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Keskeisiä lukuja					
Vuokra-asuntojen määrä	570	570	570	0	100,00%
Asuntojen käyttöaste	94	94	97	3	103,19%

A-Pesu Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Toimialana on yleishyödyllisenä ja liiketoimintaa harjoittavana osakeyhtiönä tuottaa työllisyyspalveluita heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille. Tarkoituksena on erilaisten työllistymismuotojen kautta edistää työelämään sijoittumista. Ensisijaisesti työllistetään työttömiä ja osatyökykyisiä työnhakijoita.

Yhtiön toimialat ovat pesula- ja siivouspalvelut, hoivapalvelut, kiinteistöhuoltopalvelut ja kuljetuspalvelut.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Pesulapalveluiden tuottaminen, työllisyyden hoito, työllistäminen. Kuntakokeilun verkostotyöhön osallistuminen.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	863	882	882	0	100,0
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	69	28	31	-4	113,4
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Pesulapalvelut laatumittarien mukaiset.	Prosessien seurannassa omavalvontasuunnitelma.	Työjohton kirjaukset omavalvontasuunnitelmassa.
Asiakkaiden pysyvyys ja tyytyväisyys.	Asiakkaiden palvelu sopimusten mukaan. Työjohton asiakaskäynnit	Asiakassopimusten seuranta, tarkastelut ja työjohton yhteydenpito. Asiakaskäynnit 1x toimintakausi.

Henkilöstö on ammattitaitoista. Tehtävät osaamisen mukaiset. Kouluttautumisen halukkuus kasvaa.	Työnjohto, työvalmennus henkilöstön tukena. Työntekijöiden osaaminen käytössä. Mahdollistetaan oppisopimukset. Verkostotyö koulutustahon kanssa. Työntekijöiden osaaminen käytössä.	Henkilöstön palaverit 1 x kk, työnjohdon muistio. Kehityskeskustelut käyty. Työnkierto käytössä. Työvalmentajan palvelut käytettävissä.
Talouden toteuma arvion mukainen. Työllisyyden hoito tuloksellinen.	Talouden seuranta, osavuositarkastukset. Avoimet tehtävät täytetään ensisijaisesti työllisyystoimin. Mahdollistetaan työkokeilut ja osallistutaan kuntakokeilun verkostotyöhön.	Tilinpäätös positiivinen, talousarvion mukainen. Työllisyyden hoidossa toteutettu talousarvion suunnitelmaa. Tukityöllistettyjen määrä.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Pesulapalveluiden prosessin seuranta toteutettiin tavoitteen mukaisesti. Avainasiakkaamme johdon tapasimme sovituissa palaverissa ja muuten yhteydenpitoa toteutettiin soittoina tai sähköpostitse. Asiakkuudet pysyivät ja muutama uusi asiakkuus aloitti pesulapalveluissamme. Prosessin vuosikilomäärä jäi hieman arvioitua pienemmäksi. Seurannastamme päätellen vanhustenpalveluiden hoitajapula näkyi myös prosessin toteutuneessa vuosikilomäärässä, paljonko ehditään toteuttaa tekstiilien vaihtoa.

Prosessimme koneiden ja laitteiden huoltoja- ja korjauksia oli toimintakautena paljon. Vuosihuoltoja voitiin toteuttaa oman huollon toimesta.

Pesulan aukioloaikoja muutettiin prosessin sujuvuutta ja asiakkaita paremmin palvelevaksi. Maanantaisin palvelut ovat avoinna klo: 17.00 saakka. Muutos osoittautunut onnistuneeksi.

Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Tavoitteet vuodelle toteutettiin suunniteltujen toimenpiteiden mukaisesti.

Toimintavuoden aikana eri toiminnoin työllistetty 32 eri henkilöä, henkilötöyvuosia kertyi 16,42. Investointeina uusittiin koneita. Talouden arvio toteutui melko suunnitellusti.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Tukityöllistettyjen määrä	19	13	16	3	123,08%
Palvelukuukausien määrä	40	30	29	- 1	96,67%
Kilomäärä	217	216	207	- 9	95,83%

Alavuden Kehitys Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Alavuden Kehitys Oy kehittää ja monipuolistaa Alavuden kaupungin elinkeinoelämää läheisessä yhteistyössä alavutelaisten yritysten ja kaupungin kanssa sekä tarjoaa palvelut alavutelaisten yrittäjille ja Alavudelle yritystoimintaa suunnitteleville. Yhtiö tuottaa kaupunkimarkkinointiin liittyviä palveluja Alavuden kaupungille.

Alueen elinvoiman lisäämiseksi yhtiö toteuttaa paikallisia ja seudullisia kehittämishankkeita.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Yhtiön toimintaa linjaavat keväällä 2020 hyväksytty elinvoimaohjelma ja marraskuussa 2020 hyväksytty kaupunkistrategian päivitys. Yrityksille tuotettavien palveluiden lisäksi yhtiö toteuttaa toimenpiteitä, joilla edistetään osaavan työvoiman saatavuutta, lisätään alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana, yrityksen sijaintipaikkana sekä matkailukohteena.

Hyödynnämme ketterän ja tavoitteellisen verkostoyhteistyön tuomat edut Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa, maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluissa sekä kehittämishankkeiden toteutuksessa.

Osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö tuottaa laadukkaat yritys- ja kehittämispalvelut asiakaslähtöisesti ja joustavasti.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	391	384	453	-69	117,9
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	3	3	-49	-52	1404,5
Lainamäärä	0	0	0	0	0

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
rityspalvelut tuotetaan laadukkaasti. Edistetään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta, alueen kiinnostavuutta työ- ja asuinpaikkana sekä matkailukohteena.	Asiantunteva, osaava ja joustava palvelutarjonta. Aktiivisuus koulutusverkoston kehittämisestä, rekrytointien edistämistä, aktiivinen ja monipuolinen viestintä kaupungista työ- ja kotipaikkana sekä matkailukohteena. Tieto lisää tulosta-, Suunta tulevaan- ja Mikrosta milliin-hankkeen sekä Kuuden tähden reitistö -hankeperheen toteuttaminen suunnitellusti. Yrittäjät Areenalla 2022 -messujen toteuttaminen suunnitellusti.	Asiakkuuksien määrä kasvaa Koulutusverkoston kehittäminen alan toimijoiden ja yritysten kanssa. Rekrytoimenpiteiden läpivienti yhteistyökumppanien kanssa suunnitellusti. Viestintätoimenpiteiden toteuttaminen suunnitellusti. Hankkeiden toteuttaminen suunnitellusti. Messujen toteuttaminen.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Yrityspalvelut on tarjottu suunnitellusti ja joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Yhdessä kaupungin kanssa on kehitetty koulutusverkostoja ja yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä. Yrittäjät Areenalla -messut järjestettiin suunnitellusti huhtikuussa. Palveluista viestitään noin kerran kuukaudessa ilmestyvillä uutiskirjeillä. Touko-kesäkuun vaihteessa yhtiöstä soitettiin lähes 900 alavutelaaisille yrityksille automaattipuhelu, jossa kerrottiin haettavissa olevista yritystuista sekä yhtiön palveluista. Puhelu tavoitti 578 yrittäjää ja heistä jopa 71 oli kiinnostunut yrityksensä kehittämisestä ja toivoi yhteydenottoa.

Yhtiö toteuttaa tavoitteen mukaisia toimenpiteitä alueellisilla hankkeilla. Suunta tulevaan -hankkeen pestuumarkkinat.fi -palvelu oli yritysten ja työnhakijoiden suosima palvelu sekä työntekijöiden että työpaikkojen haussa. Hankeaikana valmisteltiin, haettiin ja saatiin rahoitus tammikuussa 2023 käynnistytävälle kaksivuotiselle Job Well Done -hankkeelle, jolla tavoitellaan kotimaisten työntekijöiden lisäksi työnhakijoita myös ulkomailta. Lisäksi hankkeella viestitään alueesta asuinpaikkana.

Toteutusalueena on Kuusiokuntien ja Suupohjan alue pois lukien Kurikka.

Kuuden tähden reitistö -hankeperheen avulla kehitetään aluetta ja sen tarjoamia palveluita sekä näkyvyyttä luontomatkailukohteena. Hankkeen toteutusalue on Kuusiokunnat ja Alajärven Lehtimäki. Helmikuussa 2023 päättyvällä Mikrosta milliin -hankkeella kootaan yritysten kehittämistarpeita sekä etsitään uusia markkinoita ja yrittämisen mahdollisuuksia mikro- ja pienyritysten liiketoiminnan suunnitelmallisuuden ja yritystalouden osaamisen lisäämiseksi hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa. Hankkeessa erityishuomion saavat turvealan yrittäjät, joiden toimintaedellytyksiä on heikennetty päästö- vähennysvaatimuksiin perustuen. Hankkeeseen osallistuvat yritykset verkottuvat, saavat vertaistukea ja kehittävät yritysten välisiä suhteita. Hankkeen toteutusalue on Alavus ja Kuortane.

Joulukuussa 2022 päättyneellä Kuusiokuntien alueella toteutetulla Tieto lisää tulosta -hankkeella vahvistettiin yksin- ja pienyrityksissä toimivien yrittäjien, yhdistystoimijoiden ja maaseudun asukkaiden osaamista keskeisissä liiketoiminnan kannattavuutta, kasvua ja kehittämistä tukevissa osa-alueissa. Koronan myötä hankkeen toteutusaika jatkui suunnitellusta yhdestä vuodesta kahteen vuoteen ja hankesuunnitelman muutoksen myötä kyettiin vastaamaan myös kohderyhmä toiveeseen toteuttamalla hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvä koulutusosio.

Alavuden Jäähalli Oy

Yhtiön toiminta-ajatus:

Tarjota alavutelaisille ja lähialueen jääurheilun harrastajille laadukkaita ja monipuoliset harrastustilat.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Toimitilojen kustannustehokas käyttö.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	226	228	223	5	97,8
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	0	2	-4	6	1183,7
Lainamäärä	1096	951	951	0	100,0

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Käyttöaste pidetään korkeana.	Jääajan tarjoaminen lähialueen seuroille ja muille käyttäjille.	Vähintään 1250h/vuosi.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Edelleen sekä APV:n joukkueet, että harrasteporukat ovat vähentyneet ja hallin käyttö on siten vähentynyt. Koronaa edeltävälle tasolle ei ole päästy takaisin.

SUORITTEET	TP2021	TA2022	TP2022	ERO	TOT %
Suoritteiden määrä					
Myydyt jääaikatunnit kaudessa	1 034	1 130	1 041	- 89	92,12%
Hoitokustannus/myyty jääaikatunti	140	136	146	10	107,35%
Pääomakulut/myyty jääaikatunti (lyh.+korot)	71	63	69	6	109,52%

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Tuurin Tietotalo tarjoaa toimitiloja ja palveluja erityisesti ict-yrityksille ja yrityspalveluyrityksille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen Tuurin kaupallisten palveluiden ja asiakasvirtojen äärellä.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Kiinteistön käyttöasteen lisääminen ja vakaan talouden ylläpito sekä ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	81	72	72	0	100,4
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	10	1	-10	10	1489,7
Lainamäärä	244	227	226	1	

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Tilojen käyttöasteen nosto.	Viestitään aktiivisesti vapaista toimitiloista ja tarjotaan tiloja kiinnostuneille.	Viestintätoimenpiteet ja lähetetyt tarjoukset sekä toteutuneet näytöt.
eTuurin etätyöhuoneen käyttöasteen nosto.	Viestitään aktiivisesti etätyöhuoneesta.	Viestintätoimenpiteet, toteutuneet varaukset.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Vapaista tiloista on viestitty ja niitä on esitelty kiinnostuneille. Etätyötilan käyttö on lisääntynyt edellisestä tilikaudesta.

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi

Yhtiön toiminta-ajatus:

Kiinteistö Oy Alavus Fasadi tarjoaa toimitiloja ja palveluja yrityksille ja yhteisöille, jotka haluavat toimia moderneissa ja tarkoituksenmukaisissa toimitiloissa, tehokasta tietoverkkoa hyödyntäen ja hyvien liikenneyhteyksien äärellä Alavudella.

Toiminnan painopistealueet 2022:

Kokous- ja koulutustilojen käyttöasteen nostaminen. Kiinteistön toimitilojen korkean käyttöasteen varmistaminen.

Ennakoiva ote kiinteistön tarkoituksenmukaisessa huollossa.

TALOUS (1 000 €)	TP 2021	TA 2022	TP 2022	ERO	TOT%
Liikevaihto	168	137	144	-7	105,2
Tulos (ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja)	9	2	2	0	113,1
Lainamäärä	785	727	728	-1	

Strategian mukaiset tavoitteet:

STRATEGIAN MUKAISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari / toteutunut
Tilojen käyttöasteen ylläpito.	Viestitään aktiivisesti mahdollisesti vapautuvista toimitiloista.	Tilojen vapautuessa toteutettavat viestintätoimenpiteet, lähetetyt tarjoukset ja toteutuneet näytöt.
Kokous- ja koulutustilojen käyttöasteen nosto.	Viestitään aktiivisesti kokou- ja koulutustiloista.	Viestintätoimenpiteet, toteutuneet varaukset.

Arvio strategian mukaisten tavoitteiden onnistumisesta:

Alavus Fasadin tilat ovat olleet koko tarkastelukauden lähestulkoon täynnä. Yhtiössä päätettiin kehittää työpistetarjontaa käynnistämällä koulutustilana aiemmin käytetyn tilan muutos monipistetoimitilaksi. Muutos toteutetaan alkuvuonna 2023.

Kokoustilojen käyttöaste on ollut korkea koko tarkastelukauden.

7. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

7.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Alavudella 30.3.2023

Alavuden kaupunginhallitus

Marko Vainionpää

Lasse Anttila

Petri Juurakko

Jari Kortesmäki

Ari Hakola

Silja Hiironniemi

Maria Keto

Susanna Laitila

Pentti Ahopelto

Tiina Asunmaa

Liisa Heinämäki

7.2 Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Alavudella _____ / _____ 2023

KPMG Oy Ab
Tilintarkastusyhteisö

Esko Säilä
JHT, HT

8. LUETTELOT JA SELVITYKSET

8.1. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Arkistointi sähköisenä

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito

Arkistointi paperisena

Talousarvion toteutumisvertailu
Käyttöomaisuuskirjanpito

Tilinpäätös sidottuna

Muut tilinpäätösasiakirjat sidottuna:

Tase-erittelyt
Liitetietoerittelyt
Tilikartta
Kirjaussuunnitelma
Menetelmäkuvaus

Tositelaji

10 Tiliotetositteet
14 Muistiotositteet
15 Käyttöomaisuustosittet
16 Kassatositteet
17 Avaavan taseen korjaus
19 Vyörytykset
20 Yleislaskutus
25 Päivähoitolaskutus
30 Myyntireskontrasuoritukset
40 Taloustoimiston ostolaskut
47 Finvoice ostolaskut

Käytetyt tositenumerot

910001 - 910004
520001 - 520376
210001 - 210023
250001 - 250032
030001 - 030000
030400 - 030399
300001 - 322890
950001 - 952096
960501 - 961342
420001 - 420455
040001 - 054313

50	Ostolaskujen suoritukset	500001 -	500275
60	Palkkatositteet	960001 -	960043

8.2 Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tilinpäätösaineisto säilytetään ensisijaisesti paperisessa muodossa. Pää- ja päiväkirjoja, reskontratietoja ja palkka-aineistoja soveltuvien osien säilytetään sähköisessä muodossa.

8.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelma

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset}$

Vuosikate € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$

Rahoituslaskelma

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

=toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

(laskennalliset lainanlyhennykset = $\text{lainat} \times 8\%$)

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tase

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukas-määrä}$

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä

tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin tunnusluvut**Tuloslaskelma****Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$$
Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot} + \text{Arvonalentumiset}$$
Vuosikate € / asukas

$$= \text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä}$$
Rahoituslaskelma**INVESTOINNIT****Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €**

=toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymä

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$
Pääomamenojen tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$$
LAINANHOITO**Laskennallinen lainanhoitokate**

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$$

(laskennalliset lainanlyhennykset = lainat€/8v)

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$
MAKSUVALMIUS**Kassan riittävyys (pv)**

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$
Tase**Omavaraisuusaste (%)**

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$
Konsernin lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$
Konsernin lainat € / asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vuokravastuiden määrä

tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset}$$
Kertynyt yli / alijäämä (1 000) €

$$= \text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä} / 1\,000$$
Kertynyt yli / alijäämä € / asukas

$$= (\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$$
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Taseyksikön tunnusluvut

Tuloslaskelma

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalla maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Rahoituslaskelma

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoito

Lainanhoitokate

= $(\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

148

Maksuvalmius

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Quick ratio

= $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tase

Kertynyt yli- / alijäämä

= $\text{Edellisten tilikausien yli- / alijäämä} + \text{Tilikauden yli- / alijäämä}$

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$